

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE
YER ALAN KAZANIMLARIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNDE
GELİŞEN TEKNOLOJİK MATERYALLERİN KATKISINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ**

Elif Akgün

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM - İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ, 2018

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 9 (dokuz) ay sonra tezdin fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Elif
Soyadı : AKGÜN
Bölümü : Resim İş Eğitimi Bilim Dalı
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı :Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri
İngilizce Adı : Opinions of secondary school students about the contribution of technological materials developed in the achievement of visual arts lesson

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

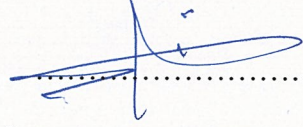
Yazar Adı Soyadı : Elif AKGÜN

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

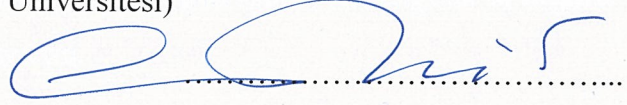
Elif AKGÜN tarafından hazırlanan “Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin Esat ARPACI

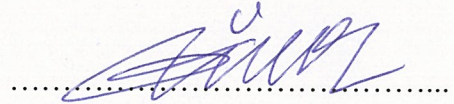
(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Prof. Dr. Adnan TEPECİK

(Güzel Sanatlar Fakültesi, Başkent Üniversitesi)

Üye: Prof. Dr. Güler AKALAN

(Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 04 / 07 / 2018

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında birçok değerli kişinin desteği ve katkısı bulunmaktadır. Öncelikle uzun süreli bir çalışmanın ürünü olan bu araştırmanın her aşamasında desteğini hiçbir zaman esirgemeyen değerli önerileriyle, verdiği geribildirimlerle beni yönlendiren bana olan güvenini her aşamada yineleyen kıymetli tez danışmanım Yrd. Doç. Hüseyin Esat ARPACI' ya teşekkürü bir borç bilirim.

Tüm hayatım boyunca yanımda olan, desteğini üzerimden bir an olsun esirgemeyen, bugünlere gelmemde en büyük emeğe sahip olan canım anneciğime, babacığım ve değerli dayıcığım sonsuz teşekkür eder, minnet duyarım.

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE
YER ALAN KAZANIMLARIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNDE
GELİŞEN TEKNOLOJİK MATERYALLERİN KATKISINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Elif Akgün

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Temmuz, 2018

ÖZ

Bu araştırmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni İstanbul ilinde Eyüp ilçesinde ortaokula devam eden öğrencilerdir. Örneklem ise ortaokullara devam eden her sınıf seviyesinden 250 öğrenci toplam 1000 öğrenciden oluşmuştur. Araştırmada yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu görüşme formunda katılımcılara kişisel bilgilerin yanı sıra araştırmaya temel oluşturan, problem durumuna yönelik ilgili kazanım listeleri yer almıştır. Bu şekilde oluşturulan 5 li likert tipi bir anketle öğrencilerin görüşleri toplanmıştır. Alan araştırmasından toplanan verilerin değerlendirilmesi ve analizinde SPSS 22.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Bu program aracılığıyla çapraz tablo ve ki kare kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şunlardır: 5. 6. 7. ve 8. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği ve görsel sanatlar dersinde teknolojik materyallerin kullanımının bu kazanımların elde edilmesine katkı sağladığını bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar, Görsel Sanatlar Dersi, Ders Kazanımları, Teknolojik Materyallerin Kullanımı

Sayfa Adedi: 121

Danışman: Dr.Öğrt Üyesi Hüseyin Esat ARPACI

**OPINIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS ABOUT THE
CONTRIBUTION OF TECHNOLOGICAL MATERIALS
DEVELOPED IN THE ACHIEVEMENT OF VISUAL ARTS
LESSON
(Ms. Thesis)**

Elif AKGÜN

**GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
July, 2018**

ABSTRACT

The purpose of this research; the contribution of technology has been mentioned in the realization of the subjects in the visual arts course of secondary school pupils. The research was scanned in general Secondary school students were used in the province of Eyüp 250 students in every class at secondary school level; with a total of 1000 students. The structured interview form is used. A part from the participand's personel information, there is a list of problem situations that from the basis of the research. 5 scale type was used. A quintile rating questionnaire was applied. İn the program, a cross table is used. As a result of the research, it is seen that technology contributes to the visual arts lesson.

Keyword: Visual Arts, Visual Arts Course, Earning, Use Of Technology.

Number of Pages: 121

Counselor: Dr. Öğrt. Üyesi Hüseyin Esat ARPACI

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Sayıtlar	5
1.5. Sınırlılıklar	6
1.6. Tanımlar.....	6
BÖLÜM II	7
KURAMSAL BİLGİLER.....	7
2.1. Sanat Kavramı ve Görsel Sanatlar Eğitimi.....	7

2.1.1. Görsel Sanatlar Eğitimi Programı'nın Genel Amaçları	9
2.1.2. Öğretim Programı'nda Temel Beceriler.....	11
2.1.3. Kazanımlar ve Açıklamalar	12
2.1.3.1. Beşinci Sınıf Kazanımları	12
2.1.3.2. Altıncı Sınıf Kazanımları	12
2.1.3.3. Yedinci Sınıf Kazanımları	13
2.1.3.4. Sekizinci Sınıf Kazanımları.....	13
2.2. Teknoloji Ve Eğitim Teknolojisi.....	14
2.2.1. Teknolojiye Dayalı Etkinlik Seçimi	17
2.2.2. Yöntem Seçimi.....	18
2.2.2.1. Gösterip Yaptırma Yöntemi.....	19
2.2.2.2. Araç Ve Materyallerin Seçimi.....	20
2.2.2.2.1. Materyal Seçiminde Uygulanacak Ölçütler.....	22
2.2.3. Görsel Materyallerin Öğrenmedeki Rolü	23
2.2.3.1. Görsel Öğeleri Anlama Ve Yorumlama.....	24
2.3. Öğretim Teknolojilerinin Öğretim Sürecindeki Yeri ve Kullanımı	25
2.3.1. Görsel-İşitsel Araçlar	25
2.3.1.1. Görsel-İşitsel Araçlara Dayalı Olarak Yapılan Öğretimin Yararları ve Eğitim Ortamına Katkıları.....	27
2.3.1.2. Görsel-İşitsel Araçları Seçerken ve Kullanırken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	28
2.3.1.3. Görsel-İşitsel Araçlara Dayalı Olarak Yapılan Öğretimin Ortaya Çıkarabileceği Olası Sakıncalar	30
2.3.2. Hareketli ve Sesli Görüntülerle Öğrenme ve Görsel-İşitsel Araçlar	30
2.3.3. Hareketsiz Görüntüleri Gözleyerek Öğrenme ve Görsel-İşitsel Araçlar.....	31
2.3.4. Soyut Görsel Sembollerle Öğrenme ve Görsel-İşitsel Araçlar	31

2.3.5. Sözel Sembollerle Öğrenme ve Görsel-İşitsel Araçlar	32
2.4. Öğretim Materyali Olarak Sunu Materyali Hazırlama ve Kullanılan Araçlar	32
2.4.1. Tepegöz	33
2.4.2. Powerpoint	33
2.4.3. Radyo	33
2.4.4. Televizyon Teknolojisi Ve Eğitimde Kullanımı	34
2.4.4.1. Etkileşimli Televizyon Teknolojisi Ve Eğitimde Kullanımı	36
2.4.5. Telekonferans Sistemleri ve Eğitim Amaçlı Kullanılması	37
2.4.6. Basın Teknolojisinden Eğitimde Yararlanma Yolları	38
2.4.7. Bilgisayar	38
2.4.7.1. Bilgisayarların Eğitimde Kullanılması	39
2.4.7.2. Bilgisayar Destekli Eğitimin Amaçları	41
2.4.7.3. Bilgisayar Destekli Eğitimin Üstünlükleri	41
2.4.7.4. Bilgisayar Destekli Eğitimin Sınırlılıkları	42
2.4.8. Sunum Programları	43
2.5. Dünyada Eğitim Teknolojisi	44
2.5.1. Amerika Birleşik Devletleri	44
2.5.2. Portekiz	46
2.5.3. Güney Kore	47
2.6. Ülkemizde Eğitimde Teknoloji Kullanımı	47
2.7. İlgili Araştırmalar	51
BÖLÜM III	62
3.YÖNTEM	62
3.1. Araştırmanın Modeli	62
3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu	62

3.3. Veri toplama Araçları Veri Toplama Yöntemi ve Verilerin Analiz Edilmesi.....	62
BÖLÜM IV	63
BULGULAR.....	63
4.1. Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	64
4.1.1. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi	64
4.1.2. 5. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	68
4.2. 6. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi	71
4.2.1. 6. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	71
4.2.2. 6. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	75
4.3. 7. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi	79
4.3.1 7. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	79
4.3.2 7. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	83
4.4. 8. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi	86
4.4.1. 8. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	86
4.4.2. 8. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi	90
BÖLÜM V	94
SONUÇLAR	94
5.1. Sonuçlar ve Tartışma.....	94
5.2. Öneriler	106

KAYNAKLAR	108
EKLER	115
EK 1. Görsel Sanatlar Dersinde Teknoloji Kullanımının Kazanımlara Etkisine İlişkin Anket	115
EK 2. Araştırma İzin Yazısı	121

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri	63
Tablo 2. 5. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları	65
Tablo 3. 5. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları	68
Tablo 4. 6. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları	72
Tablo 5. 6. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları	76
Tablo 6. 7. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları	79
Tablo 7. 7. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları	83
Tablo 8. 8. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları	87
Tablo 9. 8. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları	90

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Eğitim, bireyin içerisine doğduğu millî, manevi ve kültürel değerler başta olmak üzere; yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık gibi davranışlar kazanılmasını içeren bir süreçtir. Bir eğitim sistemini oluşturan temel öğelerin başında öğretim programı gelmektedir. Dolayısıyla eğitimde reform çalışmaları öğretim programları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Her öğretim programı da bir eğitim felsefesi üzerine inşa edilmektedir. Eğitime ilişkin herhangi bir sistem tasarımı, analizi veya dönüşümü öncelikle sistemin kurulacağı felsefi zeminin belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Eğitim hedefleri, eğitim felsefesi ve öğretim programları arasındaki bu güçlü ilişki, bütünsel tutarlılık açısından önem arz etmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017, s. 3). Eğitimsel “reform ve yeniden yapılanma” çalışmaları anahtar bir değişken olarak tanımlamaktadır (Şimşek, 2008, s. 71).

Günümüzün sosyal ve ekonomik koşullarında etkin rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, ülkelerin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmektedir. Bu durum; ülkeleri sorumluluk sahibi, problem çözebilen, karar verme becerileri gelişmiş, eleştirel ve inovatif düşünebilen bireyler yetiştirmeye imkân sağlayacak bir eğitim modeli arayışına yönlendirmektedir (MEB, 2017, s.3). Bu açıdan önemli kurumsal kimlikleri olan okulların etkin yönetimi eğitimde yüksek kalite ve standartların gelişimi için önemlidir. Her okulda karşılaşılabilen problemler ve çıkış yolları farklı olsa bile okulların hedefleri ortaktır (Bakioğlu, 2016, s. 1). Eğitim sistemine ve eğitim hizmetlerinin organizasyonuna ilişkin reformist adımların istenen sonuçları doğurması, eğitim-öğretime ilişkin yöntem ve teknikler ile uygulama araçlarında da

değişikliklerin yapılmasına, yeni imkan ve fırsatların kullanılmasına ve oluşturulmasına bağlıdır (Gündoğdu, 2012, s. 1). Teknoloji, sınıf içinde ya da sınıf dışında öğretmene de öğrenciye de hizmet sunmaktadır. Ancak unutulmamalı ki öğretim çok zor bir iş ve çok iddialı bir kavramdır. Öğrenme birey tarafından gerçekleştirilirken öğretim, öğretmenler ve öteki pek çok ortam tarafından yerine getirilen bir işlemdir (Ergin, 2008, s. 4). Sakallı, Bakay ve Hüssein'in (2008) 40 öğretmenle yaptıkları çalışmada, eğitim teknolojisinin kullanımının, öğrencinin öğrenmesinde daha fazla katkıda bulunduğu düşüncesinde oldukları belirlenmiştir. Elde edinilen bulgulara göre, bilgisayar destekli eğitimin klasik eğitime bir alternatif olduğu ortaya konulmuştur. İşman (2008)'e göre eğitim teknolojileri eğitime katkısının ne derece çok önemli olduğu tartışmasız şekilde görülmesine rağmen bu teknolojiyi verimli şekilde kullanacak öğretmenlere büyük iş düşmektedir.

Günümüz eğitim anlayışı öğrencinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesinden ziyade, bilginin birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır. Eğitim felsefesinde yaşanan bu değişim, eğitim sistemlerinin yeniden düzenlenmesini, kapsamlı ve sürdürülebilir müdahalelerle sürekli olarak yenilenmesini zorunlu kılmakta hatta bu güncelleme ve geliştirme çalışmalarının, eğitimin ayrılmaz bir parçası hâline gelmesine neden olmaktadır. Öğretim programlarında doğa bilinciyle desteklenen bir çevre anlayışına sahip öğrencilerin yetiştirilmesiyle beraber, öğrenmenin sadece okul mekânları veya sınıflarla sınırlı olmadığı, bütün hayatı kapsadığı fikrini temele alan, öğrenilenlerin günlük hayatta kullanılabilmesinin yolunu açan bir yaklaşım dikkate alınmıştır (MEB, 2017, s.3). Günümüzde bilimin ve teknolojinin hızlı gelişimi toplum ve bireylerinde gelişimini desteklemektedir. Bu durumdan etkilenen sosyal kurum ve kuruluşlardan yapısal ve fonksiyonel açıdan değişim beklenmektedir. İletişim araçlarının, bilgisayar teknolojisinin, uluslararası ilişkilerin, yeni buluşların, fen ve teknik alanlarındaki gelişimlerin etkilediği kişiler meslek yaşantılarını ve edindikleri bilgileri bu sayede devamlı değiştirmek ve yeniden yapılandırmak durumundadırlar (Bilgin, 2004, s. 83). Günümüzde teknolojinin hızla geliştiği bu gelişimin hayatta her alanda etkili olduğu görülmektedir. Teknoloji yaygınlığı bilginin kolay paylaşımını teşvik etmekte, iletişimi kolaylaştırmakta, bir işin daha az enerji ile kısa süre içinde yapılmasını sağlamaktadır. Tüm bunların hayatı kolaylaştırıcı yönü bulunmaktadır (Şentürk Erenal, Göneneç, Köksal ve Vural, 2011, s. 66). Bu hızlı değişim bilgi ve teknolojiye üretim temellerinin atılacağı yer olan eğitim kurumlarını da değişime ve gelişime zorlamaktadır (Can, 2003, s. 94). Gelişen bilgi ve teknoloji düşünüldüğünde eğitimde yeni kavramlar ve uygulamaların geliştirildiği

söylenbilir. Bunun yoğunluğu ise 21. Yüzyılın başında daha da artmış kişilere bilgiye beceri kazandırılması hedeflenmiştir. Bu becerilerin kazandırılma yeri ise eğitim kurumlarıdır (Şenel ve Gençoğlu, 2003, s. 45).

Sanat, insanın görmesi ve yorumlaması için fiziksel formda tezahür eden insan olma vasfının bir sembolü olarak düşünülebilir. Bu, somut olan bir şey için, ya da bir düşünce, duygu, his veya bir kavram için bir sembol görevi görebilir. Huzur vasıtasıyla, insan tecrübesinin tüm yelpazesini aktarabilir. Belki de bu yüzden önemlidir (Marder, 2017). Estetik duyarlılık ve estetik eğitimi “estetik yargının bir bilgi yargısı değil, bir beğeni yargısı olduğu” bilinci ile hareket ederek öğrencinin güzel nesneye dair duyularını geliştirmeyi ve duygularını ifade edebilmesini amaçlar. Bu yeni yaklaşım ile estetik eğitiminin alanı duygular olarak tarif edilmiştir. Bu eğitim aracılığıyla öğrencinin hayal gücünün geliştirilmesi ve öğrencinin hayal gücü ile yaklaştığı güzel nesneye dair hissettiği duyguları öz güvenle ifade edebilmesi beklenmektedir. Estetik eğitiminin programa işlenmesinde hedef; fikirlerini, beğenilerini sunabilen, eğlenerek ve ilgi alanlarını geliştirerek öğrenen, yüksek motivasyonlu, eleştirel düşünme becerileri gelişmiş, mutlu, estetik değerlere uzak olmayan, estetik hazzın izini süren, estetik bakış edinebilmiş, kendi hayal gücünü ortaya koyabilen, hayatın tek yönlü işleyişini kendi tasarımları ile zenginleştiren bireyler yetiştirmektir (MEB, 2017, s. 3). Yaşam kalitesinin artması, eğitimden ve sağlık hizmetlerinden eşit şartlarda yararlanmak, sağlıklı barınma olanaklarını geliştirmek teknolojik imkanlarla mümkün olabilmektedir (Şentürk vd., 2011, s.66). Öğrenciler ve öğretmenler bu teknolojileri kullanarak daha etkin ve verimli bir öğrenme-öğretme süreci yaşaması; öğrenme ortamlarının teknoloji ile zenginleştirilmesi ve hayattan gerçek kesitler ile derslerin desteklenmesi gibi birçok soru eğitimcileri teknolojinin eğitim sistemlerine entegrasyonu konusunda araştırmaya sevk etmiştir (Pamuk, 2012, s. 14).

Teknolojideki ilerlemeler günümüz öğrenmelerinin de bu hızlı değişim ve gelişmelerden nasibini alması gerektiği gerçeğini bize göstermektedir. Eğitim de yaşanan bu baş döndürücü değişimlerden etkilenmiş; gerek müfredat içeriklerinin düzenlenmesi gerek ders saatleri değişiklikleri gerekse yeni çağın gerektirdiği eğitim araçlarının ve eğitim portallarının geliştirilmesi ve kullanılması gerekmektedir. Öğretmenlerimizden beklenen FATİH projesinde hedeflenen dijital bilgi, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılması için teknoloji donanımlı öğrenme merkezlerinin yaratmaları, teknolojiyi yeterli ve yaratıcı bir biçimde kullanmaları gerekmektedir. Günümüzdeki öğrenme

materyalleri, çeşitli teknolojik ilerlemeler nedeniyle büyük ölçüde genişlemiştir. Öğretim materyalleri arasında kara tahta, tepegöz, televizyon, tepegöz, slayt projektörleri ve opak projektörler gibi daha geleneksel materyallerin yanı sıra bilgisayar, çeşitli yazılım uygulamaları, LCD projektörler, video kameralar, dijital tarayıcılar, İnternet, uydu, interaktif TV, sesli ve görüntülü konferans, yapay zeka vb. sayılabilir.

Eğitimin gelişen bilim ve teknolojiden yararlanması gerektiği, geleneksel öğrenme-öğretme sürecinden etkililik sağlanamadığı eğitimcilerin görüş birliğine vardıkları bir nokta olarak belirlenmiş bulunmaktadır (Göksoy, 2012, s. 40). Görsel sanatlar gibi hem bilgi, hem estetik hem beceri geliştirmeye yönelik olan bireyin bilişsel ve psikomotor ve ruhsal yönüne hitap eden ortaokul öğretim programında belirtilen kazanımların (MEB, 2017) gerçekleştirilmesinde teknolojik imkanlardan yararlanılması gerektiği düşünülmektedir. Bu bağlamda teknolojik araçların yararlarına ilişkin öğrenci görüşlerinin belirlenmesi araştırmanın problemi oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki alt amaçlara cevaplar aranmıştır:

1. Ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri ne düzeydedir?
2. Ortaokul öğrencilerinin cinsiyetlerine göre görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Ortaokul öğrencilerinin yaşlarına göre görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Ortaokul öğrencilerinin sınıflarına göre görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Estetik eğitimi yoluyla birey, sanat eserlerini duygular yoluyla olduğu kadar duyular aracılığıyla da deneyimlediği için somutlaştırma yeteneğini geliştirir. Bu sayede birey farklı duyguların farklı şekillerde anlatılabileceğini kavradığı için bir duygunun, bir durumun ne şekilde anlatılabileceğine dair görüşleri gelişir. Benzer şekilde ifade yeteneği gelişen öğrenci, olayların başka şekillerde ele alınabileceğini bilerek farklı olasılıkları sorgular. Birçok farklı olgu ile etkileşim hâlinde olan birey, bu nesneler arasında veya bilgi, deneyim ve metinler arasında bağlantılar kurabilir (MEB, 2017, s. 3). Dünyadaki insanların teknolojik kavramları anlama ve kullanma becerilerine sahip olmaları yaşam standardı açısından önemli olduğu düşünülmektedir (Şenel, ve Gençoglu, 2003, s. 45). Teknolojik yeterliklere sahip olarak eğitim personelinin bu gelişmeler ışığında kanalize etmek, toplumunda gerekli revizyonun sağlanabilmesi bakımından ve görsel sanatlar dersinin kazanımlarının gerçekleştirilmesinde yararlı olabilir. Bu araştırma ile bu çalışmaların öğrenci düşüncelerine yansımaları belirlenmeye çalışılacaktır. Bu açıdan araştırma önemli olacaktır.

Öğretim programlarında “birey” olmanın aynı zamanda çok daha geniş bir “dünya ailesi”ne ait olmak olduğunun bilincine varacak, yaşadığı topluma ve ülkesine, toprağına samimi bir hisle bağlanacak, bilim ve teknolojiyi etkin şekilde kullanarak gerekli teknik bilgi, birikim, beceri ve yeterliliklere sahip kuşaklar yetiştirmek hedeflenmiştir. Farklı disiplinlerin bir arada olduğu ama nihayetinde sadece bu disiplinlerin toplamından ibaret olmadığı, kendi niteliklerini taşıyan bir “bütün”e sahip ve aynı zamanda disiplinler arası etkileşimin açık olduğu bir yaklaşımla sadece hedefi değil, yolu da inşa eden bir içerikle öğretim programları hazırlanmıştır (MEB, 2017, s. 3). Görsel sanatlar dersi programı 2017 yılında ilk defa uygulanacaktır. Bu yönüyle de sahaya sağlayacağı güncel katkı açısından da bu çalışma yararlı olabilir.

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşmede sorulan soruları içtenlikle cevapladıkları varsayılmaktadır.
2. Öğrencilerin cevaplarından alınan verilerin evreni temsil eder nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

- 1- Araştırma 2017-2018 öğretim yılı ile sınırlıdır.
- 2- Araştırma İstanbul ilinin Eyüp ilçesindeki 4 okul ile sınırlıdır. (Güzeltepe Ortaokulu, Şehit Öğretmenler Ortaokulu, Avrupa Konutları Ortaokulu, Asımın Nesli İmam Hatip Ortaokulu)
- 3- Araştırma bu okullardaki öğrencilerden toplanan verilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Teknoloji: “Araştırma, geliştirme, üretim, pazarlama, satış ve satış sonrası hizmeti kapsayan bir sanayi sürecinin, etkin ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi için kullanılabilecek bilgi ve becerilerin tümüdür” (Şenel, ve Gençoğlu, 2003, s. 50).

Bilişim Teknolojileri (BT): “Bilginin toplanması, saklanması, geri çağırılması, işlenmesi, analizi ve transferini sağlayan bir dizi teknolojiyi tanımlayan bir deyimdir” (MEB, 2007, s. 23).

Sanat Eğitimi: Sanat eğitimi, eğitim kavramıyla ilişkili bir kavram olup bilim çevrelerince benimsenmiş bir tanım olarak görünse de terimin kavram ve kapsam olarak yine de tam yerine oturduğu söylenemez. Resim-İş dersi, sanat eğitimi, sanat öğretimi, estetik eğitimi, güzel sanatlar eğitimi, plastik sanatlar eğitimi vb. sanat eğitimini konu alan birçok kavram ve tanımlar bulunmaktadır (Yolcu, 2009).

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER

2.1. Sanat Kavramı ve Görsel Sanatlar Eğitimi

"Sanat", sanat, beceri veya zanaat anlamına gelen "ars" sözcüğüyle ilgilidir. Sanat kelimesinin ilk bilinen kullanımı, 13. yüzyıl el yazmalarından gelir. Bununla birlikte, sanat kelimesi ve onun birçok değişik biçimi (artem, eart, vb.) Muhtemelen Roma'nın kuruluşundan bu yana var olmuştur (Marder, 2017). Beceri; görüntüsü, uygulaması ya da ifadesi... Genellikle boyama, çizim ya da heykel gibi görsel bir biçimde yaratıcı beceri ve hayal gücünün ifade edilmesi ya da uygulanması, öncelikle güzelliği ya da duygusal gücü için takdir edilecek eserler üretmek şeklinde sözlük anlamı açıklanabilir (Herman, 2014). Oktay (1994), sanatı özgürleşmenin nesnelleştiği alan olarak tanımlarken, Erbay (1997) bir iletişim aracı olarak belirtir. Ersoy (2002) ise din ve felsefe gibi insanı günlük yaşamın dar sınırlarından kurtaran, sonsuzluğun enginliğine götüren kuvvetli bir el olarak ifade eder.

Plato'ya göre sanat doğanın taklidi idi, ancak 19. yüzyılda fotoğraf bu işlevi devraldı ve 20. yüzyılda soyut sanat sanatın temsili ile ilgili tüm düşüncesini değiştirmiştir (Herman, 2014). Sanatın tanımı genellikle üç kategoriye ayrılır: temsil, ifade ve form. Plato önce sanat düşüncesini "mimesis" olarak geliştirdi; Yunanca'da kopyalama ya da taklit anlamına geliyor ve böylece sanatın birincil tanımı olan güzel ya da anlamlı olan bir şeyi temsil ya da çoğaltma demektir. Bu, on sekizinci yüzyılın kabaca sona erdiği zamana kadar sürmüş ve bir eserin değerini belirlemeye yardım etmiştir. Konunun çoğaltılmasında daha başarılı olan sanat, daha güçlü bir sanat eseri idi. Gordon Graham'ın yazdığı gibi, "İnsanları, büyük ustalar Michelangelo, Rubens, Velásquez gibi gerçekçi portrelerde yüksek bir değere yerleştirmeye ve" modern "sanatın değeri hakkında sorular sormaya yöneltmiştir, kübist Picasso'nun çarpıtmaları, Jan Miro'nun sürrealist figürleri, Kandinsky'nin özetleri ya da Jackson Pollock'un "eylem" resimleri de. "Bugün temsil sanatı hala var olmakla birlikte artık sanatın tek ölçüsü değildir. İfade, romantik hareket sırasında, yüce ya da dramatik

olarak kesin bir duygu ifade eden resimle birlikte önem kazanmıştır. Kitlenin tepkisi önemliydi çünkü sanat eseri duygusal bir tepki uyandıracaktı. Sanatçılar, izleyicileri ile bağlantı kurmak ve izleyicilerden gelen yanıtları uyandırmak istediği için bu tanım bugün de geçerlidir. Immanuel Kant (1724-1804), 18. yüzyılın sonlarına doğru ilk teorisyenlerin en etkili örneklerinden biriydi. Felsefesi açısından biçimci kabul edildi; bu, sanatın bir kavrama sahip olmamasına, resmi nitelikleri itibarıyla tek başına değerlendirilmesine, sanat eseri içeriğinin estetik bir ilgi göstermemesi gerektiğine inandığı anlamına geliyordu. 20. yüzyılda sanat soyutlandığında biçimsel nitelikler özellikle önem kazanmış; sanatın ve tasarımın denge, ritim, uyum, birlik gibi terim ve ilkeleri tanımlamak ve değerlendirmek için kullanılmıştır. Bugün, üç tanımlama modu, değerlendirilmekte olan sanat eserine bağlı olarak, sanatın ve değerinin belirlenmesinde ortaya çıkmaktadır (Marder, 2017). Bu tanımlardan yola çıkarak sanat, görsel, işitsel ya da eserler yaratan sanat eseri yazarın yaratıcı ya da teknik becerisini ifade eden ve güzellikleri ya da duygusal güçleri için takdir edilmek üzere tasarlanmış çok çeşitli insan faaliyetleri denebilir. En eski belgelenmiş sanat biçimleri, resim, heykel, baskı yapımcısı, fotoğrafçılık ve diğer görsel medyalar gibi alanlara resim veya nesneler içeren görsel sanatlardır. Mimarlık, genellikle görsel sanatlardan biri olarak dahil edilir; bununla birlikte, dekoratif sanatlar gibi, pratik kullanım düşüncelerinin gerekli olduğu nesnelerin oluşturulmasını içermektedir.

Sanat eğitimi, eğitim kavramıyla ilişkili bir kavram olup bilim çevrelerince benimsenmiş bir tanım olarak görünse de terimin kavram ve kapsam olarak yine de tam yerine oturduğu söylenemez. Resim-İş dersi, sanat eğitimi, sanat öğretimi, estetik eğitimi, güzel sanatlar eğitimi, plastik sanatlar eğitimi vb. sanat eğitimini konu alan birçok kavram ve tanımlar bulunmaktadır (Yolcu, 2009). Sanat eğitimi, bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde estetik kaygı, düşünce ve görüşlerin geliştirilmesini, yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılmasını, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas alır” (Artut, 2009 s. 104). Somut olmayan kültürel miras, geri dönüşüm, çevrenin korunması ve kamuoyunda çevre bilincinin geliştirilmesi, israf, güvenlik ve çocuk hakları, sosyal-finansal okuryazarlık, küresel ısınma, özel gereksinimli bireylere karşı duyarlılık, iş sağlığı ve güvenliği gibi çeşitli konularda farkındalık oluşturmak da bu ders aracılığıyla gerçekleştirilebilecek bir husustur (MEB, 2017, s. 6). Yüzyıllar boyu, 11. yüzyıldan 17. yüzyılın sonuna kadar Batı kültürünün her alanında, sanatın tanımı, bilginin ve uygulamanın sonucunda beceri ile yapılan her şeydi (Marder, 2017). Bazen güzellik sanatçının nihai amacı değildir. Sanat genellikle duygulara hitap etmeyi ve insan

duygusuyla bağlantı kurmayı amaçlamaktadır. Sanatçılar, izleyicilerinin bir şekilde uyarılması için bir şeyler ifade edebilir; duygular, dini inanç, merak, ilgi, grupla özdeşleşme, anı, düşünce veya yaratıcılık yaratabilir. Örneğin, performans sanatı genellikle seyirciyi memnun etmeyi amaçlamaz, bunun yerine izleyicinin duygularını, tepkileri, konuşmaları veya soruları çağırır. Bu durumlarda estetik, "güzel" sanatın alakasız bir ölçüsü olabilir. En eski resim biçimi, resim, heykel, baskı yapımcısı, fotoğrafçılık ve diğer görsel medyanın bulunduğu alanlara resim veya nesnelerin oluşturulmasını içeren görsel sanatlardır. Mimarlık, genellikle görsel sanatlardan biri olarak dahil edilir; Bununla birlikte, dekoratif sanatlar gibi, pratik kullanım düşüncelerinin gerekli olduğu nesnelerin yaratılmasını içerir; bu da genellikle bir resimde değildir. Müzik, tiyatro, film, dans ve diğer gösteri sanatlarının yanı sıra edebiyat ve interaktif medya gibi diğer medya, sanatın veya sanatın geniş bir tanımına dahildir.

2.1.1. Görsel Sanatlar Eğitimi Programı'nın Genel Amaçları

Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır. Görsel Sanatlar eğitimi, bireyin kendini ifade edebilme, estetik bilinç kazanma gibi kişisel yaşantısına katacağı olumlu edinimler ve toplumlar açısından avantajlar sağladığından her düzeydeki yaş grubundan bireyler için bir gereksinimdir. Bu gereksinimler ışığında hazırlanan Öğretim Programı'nın temel hedefleri (MEB, 2017, s.5);

- Türk Milli Eğitimi'nin temel felsefe ve becerilerine sahip,
- Görsel okuryazarlık, algı ve estetik bilincine sahip,
- Görsel Sanatlar alanındaki temel kavram ve uygulamalar konusunda bilgi, beceri ve anlayışa sahip,
- Görsel Sanatlar ile ilgili tartışmalara etkin olarak katılan ve bu tartışmaları değerlendiren,
- Görsel Sanatların doğası ve kökenini inceleyen, değerini sorgulayan,
- Güncel kültür-sanat nesnelerini/tasarımlarını bilinçli olarak izleyen,
- Görsel kültür, sürdürülebilirlik (ekonomik, çevresel vb.) kavramlarının farkına varan, buna yönelik araştırma yapabilen, etkinliklere katılan veya düzenleyebilen,
- Kendi kültürü ile diğer kültürlerle ait kültürel mirasın değerini anlayan ve onları koruyan,
- Görsel sanat çalışmalarında bilgi, malzeme, beceri, teknik ile teknolojiyi etkin ve güvenli bir şekilde kullanarak düşüncelerini ifade eden,
- Görsel Sanatları diğer disiplinlerle ilişkilendiren,

- Sanat alanında etik davranış gösteren,
- Sanat alanıyla ilgili meslekleri tanıyan,
- Çevresini inceleyen, ondan esinlenen ve onu gelecek nesillere aktaran,
- Eleştirel düşünebilen, aynı zamanda eleştiri ahlakına sahip,
- Cesaret ve girişimcilik davranışı sergileyen,
- Ekonomik ve kültürel kalkınma ile sürdürülebilirlik konusunda sanatın önemini kavrayan,
- Öğrendiği bilgi ve becerileri gerçek yaşamda kullanan,
- Her bireyin farklı becerilere sahip olduğunu dikkate alan,
- Grupla veya birlikte çalışma kültürünü destekleyen,
- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan,
- İnsani, toplumsal, ahlaki ve vatandaşlık değerlerine sahip,
- Görsel Sanatları öğrenmeye ve uygulamaya istekli bireyler yetiştirmektir.

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nın 5-8. sınıflarında genel olarak edinilen bilgilerin özümsemi ve sanat eserlerinin daha anlamlı değerlendirilmesi, sanat çalışması oluşturmada ve sanatı takdir etmede kişisel değer ve fikirlerin iletimi; sanatçıların formları, materyalleri ve sembolleri eserlerinde nasıl kullandıklarının analiz edilmesi ve değerlendirilmesi; sanat eserinin meydana gelmesinde yaratıcı sürecin araştırılması, analizi ve keşfi, sanat elemanları ve tasarım ilkeleri doğrultusunda geleneksel ve çağdaş sanat materyallerinin kullanılarak tasarım yapılması, görsel sanat dilinin geliştirilmesi, sanatın anlamının ve değerinin araştırılması; görsel sanat çalışması oluşturulurken farklı tekniklerin bir arada kullanılması üzerine odaklanılmıştır (MEB, 2017, s. 6). Sanat, görsel, işitsel ya da icra eserleri yaratmada çeşitli insan faaliyetleri anlamına gelir. Bu eserler yazarın yaratıcı veya teknik becerisini ifade eder. Sanat, güzelliği veya duygusal gücü ile takdir edilmelidir. Bunların en genel biçiminde bu etkinlikler arasında sanat eseri üretimi, sanat eleştirisi, sanat tarihinin incelenmesi ve sanatın estetik yayılımı bulunmaktadır.

İnsan hayatında önemli bir yer tutan sanat eğitimi, her yaştaki bireyler için gereklidir. Bu yüzden “Sanat eğitimi, gerek okul öncesinden üniversite düzeyine kadar uygulanan örgün; gerekse boş zamanları değerlendirme, bir hobi alanı olarak ömür boyu sürebilecek niteliğiyle en önemli eğitim alanlarından biri olmaya devam edecektir” (Özsoy, 2003 s. 15). Bir sanat öğretmeni olarak, öğrencilerin yıl içinde ve yılda hangi becerilerin ve kavramların kazandırılması gerektiği bilinir. Bu alanları öğrencilere tanımlamak ve öğrencilerle uzun bir süre bu konulara yoğunlaşmak mümkün olabilir. Bu çerçevede

aşağıda görsel sanatlar dersi öğretim programında ifade edilen temel beceriler açıklanmıştır.

2.1.2. Öğretim Programı'nda Temel Beceriler

Eğitim, bireyin içerisine doğduğu kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık ve olumlu davranışlar kazanılmasını içeren bir süreçtir. Bireyin yaşamında eğitim süreci ile meydana gelen değişimin kalıcı hâle gelmesi ve bireyin dünyadaki değişime ayak uydurabilmesi, günümüz eğitim sistemlerinin temel belirleyicileri olarak kabul edilmektedir. Eğitim süreci ile kazanılan beceriler, bireyin yaşam standartlarının gelişmesinin yanı sıra ülkelerin küresel rekabet kapasitelerine ve demokratik gelişimlerine de önemli katkılarda bulunmaktadır. Günümüzün sosyal ve ekonomik koşullarında aktif rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, eğitim sistemlerinin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmesi, ülkeleri öğrencilerini sorumluluk sahibi, eleştirel düşünebilen, problem çözme ve karar verme becerileri yüksek bireyler olarak hayata hazırlamaya imkân sağlayan bir eğitim modeli arayışına itmektedir (MEB, 2017, s. 6). Görsel sanatlar dersinde öğrenci gelişimini ölçek için her bir öğrenci için veya belirli bir öğrenci grubu için bir dizi hedef oluşturmak, ölçülecek öğrenci sayısını bilmek belirlenen hedeflerin karmaşıklığını belirlemek, örneğin, sınıflarınızın tamamı için hedefler belirlemeniz gerekiyorsa, yerine getirilen proje hedeflerini karşılamak gibi ulaşılabilir bir hedef üzerinde karar vermek, küçük bir öğrenci grubunu izlemeniz istenirse, her bir öğrenme stili ile ilgili belirli hedefleri düşünmek önerilebilir.

Millî Eğitim Bakanlığının eğitim politikaları ve öncelikleri; temel eğitim almış öğrencilerin millî, manevi, evrensel değerlere sahip; hem akademik hem de sosyal anlamda başarılı olabilen; teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen; kendisine, toplumuna ve farklı kültürlerle karşı yüksek düzeyde farkındalıkla saygı duymayı başarabilen, hayata hazır, mutlu ve sağlıklı bireyler olarak yetişmelerini sağlamak yönündedir (MEB, 2017, s. 6). Sanat kişisel bir işleve sahip olabilir, uyum, denge, ritim için temel insan içgüdüsünün bir ifadesidir. Bu seviyedeki sanat bir eylem ya da nesne değil, dengenin ve uyumun (güzellik) dahili bir takdiridir ve dolayısıyla yararlı olmanın ötesinde bir insan olmanın bir yönüdür. Sanat ayrıca, evrenle ilgili olarak benliğinizi deneyimlemenin bir yolunu sağlar. Sanat, müzik ya da şiiri değerlendireceğinden, bu deneyim genellikle motivasyonsuz olabilir. Bunlar, öğrencilerinizi ileriye taşımak için hedef olarak belirlediğiniz sınıftaki öğrencileri

merkeze alan seçilmiş hedeflerdir. Bu nedenle, sınıflarımızda etkili bir şekilde kullanmanın yanı sıra içerik alanlarımızın bütünlüğünü de koruyan bir anlayışa sahip olmak çok kritiktir.

2.1.3. Kazanımlar ve Açıklamalar

2.1.3.1. Beşinci Sınıf Kazanımları

Beşinci sınıf Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin edindikleri bilgileri özümsemeleri ve sanat eserlerini daha anlamlı değerlendirmeleri üzerine yoğunlaşılır. Bu düzeyde görsel sanat çalışması oluşturmada ve sanatı takdir etmede kişisel değer ve fikirlerin iletimi üzerine vurgu yapılır. Öğrencilerin, çalışmalarında sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmaları üzerinde durulur. Bu düzeyde vefa, vicdanlı olma, iyilikseverlik, alçak gönüllülük, saygı, dostluk, arkadaşlık, merhamet, paylaşma, duyarlılık, sorumluluk, adalet, dürüstlük, sevgi ve gönüllülük değerleri üzerinde durulurken kendini kabul, toplum ve aile, eğitsel başarı, eğitsel ve mesleki gelişim gibi kişisel, sosyal ve eğitsel gelişim alanları da programın uygulanması sırasında göz önünde bulundurulur. Kazanımlar, disiplinler arası yaklaşım kapsamında Sosyal Bilgiler dersi “Kültür ve Miras” öğrenme alanı ve diğer ilgili olan derslerin kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir (MEB, 2017, s. 6). Sanat bir sosyal fonksiyona sahip olabilir. En basitinden, sanat bir iletişim biçimidir. İzleyiciyi rahatlatmak ya da eğlendirmek amacıyla belirli bir duygu ya da havayı eğlendirmek ve getirmek istiyor. Sanat, toplumun çeşitli yönlerini sorgulamaya çalışan sosyal protesto göstergesi olabilir.

2.1.3.2. Altıncı Sınıf Kazanımları

Altıncı sınıf Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanarak duygu ve düşüncelerini çalışmalarına yansıtmaları sağlanır. Sanatçıların formları, materyalleri ve sembolleri eserlerinde nasıl kullandıklarının analiz edilmesi ve değerlendirilmesi üzerinde durulur. Bu düzeyde öğrencilere saygı, özgürlük, duyarlılık, öz saygı, öz kontrol ve vatanseverlik değerleri kazandırılmaya çalışılırken eğitsel başarı, eğitsel ve mesleki gelişim gibi kişisel, sosyal ve eğitsel gelişim alanları da Program'ın uygulanması sırasında göz önünde bulundurulur. Kazanımlar, disiplinler arası yaklaşım kapsamında Matematik dersi oran-orantı konusuyla ve Sosyal Bilgiler dersi “Kültür ve Miras” öğrenme alanı ve diğer ilgili olan derslerin kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir (MEB, 2017, s. 6).

2.1.3.3. Yedinci Sınıf Kazanımları

Yedinci sınıf Görsel Sanatlar dersinde sanat eserinde yaratıcı sürecin araştırılması, analizi ve keşfi üzerinde durulur. Öğrencilerin sanat elemanları ve tasarım ilkeleri doğrultusunda geleneksel ve çağdaş sanat materyallerini kullanarak tasarım yapmaları sağlanır. Öğrencilerin sanat eserlerindeki tema, konu ve sembolleri değerlendirirken sorgulama becerisini kullanarak görsel sanat dilini geliştirmeleri üzerine vurgu yapılır. Sanatın anlamını ve değerini araştırmaları teşvik edilir. Bu düzeyde öğrencilerde saygı, dostluk ve duyarlılık değerleri üzerinde durulurken eğitsel başarı, toplum ve aile, okula ve çevreye uyum, kişiler arası ilişkiler gibi kişisel, sosyal ve eğitsel gelişim alanları da Program'ın uygulanması sırasında dikkate alınır. Kazanımlar, disiplinler arası yaklaşım alanında Fen Bilimleri dersi “Işığın Madde ile Etkileşimi” ünitesi ve diğer ilgili olan derslerin kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir (MEB, 2017, s. 7).

2.1.3.4. Sekizinci Sınıf Kazanımları

Sekizinci sınıf Görsel Sanatlar dersinde daha önce öğrenilen bilgi, beceri ve deneyimlerin özümsemesi üzerine odaklanılır. Öğrencilerin görsel sanat çalışmalarını oluştururken farklı teknikleri bir arada kullanmaları sağlanır. Öğrencilerin sanat eseri konusundaki yargılarını geliştirebilmeleri için sanatın amacı, anlamı ve değeri üzerine sorgulama yapılmasına yoğunlaşılır. Bu düzeyde öğrencilerle aile birliğine önem verme, sevgi, vefa, saygı, arkadaşlık, duyarlılık, merhamet, yardımseverlik, sorumluluk, dürüstlük ve adalet değerleri üzerinde durulurken güvenli ve sağlıklı yaşam, kendini kabul, eğitsel ve mesleki gelişim, toplum ve aile, kişiler arası ilişkiler gibi kişisel, sosyal ve eğitsel gelişim alanları da göz önünde bulundurulur. Kazanımlar, disiplinler arası yaklaşım kapsamında Matematik dersi perspektif konusu ve diğer ilgili derslerin kazanımlarıyla ilişkilendirilebilir (MEB, 2017, s. 8).

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı değerler eğitimi açısından öğrencilerin genel anlamda sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini amaçlar. Bunun yanında öğrencilerin iyi insan ve iyi vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, tutum, davranış ve alışkanlıklarla donatmak da hedeflenmiştir. Bu noktadan hareketle insan ilişkilerini düzenleyen dürüstlük, saygı, sevgi, sorumluluk, paylaşma, vatanseverlik, adalet, yardımseverlik, aile birliğine önem verme, özgürlük ve eşitlik gibi değerlere Program'da yer verilmiştir (MEB, 2017, s. 9).

2.2. Teknoloji Ve Eğitim Teknolojisi

Kimileri eğitim teknolojisi teriminden eğitimde sık sık yeni teknolojilerin kullanılması anlamını çıkarmaktadır. Oysa bilindiği gibi teknoloji, belli bir sanayi dalıyla ilgili araç, gereç, yol ve yöntemlerin bilgisidir. Teknoloji, bireylerin eğitim yoluyla kazandıkları bilgi ve becerilerden daha etkili ve verimli bir biçimde yararlanmalarına yardımcı olmaktadır. Teknoloji, sınıf içinde ya da sınıf dışında öğretmene de öğrenciye de hizmet sunmaktadır. Ancak unutulmamalı ki öğretme çok zor bir iş ve çok iddialı bir kavramdır. Öğrenme birey tarafından gerçekleştirilirken öğretme, öğretmenler ve öteki pek çok ortam tarafından yerine getirilen bir işlemdir (Ergin, 2008, s. 4). Yaşadığımız zaman dilimi içerisinde gelişim, değişim ve küresel rekabet gibi sıkça duyduğumuz kavramların itici güçlerinin en önemlilerinden birisi olarak karşımıza çıkan “teknoloji” hayatın hemen hemen her alanında varlığını hissettirmekte ve sunduğu fırsatlarla da hayatımızı kolaylaştırmaktadır. (Pamuk, 2012, s. 14). İyi bir eğitimin yolu bireysel farklılıkları dikkate almaktan geçmektedir. Öğrencilerin öğrenmeye karşı doğal yetenek, ilgi, eğilim, isteklerinin yanı sıra ailedeki yetiştirme süreçleri, ekonomik durumları, etnik kökenleri, cinsiyetleri ve benzeri birçok durumları farklılık gösterebilmektedir. Bu farklılıkların doğuştan mı getirildiği yoksa sonradan mı kazanıldığı önemli değildir. Önemli olan nokta, bu farklılıklar dikkate alınmadan yapılacak eğitimin beklenen sonucu getirmeyeceğidir (MEB, 2017, s.6).

Teknoloji sözlük anlamı olarak; “bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri, bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi, uygulamayı bilimi olarak tanımlanmaktadır” (TDK, 2017). Öğretim teknolojisi; belirlenen amaçların gerçekleşmesinde etkili öğrenmenin sağlanması için iletişim ve öğrenmeyle ilgili araştırmalardan hareketle, insan gücü ve insan gücü dışı kaynaklar kullanılarak, öğretme - öğrenme sürecinin tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde sistematik bir yaklaşım olduğu tanımı yapılmaktadır (Uşun, 2000). Gül (2013) 1980'li yıllarda yaşanmaya başlanan ekonomik, sosyal ve siyasal dönüşüm eğitim alanında da etkilerini göstermiştir. Bilgi toplumu, küreselleşme, yaşam boyu öğrenme gibi küresel söylemler aracılığıyla eğitim alanı karlı bir alan olarak görülmeye başlanmış ve ciddi bir rekabet alanı haline getirilmiştir. Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) okullarda yaygınlaşması, BİT hizmetlerinin ve endüstrilerinin teşvik edilmesinin bir yolu olarak değerlendirilmektedir.

Etkili eğitim etkinliklerinin temelinde öğrencilerin ilgisini çekmek ve bunu sürdürmek yatar. Öğrencilerin, öğrenme durumuna gösterdikleri ilgiyi canlı tutabilmek için yenilik,

çeşitlilik ve risk durumlarından en iyi şekilde faydalanmak gerekir (Seferoğlu, 2008, s. 35). Bireylerin ve sistemlerin günümüz rekabet koşullarına ayak uydurabilmeleri, yerel ve küresel ölçekteki fırsatlardan yararlanabilmeleri, bireysel gelişim ve yenilenmeyi sağlayabilmeleri için etkin teknoloji kullanımı bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. (Pamuk, 2012, s. 14). Bilgisayarlar ve dijital medya daha otantik, ilgi çekici ve kişiselleştirilmiş şekilde eğitimi desteklemek, öğrencileri değerlendirmek ve öğrenmeleri ile ilgili öğretmenlere geri bildirim sağlamak, okul yönetimi ve sistem yönetimi, öğrenci kayıt bilgilerini yönetmek, akışlar, maaş bordrolarını yönetmek ve okulun ilgi alanına giren birçok öge ile iletişim kurmak için kullanılmıştır (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19).

Yeni ve uyarıcı bir deneyim kendi başına ödüllendiricidir. Çocuklar yeni ve farklı deneyimlerin arayışında görünürler ve bir ödül olmaksızın alışılmadık bir deneyimden geçmek onları mutlu eder (Seferoğlu, 2008, s. 35). Teknolojinin getirdiği sorunların çözümünde yine gelişen bilim ve teknolojiden yararlanılması görüşü ağırlık kazanmaktadır. Bu durum ülkemizde bir devlet politikası olarak da benimsenmiş durumdadır (Göksoy, 2012, s. 40). Eğitim teknolojilerine yönelik olarak yapılan araştırmalar, öğretmenlerin eğitim teknolojilerini etkili kullanabilmelerinin ve öğrencilerine de bu konuda beceri kazandırmalarının son derece önemli olduğunu vurgulamaktadır (Korkmaz ve Usta, 2010).

Öğrenme deneyimlerinde görülen çeşitlilikler öğrenmenin verimini artırır. Tek bir şeye sürekli ilgi göstermek gerginlik yaratır ve duygusal açıdan gerginlik de öğrenmenin verimini azaltır. Öğrenciler, başarı elde etmenin mümkün fakat kesin olmadığı durumları yaratan sorumlulukları üstlendiklerinde güdülenirler (Seferoğlu, 2008, s. 35). Öğrencilerin öğrenme ve öğretmenlerin öğretme modellerini birbirine bağlamak için bilgiyi edinmek, becerileri geliştirmek ve yetkinlikleri artırmak şeklinde ifade edilebilecek üç durumun birlikte ele alınması gerekir. Bilginin edinilmesinin kolaylaştığı günümüzde bilgiyi kullanma ve üretme ön plana çıkarken diğer insanlarla birlikte mutlu bir yaşam sürdürebilmek için öğrencilerin temel becerilerinin de geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla okullarda gerçekleştirilen eğitim ve öğretim faaliyetlerinin ana çerçevesi olarak nitelendirilebilecek programlarda temel beceriler konusuna gereken yeri ve önemi vermek gerekmektedir (MEB, 2017, s. 7).

Okullarda yapılan planlı, kontrollü ve örgütlenmiş öğretme etkinliklerine öğretim denilmektedir. Öğretimin, eğitimin bir parçası olduğu gerçeğinden yola çıkarak öğretim teknolojisi de eğitim teknolojisinin bir parçası olarak ele alınmaktadır (Ergin, 2008, s. 4).

Ülkemizde ise bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılmasına ilişkin çalışmalar 1980'lerin ikinci yarısında hız kazanmıştır. Genel görüşler çerçevesinde oluşturulan politikaların temel amacı (Göksoy, 2012, s. 40):

1. Eğitimi yeni bilgi teknolojileriyle bütünleştirmek,
2. Eğitimin kalitesini artırmak,
3. Bilgi toplumuna giden yolda beklenen hızlı gelişmelerin eğitimin temellerini hazırlamak oluşturmuştur.

Öğrencilere eğitim programında öngörülen hedef davranışları kazandırmaya çalışmak öğretmenin amacı ve görevidir. Öğretmenin bir konu ile ilgili hedef davranışları öğrencilerine kazandırmaya çalışması ise, o konu ile ilgili olarak kendisinde bulunan bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışları öğrencisi ile paylaşması, başka bir söyleyişle, bu davranışların öğrencilerinde de oluşmasını sağlamaya çaba göstermesi demektir (Ergin, 2008, s. 7). Sakallı, Bakay ve Hüssein'in (2008) 40 öğretmenle yaptıkları çalışmada, eğitim teknolojisinin kullanımının, öğrencinin öğrenmesinde daha fazla katkıda bulunduğu düşüncesinde oldukları belirlenmiştir. Elde edinilen bulgulara göre, bilgisayar destekli eğitimin klasik eğitime bir alternatif olduğu ortaya konulmuştur.

Öğretmeni mesleğinde daha başarılı ve etkili kılmak için eğitimde çeşitli uzmanlık alanları oluşturulmuştur. Bu uzmanlık alanlarından biri de eğitim teknolojisidir. (Ergin, 2008, s. 18). Henüz teknolojinin eğitim sektörünün yenilenmesine diğer sektörlerle sağladığı dönüşümlerle orantılı olarak destek sağlamadığını göstermektedir. (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19). Öğretmenlerin çağın getirdiği yenilikler doğrultusunda öğretme- öğrenme süreçlerinde öğrencilere başarılı biçimde rehberlik yapabilmeleri için, teknolojiyi eğitim sürecinde kullanacaklarını bilmeleri gerekmektedir (Uşun, 2006). Bazı temel öğrenme ilkeleri şöyle sıralanabilir: Öğrenme motivasyona dayanır; öğrenme, öğrenme kapasitesine dayanır; öğrenme deneyimlere dayanır; öğrenme, aktif katılımı sağlar; öğrenme, problem çözme ile pekişir; dönüt, öğrenme etkililiğini artırır; rahat bir öğrenme ortamı öğrenmeyi artırır; yenilik, çeşitlilik ve risk öğrenmeyi artırır; öğrenme, birey kendisinden beklenen yeni davranışın ne olduğunu bilirse artar (Seferoğlu, 2008, s. 36).

Çağdaş öğretim teknolojisi anlayışı içinde iletişim kavramının incelenmesini gündeme getiren zorunluluk; öğretme-öğrenme süreçlerinde gerçekleştirilen tüm etkinliklerin temelde birer iletişim etkinliği olmasından kaynaklanmaktadır (Ergin, 2008, s. 18). Bilgi iletişim teknolojileri kullanılarak okula gelmeyen öğrenciler, veri tabanındaki yoklama

bilgileri kontrol edilerek öğrenci velileri sürekli ve anında bilgilendirilmesi diğer bir uygulama şeklidir (Göksoy, 2012, s. 41). İşman (2008)'e göre eğitim teknolojileri eğitime katkısının ne derece çok önemli olduğu tartışmasız şekilde görülmesine rağmen bu teknolojiyi verimli şekilde kullanacak öğretmenlere büyük iş düşmektedir.

Bilgi iletişim teknolojileri kullanılarak enerji tasarrufu sağlanabilir. Günün hangi saatlerinde ve ne ölçüde ısıtma veya soğutma yapılacağı gibi işlemler bu teknolojiler aracılığıyla kontrol edildiğinde bu kaynakların tasarrufu sağlanmış olur (Göksoy, 2012, s. 41). Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ), hayat boyu öğrenme kapsamında her bireyin kazanması beklenen sekiz anahtar yetkinlik bulunmaktadır. Bunlar; ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik algısı, kültürel farkındalık ve ifade şeklinde sıralanmıştır (MEB, 2017, s. 7).

2.2.1. Teknolojiye Dayalı Etkinlik Seçimi

Etkili bir öğretimin temelinde, öğrencilerin ilgilerini çekmek ve bunu öğretim süresince sürdürebilmek yatar. Bu nedenle, öğretim sürecinde öncelikle öğrencinin dikkatinin öğrenilecek materyale çekilmesi gerekir. (Seferoğlu, 2008, s. 25). Teknoloji verimlilikte önemli iyileştirmeler yapmak için ayrılmaz olabilecek temel yapısal değişiklikleri başlatmaktadır. Hem eğitim hem de öğrenmeyi desteklemek için kullanılan teknoloji, sınıfları bilgisayarlar ve uzaktan kontrol edilebilen cihazlar ile dijital öğrenme araçlarıyla zenginleştirir.

Teknolojinin yenilikçi pedagojiyi nasıl destekleyebileceğine başka bir örnek, geleneksel öğretimin zorluklarından biri de öğretmen tarafından sunulan içeriğin hızının sınıftaki öğrencilerin çoğuna hizmet edecek şekilde nasıl ayarlanacağıdır. (Reimers ve Hamed, 2012, s. 20). Teknoloji, öğretimin yeni bir modelini takdim ederek öğretmeyi dönüştürme gücüne de sahiptir. Bu model, öğretmenleri kendi öğretimlerini geliştirmelerine ve öğrenmelerini kişiselleştirmelerine yardımcı olmak için öğrencilere ve profesyonel içerik, kaynaklara ve sistemlere yöneltebilir.

Öğrencilerin öğrenme isteği duymalarını sağlamada etkili yöntemlerden biri, öğrencilere öğretim sonunda ne yapabileceklerini (hangi davranışlara sahip olacaklarını) göstermek ve bu davranışların kendileri için neden gerekli olduğunu kavratmaktır. Öğrenciler,

kendilerinden ne beklendiğini ya da derste ne öğreneceklerini bilirlerse, kendilerini hedeflere ulaştıracak uyarıcıları daha dikkatli izlerler. Hedefler, öğrencilerin davranışa yönelik uygun sorular sormalarına, öğrenme etkinliklerine daha bilinçli katılmalarına ve derste ilerlemelerini kendi kendilerine değerlendirmelerine olanak sağlar. Hedefleri öğrencilerin anlayabileceği şekilde sunmak önemlidir (Seferoğlu, 2008, s. 25). Namlu (1998) öğretmeni sınıf içinde araç kullanmaya iten faktörlerin eğitim aracına yönelik inançları, tutumları ve ona verdiği değerler olduğunu, ders araçlarının gerekliliğine inanmayan bir öğretmenin de derste araç-gereç kullanımında isteksiz davranacağını belirtmektedir. Yılmaz (2012) Öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımı konusunda tutumlarının değerlendirilmesi araştırmasında sonuçta araştırmaya katılan öğretmenler teknoloji kullanımıyla ilgili tutumları olumlu olduğu görülmüştür. Derslerde teknolojik araçları kullanmanın olumlu sonuçlar vereceğini ve de bu konuda da kendilerini sürekli geliştirmek zorunda olduklarını belirtmişlerdir.

2.2.2. Yöntem Seçimi

Öğretmen, öğrencilere kazandırılacak davranışların tür ve düzeyine dayalı olarak düz anlatım, tartışma, örnek olay, gösteri, problem çözme, bireysel öğretim ve rol oynama gibi yöntemler arasından seçim yapabilir. Belirli davranışların öğrencilere kazandırılmasında birçok yöntem ayrı ayrı kullanılabilir gibi, birkaç yöntem birlikte de kullanılabilir. Ayrıca bu yöntemlerin her birinde farklı tekniklerden yararlanılabilir (Seferoğlu, 2008, s. 28). Bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin gelişiminin birçok endüstriyi dönüştürdüğü ve yeni yollarla ve düşük maliyetle yeni gruplara hizmet edebilecek yenilikleri desteklediği açıktır (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19). Çevrimiçi öğrenme fırsatları ve açık eğitim kaynaklarının ve diğer teknolojilerin kullanımı, öğrenme hızını artırarak eğitim verimliliğini artırabilir; Öğretim materyalleri veya program sunumu ile ilgili masraflar azaltılabilir ve öğretmen zamanından kazanabilir.

Psikomotor becerilerin öğrencilere kazandırılmasında “gösterip yaptırma” yöntemi etkili olmakla birlikte, bu becerilerin öğrenilebilmesi için bilişsel ve duyuşsal bazı davranışların da öğrenilmiş olması gerekebilir. Bilişsel ve duyuşsal davranışların öğretilmesi amacıyla da anlatım, programlı öğretim, örnek olay, tartışma, vs. yöntemlerden yararlanılabilir. Diğer yandan, gösterip yaptırma yönteminde dramatizasyon, deney, gözlem, gezi teknikleri ayrı ayrı veya bunların birkaçı birlikte kullanılabilir. Tartışma yöntemi paneller, açık forum ve beyin fırtınası gibi çeşitli şekiller alabilir. Programlı öğretim, soru-cevap-dönüt sürecini

içerir ve bir kitap veya bilgisayar destekli öğretim yoluyla sunulabilir (Seferoğlu, 2008, s. 28).

2.2.2.1. Gösterip Yaptırma Yöntemi

Eğitimin gelişen bilim ve teknolojiden yararlanması gerektiği, geleneksel öğrenme-öğretme sürecinden etkililik sağlanamadığı eğitimcilerin görüş birliğine vardıkları bir nokta olarak belirlenmiş bulunmaktadır (Göksoy, 2012, s.40). Bilim ve teknolojideki yetkinlik ise doğal dünyayı, fenni ve teknolojinin etkisini anlamının yanında doğanın temel prensiplerini, temel bilimsel kavramları, prensipleri ve metotları, teknoloji ve teknolojik ürünleri ve yöntemleri bilmeyi içermekte olup bireyin bilimsel araştırmanın temel vasıflarını tanımasına ve sonuçları tartışma ve bunları aydınlatmak için akıl yürütme yeteneğine sahip olmasına odaklanmaktadır. Bu yeterlilik, eleştirel takdiri ve merakı, etik sorunlara ilgiyi, hem güvenliğe hem de sürdürülebilirliğe saygıyı, özellikle kendisi, ailesi, toplum ve küresel konularla ilgili bilimsel ve teknolojik gelişmelere değer veren bir tutumu içermektedir (MEB, 2017, s. 7). Öğretmenlerin sınıf içi/dışı teknoloji kullanımlarındaki bilgi ve beceri düzeyleri teknoloji kullanma durumlarını olumlu yönde etkilemektedir. Özellikle değişen teknolojik süreçler eğitim öğretim süreçlerinde de etkisini hissettirmekle birlikte bazı değişimleri zorunlu kılmaktadır. Bu süreçte en önemli etkenlerden birisi bu teknoloji etkili biçimde kullanacak olan öğretmenlerdir (Kay, 2017).

Gösterip yaptırma yöntemi, bir işi oluşturan işlemlerin uygulanmasını, araç-gereçlerin çalıştırılmasını önce gösterip açıklama sonra da öğrenciye alıştırmaya ve uygulama yaptırarak öğretme yoludur. Bu yöntem daha çok uygulama düzeyindeki bilişsel davranışlar ile psikomotor becerilerin kazandırılmasında kullanılır. Özellikle psikomotor becerilerin kazandırılmasında yaygın kullanımı olan bu yöntemin uygulanmasında aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir (Seferoğlu, 2008, s. 32):

- İş ve işlem yaprakları hazırlanarak öğrencilere dağıtılmalı ya da işlemler ve işlem basamakları yapılış sırasına göre tahtaya yazılmalıdır.
- Gösteri masası bütün öğrencilerin görebileceği yere konmalı, gerekirse sıralar yeniden düzenlenmelidir.
- Kazandırılacak beceriler önce öğretmen tarafından gerekli açıklamalar yapılarak sırayla ve aşamalı olarak öğrencilere gösterilmeli, daha sonra bütün öğrencilerin gösterilen işlemleri yapması sağlanmalıdır.
- Beceriler aşamalı olarak dizilmeli, öğrencilerin bir işlemi tam olarak yapmadan diğerini yapmalarına izin verilmemelidir.

- Becerilerin tam olarak öğrenilmesini ve kalıcılığını sağlamak için öğrencilere yeterli zaman ve tekrarlama olanağı sağlanmalıdır.
- Uyulması gereken iş güvenliği kuralları vurgulanarak açıklanmalı, gerekli tedbirler alınmalıdır.

Eğitimde Teknolojinin Etkili Kullanımı eğitim yüzünü değiştirmiş ve daha fazla eğitim imkânı oluşturmuştur. Hem öğretmenler hem de öğrenciler çeşitli eğitim teknolojilerinden yararlandılar, öğretmenler teknolojiyi sınıflarına nasıl entegre olduklarını öğrendi ve öğrenciler teknoloji ile daha fazla ilgilenmeye başladılar. Eğitimde teknoloji kullanımı, eğitim sınırlarını kaldırdı; hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin ileri eğitim teknolojilerini kullanarak gerçek zamanlı olarak birlikte çalışabilmeleri sağlanmış olabilir.

2.2.2.2. Araç Ve Materyallerin Seçimi

Bilim ve teknoloji alanında görülen hızlı değişimler ve gelişmeler eğitim sektörü için hem önemli sorunlar ortaya çıkarmış hem de bu sorunların çözümü için yeni ufuklar açmıştır (Göksoy, 2012, s.39). Öğretimde bir aracın kullanımı her şeyden önce bir yöntemin, bir aracın ve bir materyalin sistematik bir şekilde seçilmesini gerekli kılar. Bu seçim sürecinin üç aşaması bulunmaktadır: (Yalın, 2008, s. 42).

- Gerçekleştirilmesi planlanan öğrenme etkinliğine uygun bir yöntemin seçilmesi
- Yöntemin uygulanmasına elverişli bir araç biçiminin (format) seçilmesi
- Seçilen araç biçimine uyumlu materyallerin seçilmesi, değiştirilmesi ve tasarımı

Yöntem Seçimi: Hiçbir yöntemin diğer yöntem veya yöntemlerden daha iyi olduğunu veya bir yöntemin bütün öğrenme ihtiyaçlarını eşit bir şekilde karşılayabileceğini söylemek mümkün değildir. Bir dersin çeşitli aşamalarında farklı amaçlara hizmet etmesi amacıyla değişik yöntemlere başvurulur. Bir öğretmen, dersin başında dikkati çekmek veya ilgiyi artırmak için bir benzeşim etkinliği, daha sonra yeni bilgileri sunmak için bir gösteri etkinliği ve daha sonra da kazandırmayı düşündüğü yeni beceriler için alıştırma ve uygulama etkinlikleri düzenleyebilir,

Araç Biçiminin Seçimi: Araç biçimi, bir mesajın fiziksel bir yapı içinde görüntülenmesi/sunulmasıdır. Araç biçimlerine örnek olarak döner levhalarda resim ve metinler, ses ve müzikler, hareketli görüntüler ve grafikler verilebilir. Bu araç biçimlerinin her birinin öğretim mesajını kaydetme ve sunma açısından güçlü yanları ve sınırlılıkları bulunmaktadır. Seçilebilecek birçok aracın varlığı, öğrenenler arasındaki çeşitlilik ve ulaşılması planlanan birçok öğretim hedefinin varlığı düşünüldüğünde araç biçimi seçiminin güç bir iş olduğu daha iyi anlaşılır. Bu işlemi kolaylaştırmak yani uygun araç biçimini seçmek için bir kontrol listesi oluşturulabileceği gibi bir şema da geliştirilebilir. Bu seçim işlemini yaparken ağırlığın öğretim ortamına mı, öğretim hedeflerine mi öğrenenlerin (yani hedef kitlenin) özelliklerine mi verileceğine aracı kullananın (öğretmenin) kendisinin karar vermesi gerekir (Yalın, 2008, s. 42).

Materyali Edinme: Bir materyali edinme genellikle üç aşamanın göz önünde bulundurulmasını zorunlu kılar:

- Halihazırda kullanıma açık materyalin seçilmesi
- Var olan materyalin değiştirilerek kullanıma hazır hale getirilmesi
- Yeni materyallerin tasarlanması

Eğer materyaller hazırsa öğretim hedeflerine ulaşmak kolay olacaktır. Bu seçenek sayesinde zaman ve para kaybı da önlenmiş olur. Eğer var olan materyaller hedeflere ulaşma konusunda ihtiyacı karşılamıyorsa veya hedef kitleye uygun değilse materyali değiştirerek kullanmak bir seçenek olabilir. Eğer bu da yapılamıyorsa son seçenek yeni bir materyalin tasarlanmasıdır (Yalın, 2008, s. 42). Eğitimsel çözümlerden belki de en önemlisi teknolojinin yarattığı sorunları yine teknolojiyi kullanarak çözmek olmuştur. (Göksoy, 2012, s. 39). Programlı eğitimi desteklemek için bilgisayar kullanmak öğretimin çok daha fazla kişiselleştirilmesini, öğrencilerin materyal üzerinde farklı oranlarda ilerleyebilmelerini, benzer ustalık seviyelerine ulaşmaları için farklı sıraları izlemelerini ve hatta hep birlikte farklı yollar takip etmelerini mümkün kılar (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19). Teknoloji, mobil öğrenmeyi ve uzun mesafe öğrenmeyi geliştirmede yardımcı olmuştur. İnternet teknolojisinin kullanımı, öğretmenlerin yatılı öğrencilere ulaşmasını sağladı ve gelişmekte olan ülkelerden gelen öğrenciler ileri eğitim kurslarına abone olmak için internet teknolojisini kullandı. Birçok üniversite ve kolej, çevrimiçi eğitimi sanal sınıflar oluşturarak kucakladı. Online eğitim esnek ve ekonomiktir, öğrenciler boş

zamanlarında dersliğe katılabilirler ve diğer öğrencilerle neredeyse etkileşime girme şansına da sahip olabilirler.

2.2.2.2.1. Materyal Seçiminde Uygulanacak Ölçütler

Günlük yaşam ve iletişim için bilgi toplumu teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik, bilgi iletişim teknolojisi içinde bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması, ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlar (MEB, 2017, s. 7). Teknoloji öğretmen ve öğrenenlerin rollerini yeniden ayarlamayı mümkün kılar, öğrencilerin öğretmen olmasına ve diğerlerine geribildirim vermesine olanak sağlar. (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19). Bir öğretim materyalinin seçimi ve kullanımı konusundaki karar birkaç faktöre bağlıdır. Araştırmalar, materyallerin öğretim değerini saptamada bazı ölçütlerin çok önemli olabildiğini ortaya koymaktadır. Bir materyalin seçimi ve kullanımı konusunda karar vermeden önce aşağıdaki soruların yanıtlanması gerekir (Yalın, 2008, s. 43).

- Seçilen materyal öğretim programıyla uyumlu mu?
- Materyalin içerdiği mesajlar doğru ve güncel mi?
- Materyalde açık ve anlaşılır bir dil kullanılmış mı?
- Materyal, öğrenciyi güdüleyici ve ilgiyi sürekli tutacak özelliklere sahip mi?
- Materyal, öğrencinin katılımını sağlayıcı özelliklere sahip mi?
- Materyal, teknik özellikleri açısından yeterli mi?
- Materyalin etkili olduğunu kanıtlayacak veriler var mı?
- Materyal, ön yargılardan arındırılmış bir yapıda mı?
- Materyalin kullanımına ilişkin gerekli kullanma kılavuzları ve diğer metinler mevcut mu?

Bu ölçütler konusunda yıllar boyunca yapılan tartışmalar, üzerinde tam olarak anlaşılmış bir ölçütler listesinin oluşmasını sağlayamamıştır. Üzerinde anlaşma sağlanan tek nokta, farklı durumlarda farklı ölçütlerin uygulanmasının gerektiğidir. Eğitim teknolojilerindeki son gelişmeler, eğitim sektörümüzde olumlu sonuçlar doğurmuştur. Bu yeni eğitim teknolojisi öğretim ve öğrenme süreçlerini destekliyor, teknoloji bilgisayarlar, iPad'ler,

akıllı telefonlar, akıllı dijital beyaz tahtalar gibi dijital öğrenme araçları vasıtasıyla derslik sayısallaştırılmış; ders sunumlarını genişletti, öğrencinin öğrenmesine yönelik katılımını ve motivasyonunu artırmıştır.

2.2.3. Görsel Materyallerin Öğrenmedeki Rolü

Öğrenme ile ilgili olarak yapılan araştırmalar, öğrenmelerin çoğunun görsel olarak gerçekleştiğini göstermektedir. Öğretmenler ve materyal tasarımcıları, görselliğin öğrenmedeki rolünü çoğunlukla sözcüklerin resmini kullanmak olarak algılamışlardır. Ancak, aşırı derecede metin kullanma alışkanlığı eğitimde arzulanan başarıya ulaşılmasını engellemiştir (Yalın, 2008, s. 44). Teknolojinin sınıf içinde destekleyebileceği çok sayıdaki yeniliğe ek olarak ayrıca sınıf dışındaki çoklu öğrenme şekillerini destekleyebilir (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19). Teknoloji, Sanal veya Çevrimiçi Öğrenmeyi destekler. Fiziksel sınıfların aksine, çevrimiçi öğrenme esnektir ve farklı coğrafi bölgelerdeki öğrenciler, bu yerlerden seyahat etmeye gerek kalmadan aynı sınıfa katılabilir. Sanal teknolojideki ilerleme, sanal dünyadaki öğrenciler ve öğretmenler arasındaki yüz yüze iletişimi desteklemiştir. Bu durumda, öğrenciler SKYPE gibi sanal iletişim araçlarını kullanarak uzaktan eğitimcilerin sorularını kolayca sorabilirler. Çevrimiçi eğitim, eğitim ortamımızda yeni bir dalgadır ve birçok eğitim kursuna ve materyalin dünyadaki herkes tarafından erişilebilir olmasına neden olmuştur. Birçok kolej ve üniversite, eğitim sistemlerini çevrimiçi öğrenme araçlarıyla harmanlıyor; bu, bu kurumların öğrencilerinin her yerden öğrenmesine yardımcı oluyor.

Görsel öğelerin kullanımının öğrenmede sağlayacağı kolaylıklar şöyle sıralanabilir (Yalın, 2008, s. 44);

- Öğrenen bireylerin dikkatini çekerek onları güdüler,
- Dikkatlerini canlı tutar,
- Duygusal tepkiler vermelerini sağlar,
- Kavramları somutlaştırır,
- Anlaşılması zor olan kavramları basitleştirir (Temel tasarım öge ve elemanları),
- Şekiller yoluyla bilginin düzenlenmesini ve alınmasını kolaylaştırır,
- Bir kavramla ilgili ögeler arasındaki ilişkileri örgüt şemaları ve akış şemaları yoluyla kolayca verebilir,

- Bazı öğrencilerin görsel öğelerle kaçırmaları olası birtakım noktaları anlama şansı verebilir,

2.2.3.1. Görsel Öğeleri Anlama Ve Yorumlama

Öğrenme etkinliklerinde bir görsel ögenin kullanılması her zaman öğrenmelerin gerçekleşeceğinin garantisini vermez. Bu nedenle öğrencilere, görsel ögenin doğru bir şekilde anlaşılması ve yorumlanmasında rehberlik yapılmalıdır (Yalın, 2008, s. 44). Teknoloji, öğrencilerin açık eğitim kaynaklarına erişmesine yardımcı olur. Bu kaynaklar kamu mülkiyetinde tutulmakta ve dünya çapında Web üzerinden herkes tarafından özgürce kullanılmaktadır. Bu eğitim kaynakları, elektronik kitaplar (e-kitaplar), dijital kütüphaneler, eğitim oyunları, eğitim videoları ve talimatları, öğretmenler ve çok daha fazlasını içerir. Öğretmenler, dersleri kaçıran öğrencilerin her yerden onlara erişebilmeleri için kaydedilen konferansları yüklemek için Youtube gibi video barındırma platformlarını benimsemişlerdir. Ayrıca eğitim amaçlı cep telefonlarının kullanımı, öğrencilerin ve öğretmenlerin eğitim bilgilerine erişmesine yardımcı olur. Öğretmenler aynı zamanda ders videolarını kullanıyor ve diğer eğitimcilerin sınıfta ve eğitimde teknolojiyi nasıl kullandıklarını öğrenmek için online klipleri kullanıyorlar; diğer eğitimciler tarafından yüklenen bu teknikler ve yaklaşımlar kendi kendine yetismeyi destekliyor ve teknolojiyi kendi sınıflarında entegre etmek konusunda birçok öğretmenlere yardımcı oluyor.

Bireylerin (öğrenenlerin) görsel bir ögeyi nasıl algıladıklarını etkileyen birçok değişken bulunmaktadır. Çocuklar, 12 yaşına kadar görsel öğeleri bir bütün yerine, bölüm bölüm yorumlama eğilimindedirler. Bir resimde gördüklerini özetlemeleri istendiğinde çocuklar görüntüde bulunan birtakım ayrıntıları gözden kaçırabilirler. 12 yaşından daha büyük çocuklar ise genellikle resmi bir bütün olarak algılayarak resmin vermek istediği mesajla ilgili bir sonuca ulaşabilirler (Yalın, 2008, s. 44). Teknoloji öğrencileri motive eder: Bilgisayar destekli talimatların kullanılması, öğrencilerin öğrendiklerinin kontrolünde hissetmelerini sağlar. Bilgisayarlar insanlarla karşılaştırıldığında sabırlı oldukları için, öğrenciler teknoloji ile öğrenmeyi kolay buluyorlar. Öğretmenler sınıf bloglarında eğitim talimatları yayınlarlar veya araştırma çalışmalarını e-postayla görevlendirirler ve bu, öğrencilerin kendi başlarına incelemelerine zaman tanıtır ve öğrenme sürecinde hatalar yapma korkusu taşımazlar. Ayrıca eğitim teknolojilerinin kullanımı öğrencilerin öğrenmeye olan ilgisini artırdı, öğretmenler öğrencilere farklı akademik zorlukların nasıl

çözüleceğini öğretmek için eğitici bulmacalar ve video oyunları kullanıyorlar; bu tüm süreç öğrencilerin öğrenmeyi sevmesini sağlıyor.

2.3. Öğretim Teknolojilerinin Öğretim Sürecindeki Yeri ve Kullanımı

2.3.1. Görsel-İşitsel Araçlar

Çok yakın gelecekte yaşıntımızın tamamının modern görsel-işitsel araçlarla destekleneceğini ve yönetileceğini düşünecek olursak; okulöncesi eğitimde görsel- işitsel araçları kullanmanın artık bir lüks değil zorunluluk olduğunu anlarız (Kurubacak, 2008, s. 57). Online eğitim ve sanal sınıflar fırsatları öyle genişletti ki öğretmenler ve öğrenciler sadece yeni içeriklere ulaşmayı sağlayacak bilgi becerileri değil okulda etkileşime geçtikleri akran ve öğretmenlerin öte- sinde yeni akran ve öğretmen topluluklarıyla etkileşim için yeni bilgi ve becerileri de kazanmak zorundalar (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19). Teknolojinin eğitime olan katkıları son yıllarda eğitimciler tarafından sıklıkla ele alınan bir konu olmuştur” (Ateş, 2010).

Görsel-işitsel araçlar, hiçbir zaman, tek başlarına eğitim ortamlarında etkili öğrenme-öğretme yaşantıları sağlayamazlar, Önemli olan, bu araçları kullanarak ne tür eğitim etkinliklerinin tasarlanacağıının somut olarak saptanmasıdır, Bu aşamada dikkat edilmesi gereken nokta, görsel-işitsel araçların eğitim ortamıyla bütünleştirilmesinde uygun eğitim kuramlarının, yöntemlerinin ve ilkelerinin kullanılması zorunluluğudur (Kurubacak, 2008, s. 57). Teknoloji tabanlı platformlar kendi okullarında ve ötesinde öğretmenler için ders planlarına veya meslektaşlarının müfredatlarına erişimi mümkün kılar (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19). Sınıfta bilgisayar kullanımı, birçok öğrencinin iyi bir yazılı cümle ve paragraf yazmayı öğrenmesine yardımcı olmuştur. Bilgisayarların sınıfta not almak için kullandığı kelime işleme uygulamaları var, bu kelime işleme uygulamaları, öğrencilerin yazım hatalarını otomatik olarak düzeltmelerine ve aynı zamanda bir cümledeki dilbilgisini düzeltmelerine yardımcı olan yerleşik sözlüklere sahipler. Ayrıca İngilizce öğretim yazılımı gibi mobil uygulamaları kullanan öğrenciler. Birçok öğrenci çevrimiçi olarak farklı dil öğrenmek için ve deneyimli yayıncılar tarafından sağlanan dil bilgisi kılavuzlarına erişebiliyorlar. Öğrenciler kendilerini ifade etmek ve arkadaşlarıyla paylaşmak için bu blogları kullanır; bu süreç, öğrencilerin yaratıcı blog yayınlarını nasıl yazacaklarını öğrenmelerine yardımcı olur.

Bilgi iletişim teknolojilerinin hızla gelişmesi teknolojilerin öğretim ortamlarına hızla girmesine ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin destekleyicisi olarak kullanılmalarına fırsat vermektedir (Özhan, 2012). Görsel-işitsel araçların okuldaki eğitim ortamlarıyla bütünleştirilmesi zor, zaman kaybedici ve pahalı bir süreç olarak görünebilir, Ancak aşağıda vurgulanan noktaları göz önünde bulundurursak, okulöncesi eğitimde görsel-işitsel araç kullanmanın gerekliliğini daha iyi anlamış oluruz (Kurubacak, 2008, s. 57);

- 1, Görsel-işitsel araçlarla zenginleştirilmiş eğitim ortamlarıyla etkileşen çocuk, kendi öğrenme yaşantılarına etkin olarak katılma olanağı bulur,
- 2, Görsel-işitsel araçlarla desteklenen ortamlarda öğrenen çocuk, eleştirel düşünce becerilerini kullanmayı öğrenir, Görsel-işitsel araçlar, çocuğun araştırma yapma ve analitik düşünme becerilerinin gelişmesini sağlar,
- 3, Yetişkinler gibi çocukların da kişisel özellikleri birbirlerinden çok farklıdır, Görsel-işitsel araçlarla desteklenen öğrenme etkinlikleri, farklı öğrenme gereksinimlerine ve beklentilerine sahip çocuklar için uygun ortamlar oluşturulmasına olanak sağlar,
- 4, Görsel-işitsel araçlarla desteklenen eğitim etkinlikleri, okulöncesi çocuklar için çok daha çekici ve cazip hale gelebilir, Böylece, çocuklar öğrenme ortamına etkin olarak katılmaya güdülenebilirler,
- 5, Görsel-işitsel araçlarla desteklenen eğitim etkinlikleri, aynı zamanda, özel bir eğitime gereksinimi olan çocuklar için gerekli ve uygun öğrenme ortamlarının oluşturulmasına olanak sağlar,
- 6, Görsel-işitsel araçlarla zenginleştirilen eğitim ortamları, çocukların birbirleriyle iş birliği yapmalarına ve grup içerisinde çalışma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur, Böylece, eğitim etkinlikleri de öğrenci merkezli olarak tasarlanabilir,
- 7, Görsel-işitsel araçlarla desteklenen eğitim ortamları, çocuklara üst düzey düşünce becerilerini kullanmayı öğretir; bu durum ise çocuğun dil gelişiminin hızlanmasına yardımcı olur, Bilindiği gibi, çocuğun dil gelişimiyle zihinsel gelişimi arasında yakın bir ilişki vardır,
- 8, Görsel-işitsel araçlarla desteklenen eğitim ortamlarında çok kültürlü öğrenme etkinlikleri tasarlanabilir, Bu araçlar, eğitim etkinliklerinin sınırlarını sınıf dışına taşıyarak çocuğun dışarıdaki dünyayı tanımasına ve bilgi sahibi olmasına yardımcı olur,

öğretmenler, hangi materyal türlerinin mevcut olduğunu, bunları nasıl kullanacaklarını, niçin kullanılmaları gerektiğini, ne zaman kullanılmaları gerektiğini ve bunları öğretim / öğrenme ortamına nasıl entegre edeceğini anlamalıdır. Eğitimin nihai hedefini yerine getirmek. Öğretmenler ayrıca bu yeni materyallerin neyi ve nasıl öğrendiğimizi ve öğrettiklerimizi nasıl etkileyebileceğini ciddi olarak düşünmelidirler.

2.3.1.1. Görsel-İşitsel Araçlara Dayalı Olarak Yapılan Öğretimin Yararları ve Eğitim Ortamına Katkıları

Okulöncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler, çocukların zihinlerinde kavramsal ve kuramsal temelleri, görsel-işitsel araçları kullanarak oluşturabilirler, Böylece, bu araçlarla zenginleştirilen öğrenme ortamları çocukların entelektüel gelişimlerine yardımcı olur, Çocuğun zihinsel gelişiminin entelektüel gelişimine de bağlı olduğu unutulmamalıdır (Kurubacak, 2008, s. 58). Ayrıca öğrenci değerlendirmesinde teknolojiden faydalanılabilir bu bilginin analizinin, öğrenmeyi destekleyebilecek şekilde otomatikleştirilmesi, öğretimin okul liderleri tarafından denetlenmesini hem de öğretmenlerin mesleki gelişimini destekler (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19). Bu materyallerin ne olduğu ve bunları nasıl kullanacağı konusu ilk adımdır. Fakat bu materyallerin nasıl kullanılacağını ve okullarımızda müfredatı ve öğretimi nasıl etkilediğini hızlı bir şekilde tartışmaya başlamalıyız. Teknoloji, öğretmen liderliğinde, bilgiye dayalı öğrenme yaklaşımını kalıcı kılmak için kullanılabilir veya öğrenci merkezli, yapılandırmacı ve ilerici bir yaklaşımı uygulamamıza yardımcı olmak için kullanılabilir. Teknolojinin eğitime nasıl devrim yapabileceğinin daha büyük resmini anlamaları için öğretmenlere yardımcı olmamız gerekiyor. Öğretmenlere teknolojiyi nasıl kullanacağını öğretmek, bilgi düzeyinde bir eğitim sisteminin geliştirilmesine yol açacaktır. Onlara teknolojinin gerçek potansiyellerini öğretmek üst düzey düşünmeyi, bağımsız öğrenmeyi ve ömür boyu öğrenmeyi teşvik etmeye yol açacaktır.

Çocuklar çevrelerinden algıladıklarını örgütleyerek, zihinlerinde şemalar oluştururlar. Oluşturdukları ve geliştirdikleri zihinsel şemalar yoluyla da öğrenirler. Şema oluşturma bir süreçtir ve zihinsel gelişim boyunca devam eder. Oluşturulan şemalar, çevreden elde edilen bilginin tanımlanmasında, işlenmesinde ve depolanmasında kullanılır. Çocuklar, armağan-hediye, kırmızı-al gibi eş anlamlı; beyaz-siyah, iyi-kötü gibi zıt anlamlı kavramları zihinlerinde şemalar oluşturarak öğrenirler. Bilişsel gelişimin yapıları olan şemalar, kültürlemlerle değiştirilir ya da geliştirilir. Bu nedenle, görsel-işitsel araçlarla desteklenen öğretim etkinlikleri, çocuklara zengin ve somut yaşantılar sağlar ve onların şemalarını

oluşturma sürecini destekler (Kurubacak, 2008, s. 58). Teknoloji, nesneleri öğrenmeyi kolaylaştırır: Farklı eğitim yazılım türleri, öğrencilerin çeşitli konuları daha kolay öğrenmelerine yardımcı olmak için tasarlanmıştır.

Doğal olarak bir olayın oluşmasını beklemektense, görsel-işitsel araçlar kullanılarak daha önceden oluşmuş ve sınıfın dışında bulunan yaşantılar, çocuğın ayağına getirilerek, onun var olan şemalarını geliştirmesi sağlanabilir. Çocuğın var olan şemalarının değiştirilmesi ve geliştirilmesi önemli bir süreçtir. Çocuk, ancak yeni bir kavram ve/veya yaşantıya bağlı olarak daha önceden oluşturduğu şemalarını geliştirir. Eğer daha önce oluşturduğu şemalarla yeni öğrendikleri arasında bir çatışma olursa, çocuk zihninde yeni şemalar oluşturur. Her iki süreçte de çocuk, üst düzey düşünsel becerilerini geliştirir (Kurubacak, 2008, s. 58). Cep telefonları ve internet gibi teknolojik araçlar öğrencilere kendileri tarafından öğrenme fırsatı verir. Birçok öğrenci, kendilerini öğretmeyi ve kendileri tarafından içerik keşfetmeyi tercih ederler; bu süreç, belirli bir görevi okulda çözmek için çeşitli seçenekleri test etmelerini sağlar. Öğrenciler, farklı akademik becerileri geliştirmek için etkileşimli eğitim oyunları ve yazılımı kullanmaktadır. Örneğin; Sanat ve tasarım öğrencileri, farklı tasarım ve düzenleme becerileri öğrenmek için Photoshop yazılımını kullanabilir, Photoshop'un nasıl kullanılacağını öğrenme süreci zor bir iştir; ancak bir öğrencinin yaptığı daha fazla hata ve deneme ne kadar çok olursa, Photoshop'u kullanmaları o kadar iyi olur. Ayrıca cep telefonlarının eğitim araçları olarak kullanılması, öğrencileri evde dinleyebilecekleri eğitim podcast'lerini indirmeye teşvik eder.

2.3.1.2. Görsel-İşitsel Araçları Seçerken ve Kullanırken Dikkat Edilmesi

Gereken Noktalar

Toplumumuzda, teknoloji otonom (kendi kendini yöneten) bir süreç olarak görölmektedir. Sosyal eğilimlerden, güçten ve imtiyazdan bağımsız olarak sanki kendi başına bir hayatı varmış gibi ayrı bir şekilde düşünölr (Apple, 2012, s. 24). Eğitim sisteminin geleceği pratik olarak teknolojinin gelişimi ile belirlenir. Bazı eğitimciler ve uzmanlar, araçlarının ve uygulamalarının, eğitim sisteminin her bir alanında uygulanmasına yönelik eğilimlere karşıdır; zira temel olarak teknoloji öğrenciler için oyalama kaynağıdır. Bununla birlikte, uygun teknoloji entegrasyonu, öğrencileri sınıfta kapsanan tüm kavramların daha iyi anlaşılmasına doğru yönlendirir.

Özellikle, yeni bir kavramın öğretiminde çocuklara, gerçek yaşamla bağlantılı somut yaşantıları kazandıracak öğrenme ortamlarını tasarlamamız gerekmektedir. Görsel-işitsel araçların eğitim ortamlarıyla bütünleştirilmesi, yukarıda sözü edilen türden eğitim ortamlarının oluşturulmasında öğretmene yardımcı olacaktır. Ancak, görsel-işitsel araçların öğrenme-öğretme etkinliklerinde seçimi ve kullanımı, son derece dikkatli bir planlamayı gerektirmektedir (Kurubacak, 2008, s. 59).

- Öncelikle, çocukların gereksinimlerinin ve beklentilerinin saptanması gerekir. Bunların belirlenebilmesi, çocuğun bireysel özelliklerinin ve gelişiminin doğru olarak analiz edilmesine bağlıdır. Böylece, sınıfınızdaki çocukların öğrenmelerine ve yeni şemalar oluşturmalarına ya da var olanları geliştirmelerine yardımcı olabilir, eğitim ortamlarını ve bu ortamlarda kullanılabilir görsel-işitsel araçları saptayabilirsiniz.
- Eğitim etkinliklerinize ilişkin amaçlarınızı saptamalısınız. Dersinizin amaçlarını, ders programına ve öğrencilerinizin özelliklerine göre oluşturmamalısınız. Böylece, çocuklarda oluşmasını beklediğiniz yeni şemaları ve gelişmesi gerekenleri açık bir dille ifade etmiş olursunuz. Öğretiminize ilişkin saptadığınız amaçlar, hangi görsel-işitsel araçları hangi eğitim ortamlarıyla bütünleştireceğiniz konusunda size bir fikir verecektir.
- Üçüncü aşamayı, öğrencilerinizin özelliklerine ve saptadığınız amaçlara uygun olarak görsel-işitsel araçların belirlemesi oluşturmaktadır. Bu aşamada önemli olan, çocuklarınızın bireysel özellikleri ve belirlediğiniz amaçlarınız arasında bir köprü oluşturacak olan görsel-işitsel araçları saptamanızdır.
- Görsel-işitsel araçlardan en üst düzeyde yararlanmak için elinizde var olanları saptamanız ve bunları ne tür eğitim etkinliklerinde ve nasıl kullanılacağını planlamanız gerekir. Eğer, saptadığınız görsel-işitsel araçlardan kullanmasını bilmediğiniz varsa konuların öğretimine başlamadan önce, bu aracı kullanmayı mutlaka öğrenmelisiniz.
- Eğitim ortamıyla bütünleştireceğiniz araçları saptadıktan sonra, bu araçların kullanılacağı ortamları hazır duruma getirmeniz gerekir. Bu nedenle öğrenme-öğretme etkinlikleri sırasında hangi aracı nerede, ne kadar süre ve nasıl kullanacağınızı derse başlamadan önce biliyor olmanız gerekir.
- Görsel-işitsel araçların öğrenme ortamında kullanılması her zaman olumlu öğrenme yaşantıları oluşturmayabilir. Bu nedenle her öğrenme etkinliği sonrasında, sınıfınızdaki çocukların eğitim yaşantılarını değerlendiriniz ve eğer varsa olumsuz durum ve koşulların nereden kaynaklandığını bularak bir sonraki eğitiminizi planlayınız. Öğretmen olarak, her eğitim etkinliğinin sonrasında çocuklarınızın öğrenip öğrenmediğini kontrol etmek zorunda olduğunuzu unutmayınız.

Öğretmenler, sınıfta veya sınıfta her öğrencinin ihtiyaçlarını karşılamak için teknolojiyi kullanabilir. Sınıf değerlendirme yazılımı ve performans izleme programlarının kullanılması öğretmenlerin performans ve öğrenme yeteneklerine dayanarak her bir öğrenci için plan yapmalarına yardımcı olur. Öğretmenler, öğrencileri sınıflandırmak ve eğitim açısından zayıflıklarını ve güçlerini bilirler. Öğretmenler herhangi bir konuyla veya konuyla öğrencinin yanıtını almak için mobil uygulamaları kullanabilirler. Sosyal işbirliği araçları, öğretmenlerin sanal sınıfta bulunmasına ve araştırma çalışması atamasına veya öğrencilerin sorularını her yerden cevaplamasına yardımcı olabilir.

2.3.1.3. Görsel-İşitsel Araçlara Dayalı Olarak Yapılan Öğretimin Ortaya Çıkarılabileceği Olası Sakıncalar

Öğretimin yetersiz ve dikkatsiz olarak planlanması, öğretmenin görsel-işitsel araç kullanımını konusunda deneyimsiz olması ve gerekli eğitim kuramları, yöntemleri ve ilkeleri işe koşulmaksızın tasarlanan eğitim ortamları, çocukların yanlış ve eksik yaşantılarla öğrenmesine neden olacaktır. Yaparak yaşayarak öğrenme grubunda yer alan üç tür görsel-işitsel araç vardır. Bu araçlar, somuttan soyuta ve kendi yaşantılarıyla kazanılardan başkalarının yardımıyla edinilenlere doğru aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Kurubacak, 2008, s. 61-63);

1. Doğrudan doğruya edinilen yaşantılar ve bunları kazandıran görsel- işitsel araçlar
2. Modeller yardımıyla edinilen yaşantılar ve bunları kazandıran görsel-işitsel araçlar
3. Dramalar yardımıyla edinilen yaşantılar ve bunları kazandıran görsel-işitsel araçlar

Doğrudan edinilen yaşantılar, okulöncesi eğitimin temel eğitim ortamlarıdır. Çocuk, bu basamakta yer alan öğrenme ortamlarında yer alan olgu ve olayların kendisiyle, beş duyu organını kullanarak etkileşimde bulunur. Doğrudan edinilen yaşantıları kazandıran görsel-işitsel araçlar; gözle görülebilen, elle tutulabilen, işitilebilen, tadılabilen, koklanabilen tüm eşya, olgu ve olayların kendileridir. Postaneye giderek pul alıp bir yakınma mektup gönderen çocuğun edindiği yaşantılar, gerçek görsel-işitsel araçlarla etkileşerek kazanılmıştır. Gerçek görsel-işitsel araçlarla etkileşen çocuk, somut öğrenme yaşantıları edineceğinden, öğrenmeleri çok daha kalıcı izli olacaktır. Ayrıca, her çocuk kendi öğrenme yetenekleri, gereksinimleri ve beklentileri doğrultusunda, bireysel olarak öğrenecektir. Bu durum ise her çocuğa kendi bireysel özelliklerine göre bireysel yaratıcılığının gelişmesine fırsat tanıyacağından çocuk, sorun çözme ve çözüm yollarını üretme gibi üst düzey düşünsel becerilerini geliştirebilecektir (Kurubacak, 2008, s. 63).

2.3.2. Hareketli ve Sesli Görüntülerle Öğrenme ve Görsel-İşitsel Araçlar

Bu grupta televizyon programları, video filmler ve DVD gibi hareketli filmlerin sunulduğu görsel-işitsel araçlar yer alır, hareketli ve sesli görsel-işitsel araçlar, çocuklara, öğrenme ortamına getirilmesi olanaksız olay ya da olguları oluştukları anda ya da daha sonra izleme olanağı sunabilmektedir, Çocuklar Türkiye’de yaşamayan hayvan ve yetişmeyen bitki türleri hakkında gerekli bilgi ve yaşantıyı bir belgesel programı izleyerek edinebilirler ve gerekli öğrenme yaşantılarını oluştururlar, okunan bir kitap eşliğinde izlenen ilgili bir DVD

ya da video gösterisinde çocuklar, daha zengin kavramlarla zihinsel şemalarını yapılandırabilirler, Aynı zamanda, hareketli ve sesli görüntülerle zenginleştirilen öğrenme etkinlikleri, çocuklar için çok daha eğlendirici hale gelecek ve yeni tutum, inanç ve düşünceleri geliştirmelerine olanak sağlayacaktır, TV programları, video filmleri ya da DVD'ler gibi hareketli filmler hızla gelişen bir olayı, çok daha yavaşlatarak sunabilir (Kurubacak, 2008, s. 67).

2.3.3. Hareketsiz Görüntüleri Gözleyerek Öğrenme ve Görsel-İşitsel Araçlar

Hareketsiz görüntüler; fotoğraf, resim, tepegöz saydamı, kitap, gazete, broşür, afiş gibi öğrencinin sadece bir duyu organına, göze, hitap eden araçlardır. Hareketsiz görüntüler çocuklara, öğrenme ortamına getirilemeyen ve erişilemeyen olgu ve olayları inceleme olanağı sunar (Kurubacak, 2008, s. 67).

Radio programları, MP3'ler ve teyp bantları iletilen seslerle öğrenilen yaşantılardır. Bu tür araçlar, olay ve olguların seslerini doğal ortamında olduğu gibi kaydedip öğrenme-öğretme ortamlarında sunulmasına olanak sağlarlar. Ancak, iletilen seslerle kullanılan araçlar sadece bir tek duyu organını, kulağı, etkilediği için, çocuklara oldukça soyut yaşantılar sağlar (Kurubacak, 2008, s. 69).

2.3.4. Soyut Görsel Sembollerle Öğrenme ve Görsel-İşitsel Araçlar

Bu grupta yer alan öğrenme yaşantıları, başkalarının yardımıyla ve sadece tek bir duyu organı kullanarak edinilebilen, oldukça soyut yaşantılardır, Karikatürler, basit çizimler ve resimli hikâyeler gerçeğe benzeyen soyut görsel sembollerdir. Diyagramlar, şemalar, kroki, haritalar ve grafikler ise gerçeğe benzemeyen ve çok soyut görsel sembollerdir, Soyut görsel semboller öğrenme ortamlarıyla bütünleştirilmeden önce, çocukların eğitim etkinliklerinde kullanılacak bu sembol ve işaretlerin ne anlama geldiğini öğrenmeleri gerekir, Aksi takdirde, çocuklar konuya ilişkin yanlış fikirler edinebilirler, Önceden anlamları bilinen soyut görsel sembollerle tasarlanmış bir öğrenme-öğretme ortamı, çocukların konuya ilgilerini çekebilir ve daha zengin öğrenmeler sağlayabilir, (Kurubacak, 2008, s. 70).

2.3.5. Sözel Sembollerle Öğrenme ve Görsel-İşitsel Araçlar

Sözel semboller; gerçek eşyaların, fikirlerin, ilkelerin ya da yasaların, olayların, düşüncelerin soyut kavramlarıdır. Çocuklar, önce sözel sembollerini, daha sonra ise bu sözel sembollerle ilişkili olan görsel sembollerini öğrenirler ve zihinlerinde şemalarını oluştururlar. Sözel semboller, diğer görsel-ışitsel araçlarla bir arada kullanıldığında soyutlukları giderilebilmekte ve daha kolay anlaşılır hale gelmektedirler. Böylece çocuklar, düşüncelerini ve duygularını anlaşılır bir dille ifade edebilme olanağı bulmaktadırlar (Kurubacak, 2008, s. 71). Eğitim teknolojisine dayalı öğretim stratejileri, öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştıran ve kapasitelerini, verimliliklerini ve performanslarını artıran etik uygulamalar olarak tanımlanabilir. Eğitimde teknoloji entegrasyonu, öğretim yöntemlerinde uluslararası düzeyde olumlu değişikliklere neden olur.

Sözel sembollerin en çok yer aldığı araç, kitaplardır. Görsel-ışitsel araçların eğitim ortamlarına bütünleştirilmesi demek, bu araçların öğretmenin yerini alacağı anlamına gelmez. Ayrıca, bu araçlar hiçbir zaman eğitim sorunlarının tümünü sihirli bir değnek değmişçesine ortadan kaldıramazlar. Önemli olan, çocuklarınızın gerekli olan bilgiye ve yaşantılara ulaşabilmeleri için, çağdaş eğitim kuramları ve ilkelerini de göz önünde bulundurarak, görsel-ışitsel araçları eğitim etkinliklerinize bütünleştirebilmenizdir (Kurubacak, 2008, s. 71). Görsel-ışitsel sunumlar sayesinde, öğrenciler bilginin pratikte nasıl uygulandığını tam olarak anlayacaktır. Her türlü dersi veya öğretimi sunmak ve sınıfta kavrama seviyesini yükseltmek için projektörleri ve bilgisayar sunumlarını kullanılabilir.

2.4. Öğretim Materyali Olarak Sunu Materyali Hazırlama ve Kullanılan Araçlar

Öğretimi tasarlarken akılda tutulması gereken en önemli durumlardan birisi de hiç şüphesiz ki Ted Cobun tarafından ortaya konan, öğrenmelerimizin %1'inin tatma, %2'sinin dokunma, %4'ünün koklama, %10'unun işitme ve %83'ünün görme duyularımız yoluyla gerçekleşmekte olduğudur. Buradan da anlaşılacağı gibi, öğrenmelerimizde en etkili olan duyumuz görme duyusudur. Bu nedenledir ki ders sunumlarında olabildiğince çok görsel malzemeye yer verilmesi önerilir. Yazı tahtası, pano, gerçek nesneler gibi pek çok yardımcı öğenin yanı sıra, sunu yaparken özellikle kullanılan bazı araçlar vardır. Bunlardan en yaygın olarak kullanılanlar tepegöz, slayt projektörleri ve bir bilgisayar yazılımı olan PowerPoint'tir. Bunlar aracılığıyla etkili ve verimli ders sunuları yapmak mümkündür. Bu nedenle, söz konusu araçların etkili olabilmeleri için, sunu sırasında

kullanılacak olan materyallerin öğretim materyali hazırlama ilkelerine uygun olmaları gerekir. Ancak, unutulmaması gereken bir diğer unsur da, her öğretim ortamının olduğu gibi, tepegöz, slayt projektörü ve PowerPoint'in yararları kadar sınırlılıklarının olduğudur. (Doğan, 2008, s. 80). Öğrenciler ve öğretmenler bilgiye her zaman erişebilir! Bu, muhtemelen teknolojinin en belirgin yararlarıdır. Eski öğretmenler öğrenci olduklarında, ihtiyaç duydukları bilgileri arayan kütüphanede saatlerce vakit geçirmek zorunda kaldılar. Günümüzde teknoloji entegrasyonu, her şeyi farklı ve basit hale getiriyor. Öğrenciler, gazetelere, bilimsel makale, araştırmalara ve çevrimiçi herhangi bir içeriğe kolayca erişebilir. Argümanlarını daha fazla kanıtla destekleyebildikleri için daha iyi, daha derin akademik yayınlar yazabilirler. Öğrenciler bir ders verdiğinde anlamıyorlar, tek bir Google aramasıyla daha basit talimatları ve bilgileri bulabiliyorlar.

2.4.1. Tepegöz

Tepegöz, saydam veya yansı da denilen asetatlar üzerinde bulunan resim, çizim ve yazıların perdeye ya da düz beyaz herhangi bir yüzeye yansıtılarak gösterilmesini sağlayan bir araçtır (Doğan, 2008, s. 80).

2.4.2. Powerpoint

Değişen ve gelişen teknoloji ile birlikte sunu hazırlanabilecek ortamlarda da değişiklikler olmuştur, Bilgisayar teknolojisi, tepegöz ve slayt projektörleri aracılığıyla yapılan sunuların bilgisayar ortamında düzenlenmesine ve yapılmasına olanak tanımıştır, Bilgisayarda hazırlanan sunu materyalleri, metin, resim, grafik ve renk ayarlamaları açısından sunuyu hazırlayan kişiye pek çok kolaylık sağlamaktadır, İnternet ortamında bulunan pek çok resim, grafik ya da yazılar sunu içerisinde kullanılabilir, Bu sayede, sunularda kullanılacak görsel malzemenin çeşitliliği de artmıştır, PowerPoint bilgisayar ortamında hem görsel hem de işitsel sunu yapılmasına olanak tanıyan bir programdır (Doğan, 2008, s. 86).

2.4.3. Radyo

Dünya ülkelerinin çoğunda radyodan bir eğitim aracı olarak yararlanılmaktadır. İngiltere'de açık üniversitede kullanılan araç ve gereçlerin bir kısmını da radyo dersleri oluşturmaktadır. Ülkemizde de radyodan eğitim amaçlı yararlanılmaktadır. Radyo

öğretme-öğrenme süreçlerinde kanıtlama, örnek olay gösterme, açıklama, etkin katılımı sağlama, kendi kendine öğrenmeye rehberlik etme, yöneltme, bağlantı ve etkileşimi sağlama da etken bir şekilde kullanılır. Ülkelerin çoğunda radyoya diğer kaynaklarla yapılan öğretimi destekleme ve zenginleştirme amacıyla başvurulmaktadır. Ayrıca uzaktan öğretimde radyo ile belirli konularda bilgi verilerek bu araç temel bilgi kaynağı olarak kullanılabilir. Radyo ile öğrencilere belirli konular öğretilmekte, çalışma yöntemleri açıklanmakta ve rehberlik yapılabilmektedir. Bilgilerin pekiştirilerek uzun süre bellekte kalması sağlanabilir. Öğrencilerin yeni öğrenme kaynaklarına ulaşmalarında isteklerini artırıcı rol oynar. (Yüzer, 2008, s. 104).

Radyonun eğitimde kullanılmasında birçok yararlar vardır. Bunlar sıralanırsa (Yüzer, 2008, s. 105):

- Olaylar ve olgular olduğu gibi ve anında işitilir.
- Canlı ve cansız cisimler, olaylar ve olgular, insanlar ve diğer ülkeler hakkında belirsiz olan tutum ve inançlar geliştirebilir, değiştirebilir ya da yenileri oluşturabilir.
- Radyo programları ile zaman ve yer engelleri kaldırılır.
- Öğrenciler, bir konu hakkındaki bilgilerini bir uzmandan dinleyerek zenginleştirebilir. Bu ise dünyanın öğrenme ortamına getirilmesi demektir.

Radyonun eğitimde kullanılmasında bazı sınırlılıklar da söz konusudur. Bunlar;

- Radyo tek yönlü bir araçtır. Tüm dinleyenlerden hemen geri bildirim alınamaz.
- Her gruba radyo programı hazırlamak oldukça zaman alıcıdır. Aynı zamanda böyle bir girişim masraflı olacağı gibi ayrıca özel bir eğitim gerektirecektir.
- Sadece işitme duyusuna hitap ettiği için ilgi çekici programlar hazırlamak daha zordur.
- Okulların haftalık ders çizelgesi ile radyo programlarını uydurmak da bir hayli zordur.
- Program önceden dinlenemediğinden hazırlık yapılma olanağı yoktur.
- Program eğer iyi hazırlanmaz ise, duyulan seslerin kaynakları hakkında yanlış izlenimler oluşabilir.

2.4.4. Televizyon Teknolojisi Ve Eğitimde Kullanımı

Televizyon, iletileri, mesajları, görsel ve işitsel olarak topluma aktarabilen bir kitle iletişim aracı olarak tanımlanabilir. Görsellik ögesinden dolayı, radyo karşısında dinleyici olan

bireyler, televizyon karşısında izleyici konumuna geçerler (Yüzer, 2008, s. 107). Evimizde bilgisayar ekranı karşısında, ciddi bir zahmete katlanmadan çok rahatlıkla “iki tıklama ile”, aklımıza takılan bir meseleyi hiç geciktirmeden araştırabiliyor, ödenmemiş faturalarımızı ve diğer para transferlerimizi dakikalar gibi kısa bir sürede yapabiliyor, dünyanın öteki ucunda yaşayan bir kişiye ürettiğiniz bir ürünü çok rahatlıkla satabiliyoruz. (Pamuk, 2012, s. 14).

Araştırmalar eğitimde televizyon teknolojisinin, uygun koşullar altında etkili bir öğretim aracı olduğunu, hemen her öğretim alanında kullanılabileceğini, uygun öğrenme etkinlikleri düzenlendiği takdirde etkililiğin artırılabilceğini göstermektedir. Genel olarak televizyon, sınırsız olanakları, okul içi ve okul dışı yayımları ile diğer tüm görsel-işitsel araçların özelliklerini taşıdığından; onları kendi içinde kullandığı ve onlarla birlikte kullanıldığından kitle öğretiminde etkili ve ekonomik bir eğitim ortamı niteliğine sahiptir. Programları kolaylıkla kayıt edebilme, tekrar tekrar gösterebilme, diğer sistemlere uyum, çeşitli alanlara uygulanabilirlik gibi teknik özellikleri vardır (Yüzer, 2008, s. 107). Toplumun değişik katmanlarında meydana gelen bu değişimlerden eğitim sistemlerinin etkilenmemesi, değişim ve dönüşümlere karşı duyarsız davranması düşünülemez. (Pamuk, 2012, s. 14; Brandsfort, 2000). Bir öğretim yöntemi olarak televizyonla öğretimde kullanılan yaklaşımları üç grupta toplamak mümkündür. Bunlar (Yüzer, 2008, s. 107).

- Doğrudan öğretim
- Zenginleştirme ve geliştirme öğretimi
- Tüm öğretim

Televizyonla öğretim yöntemi incelendiğinde, televizyonun bugüne kadar eğitim dünyasında geliştirilmiş en etkili kitle iletişim araçlarından birisi olduğu görülmektedir. Televizyon bugün eğitimde yeni bir devrimsel gelişmenin öncülüğünü yapmıştır. Eğitimde 1950’lerde uygulamaya konan bu yöntem bugün birçok ülkede yaygın olarak kullanılmaktadır. Mikro öğretim, tele okul, açık üniversite, açık lise, kıtalararası okul ve videoteks, teleteks, tele konferans gibi kavramlar bu yöntemin eğitime kazandırdığı yeni boyutları göstermektedir. Teletext sistemi, bir bilgisayar merkezi ve televizyon yayın sisteminin bir araya gelmesinden meydana gelmiştir. İhtiyaca göre ve daha çok günlük bilgilerin yer aldığı bu sistemde iş, spor, eğlence, hava tahmini, seyahat bilgileri, tüketicileri ilgilendiren yiyecek ve eşya fiyatları, değişik olaylar ve özel gruplara yönelik haberler yer alır (Yüzer, 2008, s. 107).

2.4.4.1. Etkileşimli Televizyon Teknolojisi Ve Eğitimde Kullanımı

Televizyon alanında önemli bir gelişme daha 1980’li yıllardan sonra olmuştur. Bu döneme kadar ancak tek yönlü iletişimin söz konusu olduğu yayınlar yapılabilmekteydi. Tek yönlü iletişim, programdan, sunumdan izleyicilere doğru olan iletişimi ifade etmektedir. Bu dönemden sonra ise iki yönlü iletişimin kurulabildiği televizyon yayıncılığı anlayışı ortaya çıkmıştır. Bu tarzda yayın yapılabilen televizyon yayıncılığı anlayışına “Etkileşimli Televizyon” adı verilmektedir. Etkileşimli televizyon yayıncılığında iletişim yönü programdan, sunumdan izleyiciye olduğu kadar, izleyiciden programa, sunuma doğru da olmaktadır. Bu sayede izleyiciler ekran karşısındaki pasifliklerinden kurtulmakta, aktif hale gelmektedirler (Yüzer, 2008, s. 108).

Etkileşimli televizyon aracılığıyla farklı şekillerde eğitim uygulamaları yapılmaktadır. Bunlardan biri, birbirinden ayrı sınıfları (uzak sınıfları) bir araya getirme uygulaması, bir diğeri ise derse telefon veya e-mail gibi yardımcı unsurlarla katılarak soru veya görüş iletme uygulamasıdır. Üçüncü uygulamayı ise banttan yapılan uygulamalar oluşturmaktadır (Yüzer, 2008, s. 110). Öğretmenler ve Öğrenciler Arasında İşbirliğini Arttırır: Eğitimde gelişmiş iletişim teknolojilerinin kullanılması, öğretmenlerin öğrencilerine kolayca ulaşmalarına yardımcı olur ve öğrencilerin öğretmenlerine veya diğer öğrencilere gerçek zamanlı olarak ulaşmalarına yardımcı olur. Öğretmenler mobil mesajlaşma uygulamalarını yaklaşan bir test hakkında metin yazmak veya araştırma konuları vermek için kullanabilirler. Eğitimsel sosyal ağlar, öğrencileri deneyimli eğitimcilerle buluşturuyor; sosyal sosyal imleme siteleri, öğrencilerin işbirliği yapmalarına ve dünyadaki yaratıcı öğretmenleri ve eğitimcileri izlemelerine yardımcı olur. Öğretmenler ve öğrenciler arasındaki etkileşim ve iletişimdeki bu esneklik çekingen öğrencilerin notlarını iyileştirmelerine yardımcı olur.

Uzak sınıflar uygulamasında birden fazla sınıf bir araya getirilmektedir. Bu sa-yede derslerin sınıflar arasında ortak olarak işlenmesi mümkün olmaktadır. Etkileşimlilik boyutu ise üç şekilde ortaya çıkmaktadır (Yüzer, 2008, s. 110):

- Öğretmenlerden öğrenciye iletişim akışı
- Öğrenciden öğretmene iletişim akışı
- Öğrenciler arasında oluşan iletişim akışı (Hem aynı sınıfta bulunan öğrenciler arasında, hem farklı sınıflardaki öğrenciler arasında)

Bu sınıflar arasında sadece bir sınıfta öğretmen bulunabilir. Bütün sınıflar görsel ve işitsel olarak birbirlerine bağlı oldukları için tek bir öğretmen rahatlıkla bütün sınıfları kontrol edebilir. Bu etkileşimli televizyon yayıncılığı sadece sınıflar arasında yapıldığından kapalı devre etkileşimli televizyon yayıncılığının bir örneği olmaktadır (Yüzer, 2008, s. 110).

Bu tür uygulamalar, genelde iki şekilde kullanılmaktadır. İlk olarak, farklı okullarda okuyan öğrencileri bir araya toplamak ve onlara ortak dersler aldirmek için bu tür etkileşimli dersler kullanılabilir. Bu sayede okullar arasındaki öğrenim düzeyi farklarının dengelenmesi mümkün olabilir. Ayrıca, öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini tanımlarına fırsat da tanınmış olur. Etkileşimli televizyon sayesinde farklı okullardaki, bölgelerdeki, hatta ülkelerdeki öğrencilerin de birbirlerini tanımlarına ve gerekirse ortak çalışma yapmalarına fırsat tanınmış olur. İkinci kullanım şeklinde ise, üniversitelerde çeşitli fakülteler ve bölümler tarafından alınan ortak derslerin yürütülmesinde bu tür etkileşimli televizyon sistemleri kullanılabilir. Böylece, bir öğretmenin, bütün fakültelerdeki sınıflara, aynı anda, aynı dersi verebilmesi mümkün hale gelir (Yüzer, 2008, s. 110). Dünyada geliştikçe, gelecekteki her iş, başvuranların bazı teknik becerilere sahip olmalarını gerektirecektir. Eğitimde teknolojinin kullanılması, çocuklarımızı yarınlar için geliştirmiş çalışma koşulları için hazırlar. Öğrenciler, sınıfta bilgisayarları, eğitim amaçlı cep telefonlarında veya tabletlerde kullanılabilen yaratıcı uygulamalar geliştirmek için kullanıyorlar. Bilgisayarı nasıl kullanacağınızı bilmenin avantajları sınırsızdır, bu nedenle öğrenciler okuldaki çeşitli teknolojik araçları kullanarak harcadıkça, daha deneyimli ve yaratıcı olurlar. Araştırmaya göre, günümüzdeki en popüler işler önümüzdeki 5-10 yıl içinde hiçbir değeri olmayacak çünkü teknoloji bu görevlerin çoğunu otomatik hale getirecek, bu nedenle çocuklarımıza teknik becerileri kazandırarak kendi işlerini kurmaları daha iyi olabilir.

2.4.5. Telekonferans Sistemleri ve Eğitim Amaçlı Kullanılması

Telekonferans, iki veya daha fazla kişinin, iki veya daha fazla merkezden birbirleriyle haberleşmesini sağlayan elektronik iletişim şekli olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla, bu iletişim şeklinin, eğitim, fikir alışverişinde buluma, şirket toplantıları gibi çeşitli amaçlar doğrultusunda elektronik grup toplantılarına izin veren bir sistem olduğu görülür (Yüzer, 2008, s. 113). Mobil cihazlar ve diğer kablosuz cihazlar bugün her sektörde giderek artan bir gereksinim haline geldiğinde, okullarımızın mobil teknolojiyi sınıfta etkili bir biçimde

kullanması mantıklıdır. Bununla birlikte, pek çok okulda, en son teknolojiyi uygulamak gezinmek için zor bir stratejidir.

2.4.6. Basın Teknolojisinden Eğitimde Yararlanma Yolları

Daha önce de belirtildiği gibi, bir kitle iletişim teknolojisi olan “basın”, insanlar arasında bilgi akışını, bir başka deyişle düşüncenin, yorumların ve fikirlerin toplum içerisinde dolaşımını sağlamak gibi temel bir işlevi yerine getirmektedir. Süreli yayın olarak da ifadelendirebileceğimiz basın; eğitimde kazandırılmak istenen bilgi, beceri ve davranışlara pekiştireç niteliği taşıyacak bilgiler sunmak, bu bilgilerin toplum yaşamında nasıl yer aldığını göstermek adına birçok yan yararları taşımaktadır (Yüzer, 2008, s. 116). Öğrencilerin Yeniliklerini ve Yaratıcılıklarını Artırır: Birçok öğretmen, teknolojiyi sınıfta entegre etmenin öğrencinin sınıftaki katılımını arttırdığını keşfetmiştir. Böylece öğrencilerin robotlar, akıllı kalem, mobil uygulamalar ve daha pek çok küçük eğitim teknolojisi yapabilecekleri teknolojik yarışmalar düzenlediler. Okullardaki bu teknolojik yarışmalar öğrenciler arasında yaratıcılık ve yenilik seviyesini yükseltti. Teknoloji öğrencilere zorlukların nasıl çözüleceğini ve hayatta daha zorlu görevler için nasıl hazırlanılacağını öğretir.

Genel olarak bakıldığında yerel ve ulusal basının eğitim yaşantısında yer almasını sağlayan koşulları şöyle sıralayabiliriz (Yüzer, 2008, s. 116):

- Konuyla ilgili gündem maddeleri oluşturmak, örneğin, yerli malı haftasının önemini anlatan olay veya haber bulmak için basından yararlanılabilir.
- Güncel olayların sınıfa taşınarak, öğrencilerin gelişmelerden haberdar edilmesi, aynı zamanda meydana gelen olayların ne gibi sonuçlar doğurduğunu bir tartışma ortamı içerisinde fikir üretme, bunları paylaşma ve başka fikirleri dinleme becerisi geliştirmeye yönelik de bir ortam sağlayıcı olarak kullanılabilir.
- Konuyla ilgili, tarihsel veya geçmişte olmuş olayların belgelerini sınıfa getirme imkanı da yine süreli yayın arşivlerinden temin edilebilecektir.
- Konuyla ilgili görsel malzeme yine süreli yayınlardan takip edilebilir.
- Ek kaynak olarak süreli yayınlarda çıkan haber, yorum, görsel materyaller kullanılabilir.

2.4.7. Bilgisayar

Bilgisayar girilen veriler üzerinde işlemler yapan ve elde ettiği sonuçları kullanıcıya veren elektronik bir makinedir, Bilgisayara verileri klavye, tarayıcı, disket ya da CD-ROM aracılığıyla gireriz, Bilgisayara girilen veriler, merkezi işlem biriminde işlenerek, elde

edilen bilgiler ekran, yazıcı, çizici vb, çıkış birimleri ile bizim anlayacağımız dile çevrilir, (Akkoyunlu, 2008, s. 127). Doğru kullanılırsa, mobil cihazlar ve destekledikleri uygulamalar öğrencileri gelecekteki kariyerleri için hazırlamaya yardımcı olur. Teknolojiyi sınıfa entegre etmek, tüm öğrenme stilleri öğrencileri ile bağlantı kurmanın etkili bir yoludur.

2.4.7.1. Bilgisayarların Eğitimde Kullanılması

Günlük yaşantımızın her alanına giren bilgisayarlar, eğitimde de etkili bir biçimde kullanılmaktadır. Eğitim kurumlarının işlevlerinden birinin de toplumun gereksinim duyduğu niteliklere sahip bireyler yetiştirmek olduğu göz önüne alınırsa, bilgisayarların eğitimde kullanılmasının gerekliliği ve önemi anlaşılabilecektir (Akkoyunlu, 2008, s. 127). Doğrudan öğretim yöntemi sınıf öğretmeni liderliğinde ve öğretmeni bulunmayan sınıflar için uygulanmaktadır. Zenginleştirme programları, normal olarak uygulanan dersleri destekleyici niteliktedir. Tüm öğretim ise, açık öğretim sistemlerinde olduğu gibi, okula devam etme olanağı bulunmayan öğrencilere yönelik belirli bir programın bütünüdür (Yüzer, 2008, s. 107).

Bilgisayarların eğitimde kullanılması 1960'lı yıllara rastlamaktadır. Bu yıllarda öncelikle donanım ön plana çıkmış, yazılım ise arka planda kalmıştır. Bu durum, programlama dillerinin öğretimini ön plana çıkarmıştır. Zamanla bu görüş değişerek yerini uygulama yazılımlarının kullanımına bırakmıştır. 1980'li yıllardan sonra bilgisayarlar, eğitim alanında hızla kullanılmaya başlamıştır. Bilgisayarlar eğitimde çeşitli amaçlarla kullanılabilir. Ancak, bilgisayarların öğretim sürecinde etkili olarak kullanılabilmesi için öğrenme ortamlarının yeniden düzenlenmesi, öğretmenlerin bilgisayar okuryazarlığı ve bilgisayar destekli eğitim konularında eğitilmelerine, nitelikli öğretim yazılımlarına ve program içeriklerinin yeniden gözden geçirilmesine gereksinim vardır. (Akkoyunlu, 2008, s. 127). Etkileşimli sınıflarda ders işleme yöntemleri de farklı şekillerde olabilir. Bir konunun anlatımı veya irdelenmesi için, uzman bir kişi çağırılabilir ve ders bir forum şeklinde geçebilir. Öğrenciler anlamadıkları, daha fazla açıklanmasını istedikleri veya merak ettikleri konuları öğretmenleri gözetiminde uzman kişiye sorabilirler. Dersler devam ederken aynı veya farklı sınıflarda bulunan öğrencilerden, çeşitli grup çalışmaları yapmaları istenebilir. Daha sonra bu grup çalışmaları tüm öğrencilere aktarılabilir ve konu hakkında görüşlerin paylaşılması sağlanabilir. Örnekleri çoğaltmak mümkündür (Yüzer, 2008, s. 110). Okullarda bilgisayar, öğrenim sürecinin verimli kullanılmasına olanak sağlar

ve geliştirir. Sınıfta konuşan, yazdıran, gösteren klasik öğretmen etkisini zayıflatır, onları geleneksel yaklaşımdan kurtarır, öğrencinin doğal öğrenme içgüdüsüne yanıt veren bir sisteme dönüştürür” (Artut, 2009 s. 141). Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ) bilgisayarın, öğretme-öğrenme sürecinde bir araç olarak kullanılması şeklinde açıklanmaktadır, BDÖ’de herhangi bir derste bir konu, önceden hazırlanmış olan yazılımlarla öğretilir, BDÖ’de öğretmen konuyu işlerken sahip olduğu donanım ve yazılım olanaklarına, konunun ve öğrencilerin özelliklerine göre bilgisayarı değişik yer ve zamanlarda kullanabilir: (Akkoyunlu, 2008, s. 130).

- 1, Bir konunun öğretiminden sonra tekrar ve alıştırma amacıyla kullanılabilir, Öğretmen konuyu sınıfta işler, tekrar ve değerlendirme bilgisayar yardımıyla yapılır, Bu tür uygulamalar kalıcılığı sağlar ve öğrencilerin üst düzey beceriler kazanmasına yardımcı olur,
- 2, Birebir öğretim amacıyla bir dersin öğretiminde kullanılabilir, Bilgisayar burada özel öğretmen görevi görür, Bir konu ile ilgili kavram, olgu ya da ilkelerin öğretiminde kullanılır, Bu tür uygulamalarda öğrenci kendi hızına, ilgi ve düzeyine göre ilerler,
- 3, Problem çözme becerilerinin kazandırılmasında bilgisayarlardan yararlanılabilir, Öğrenci gerçek yaşamda karşılaşılabileceği problemler üzerinde çalışabilir, Problemlerle ilgili bilgiye ulaşması kolay olur ve çok fazla sayıda problem çözme olanağı tanıdığı için öğrenciler deneyim kazanır,
- 4, Benzetimlerde bilgisayarlar kullanılabilir, Benzetim, yaşamdaki olayların kontrollü bir şekilde temsil edilmesidir, Gerçekleştirilmesi çok pahalı ya da tehlikeli olan ya da gerekli araç ve gereçlerin kontrollü ortamlarda bulunmadığı ve zor tekrarlanabilir olan durumlarda bilgisayarlardan yararlanılabilir,

Geleneksel pasif öğrenme modeli bozulmuştur. Sınıfta teknoloji ile öğretmen, teşvik edici, danışman ve antrenör olur. Teknoloji, öğrencilerin daha sorumlu olmasına yardımcı olur. Kendi cihazınıza sahip olmak veya okulun cihazlarını ödünç almak öğrencilere, karar verme becerilerini geliştirmenin yanı sıra değerli (ve çoğu zaman pahalı olan) cihazın sahipliğini alma fırsatı verir. Yine, en iyi sonuçları görmek için doğru dijital vatandaşlık eğitimi ile iltifat edilmesi gerekir.

Eğitim alanında meydana gelen yeni yaklaşımlar ve öğretim yöntemleri, Türkiye’de görsel sanat eğitiminde de etkisini göstermektedir. Eğitim teknolojileri görsel sanatlar eğitiminde

kullanabildiği takdirde görsel sanatlar öğretimi programlarında belirlenmiş olan amaç ve davranışları gerçekleştirmede önemli kolaylıklar sağlayabilecektir (Zor, 2008).

2.4.7.2. Bilgisayar Destekli Eğitimin Amaçları

Bilgisayar Destekli Eğitim kapsamında bilgisayarların hem öğretim sürecinde hem de yönetim, rehberlik ya da kütüphane gibi süreçlerde destek amaçlı kullanıldığından söz edilmişti. Bilgisayarların öğrenme-öğretme sürecinde kullanım amaçları (Akkoyunlu, 2008, s. 127):

- öğretimi zenginleştirmek,
- öğretimin niteliğini artırmak,
- öğretmenin sıradan işlerini azaltarak öğrencilerine daha fazla zaman ayırmasında yardımcı olmak,
- öğrenme hızları ve öğrenme gereksinimleri birbirinden farklı olan öğrencilerin gereksinimlerini karşılamak,
- öğrenmenin kalıcılığını sağlamak olarak sıralanabilir.

Bilgisayarların, okullarda destek birimlerde kullanım amaçları da;

- öğrenci kayıtlarının tutulmasında,
- devam devamsızlık çizelgesinin tutulması,
- genel muhasebe, finansman işlerinin yapılması,
- personel devam ya da özlük haklarının kaydedilmesi,
- kütüphanelerde okuyucu işlemlerinin (kitap ödünç verme gibi) gerçekleştirilmesi,
- soru bankası, öğrencilerin değerlendirilmesi gibi ölçme ve değerlendirme hizmetleri,
- öğrenci gelişimlerinin izlenmesi gibi rehberlik hizmetlerinde kullanılması olarak sıralanabilir.

2.4.7.3. Bilgisayar Destekli Eğitimin Üstünlükleri

Bilgisayar Destekli Eğitim, öğretim sürecinde, öğrenme hızları ve öğrenme biçimleri birbirinden farklı olan öğrencilere hizmet ederek onların kendi hızlarına ve öğrenme biçimlerine göre öğrenmelerine yardımcı olur, Öğrencilere, uygun çalışma zamanı ve yeri

seçme imkanı sağlayabilir, Bu durum da öğretimin etkililiğini artırır, Ayrıca, herhangi bir nedenle dersi izleyememiş ya da konularda geri kalmış öğrencilere telafi olanağı sağlar, Öğrencilerin ilgilerini çeken, gereksinimlerini karşılayan yazılımlar (etkinlikler) onların öğrenmeye karşı motivasyonlarını artırır, Bilgisayarın anında dönüt verebilme özelliği öğrencilerin eksiklerini ya da hatalarını anında görmelerine yardımcı olur, Bilgisayarların renk, ses, şekil, resim, soru yöneltme vb, özellikleri öğrencilerin dikkat düzeylerini artırır, Öğrenci çekinmeden, yanlış yapmaktan korkmadan bilgisayarla etkileşimde bulunabilir, (Akkoyunlu, 2008, s. 129). Öğrencilere sınıf ortamında teknoloji kullanan işbirliğini teşvik ederek sınıf arkadaşları ve öğretmenleri ile olan etkileşimi güçlendirir.

Bilgisayar Destekli Eğitim, destek birimlerde kullanılarak verilen hizmetlerin hız ve kalitesini yükseltmekte, yöneticileri gereksiz işlemlerden ve kırtasiyecilikten kurtararak iş akışını hızlandırmakta, iş yükünü azaltma ve karar verme süreçlerini etkinleştirmede kolaylıklar sağlamaktadır, (Akkoyunlu, 2008, s. 129). Teknolojiyi eğitime entegre etmek öğrencilerin meşgul olmalarını sağlar. Bugün öğrencilerin çoğu, tarayabildikleri günden beri oynamak ve öğrenmek için tabletler ve akıllı telefonlar gibi mobil cihazları kullanıyor. Bu nedenle, günümüzdeki sınıfları, öğrencilerinizin öğrenme şekli ve alışkanlığı ile aynı hizaya getirmek mantıklı görünmektedir.

2.4.7.4. Bilgisayar Destekli Eğitimin Sınırlılıkları

Bilgisayar Destekli Eğitim donanım ve yazılım açılarından ele alındığında aslında oldukça pahalı olan bir yatırımdır, Bu nedenle, okullar bu tür pahalı bir uygulamayı gerçekleştirmekte zorlanmaktadır, Eğitsel nitelikli yazılımların hazırlanması, öğretmen eğitiminin tamamlanması ve öğretim programıyla bütünleştirilmesi gerekir, Bu nedenle, bilgisayar destekli eğitim çok iyi planlanmalıdır, Bilgisayarların eğitim sürecinde etkili olarak kullanılabilmesi için öğretmenlerin bilgisayar kullanımı konusunda eğitilmesi gerekmektedir, Bilgisayar yazılımlarının sayısı sınırlıdır, Ders programları ile ders yazılımlarının içeriği arasında tutarlılık bulunmamakta, yazılımlar öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır, Bilgisayarlı öğretimin geleneksel öğretim sistemine uyarlanması, onunla bütünleştirilmesi kolay değildir, Aksi takdirde öğrencilerin çabuk sıkılmasına ve öğrenme motivasyonlarının düşmesine neden olacaktır, Bilgisayarlar öğrenme çevresinin bir parçası olarak alındığı ve uygun sınıf ortamları (etkinlik ve yazılımlarla) düzenlendiği takdirde etkili olacaktır (Akkoyunlu, 2008, s. 129). Eğitimde araç- gereçlerden yararlanmada sorun bazı araç gereçlerin nasıl çalıştırıldıklarını bilmemek

değil, asıl sorun; araç- gereçlerin öğrenme- öğretme etkinliklerinde hangi kazanımları/ davranışları kazandırmak için, nasıl bir düzenleme içerisinde kullanılacaklarını, kullanım öncesi, kullanım sırası ve kullanım sonrası ne gibi önlemler alınıp, çalışmalar yapılacağı bilmemekten kaynaklanmaktadır. Bu sorunu gidermek için öğretim programlarının içerik analizlerinin yapılp, kullanılması gereken canlı, cansız araç, gereç ve kaynakların belirlenip bunların üretilmesi sağlanmalıdır (Göksoy, 2012, s.43). Mobil teknolojinin hazır olduğunu ve sınıfta doğru bir şekilde gerçekleştirildiğinde, öğrenciler en güncel bilgilere zamankinden daha hızlı ve daha kolay erişebilirler

2.4.8. Sunum Programları

Bir grup dinleyiciye, izleyiciye veya bir sınıfa düşüncelerin ve mesajların bir bilgisayar yardımıyla sunulması için hazırlanacak dosyalara sunum dosyası, bunların yaratılması için kullanılan programlara da sunum programları adı verilir. Sunumlar bilgisayar monitöründe veya bilgisayara bağlanacak bir projektör yardımıyla büyük ekranlarda slayt olarak izlenebilir. Bu slaytlarda yazı, resim, hareketli resim veya film segmentleri olabilir. Sunum hazırlama programları önceden hazırlanmış şablonlar ve metin ve resim düzenleme araçlarıyla birlikte gelir. İnternet'ten kopyalanabilecek metin ve resimler, sözcük-işlem ve elektronik tablolaama dosyalarındaki malzemeler kopyalanarak sunum slaytlarına eklenebilir. Hazırlanan slaytların ekranda kalma (gösteri) süreleri, ne tür görsel manipulasyonlara sahip olacağı ve slayt geçişlerinin nasıl olacağı ayarlanabilir. Bir sunum dosyası uygun formatta kaydedilerek İnternet ağ sayfası olarak da düzenlenebilir (Akpınar, 2008, s. 163). Sınıflarda bilgisayara verilen aşırı önemin belki de en büyük etkisi önemli sayıdaki öğretmenin vasıfsızlaştırılması ve güçsüzleştirilmesi olacaktır (Apple, 2012, s. 29). Teknoloji öğrenme deneyimini değiştirir. Öğrenciler inanılmaz miktarda yeni fırsattan yararlanabilirler. Kodun nasıl öğrenildiğinden ekipler ve öğretmenleri arasında daha iyi işbirliği kurmanın öğrenilmesine kadar teknoloji, öğrencilerin daha yaratıcı olmalarına ve daha fazla bağlı olmalarına olanak tanır. Yeni teknoloji bugün nasıl öğrendiğimizi süper şarj etti

Her tür okul müfredatındaki dersler için ders malzemeleri olarak sunumlar hazırlanabilir. Öğrenciler de sunum programlarıyla kendi sunumlarını hazırlamakta zorlanmazlar ve onlar için eğlenceli bir etkinlik olabilir. Sunum programları geleneksel tepegöz malzemelerine çok iyi bir alternatiftir ve esnek yapısıyla kullanıcıların işini kolaylaştırır (Akpınar, 2008, s. 163). Bilgi iletişim teknolojileri günümüz eğitim hayatında ve eğitim ortamında en önemli

araçlardan biri haline gelmiştir. Bilgi iletişim teknolojileri hem öğretme- öğrenme sürecinde; öğretme ve öğrenme imkanlarını artırmaya yardımcı olmakta hem de okul yönetimin etkililiğinde önemli bir rol oynamaktadır (Göksoy, 2012, s. 39). Okullar, kampüslerine ve sınıflarına yeni cihazlar yerleştirirken veya bunlara izin verdiklerinde okulların yaptığı en büyük yanlışlardan biridir, ağ altyapılarının güncel ve / veya son kullanıcılarını doğru bir şekilde destekleyecek kadar yeterli olduğundan emin olmamaktır.

Tatlı ve Kılıç (2013), yapmış oldukları “Etkileşimli Tahtaların Kullanımına İlişkin Alınan Hizmet Eğitiminin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” konulu çalışmada, akıllı tahtaların kullanımına dair sunulan hizmet içi eğitimi öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 15 sorudan oluşan görüşme formu kullanmışlardır. Araştırmanın verileri Van Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 3 farklı okulda 15 öğretmenle görüşülerek elde edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre, öğretmenlerin teknolojiyi kullanma konusunda kendilerini yeterli buldukları, akıllı tahta kullanımına dair kendilerine sunulan eğitimin tahtayı daha iyi bir düzeyde kullanma konusunda yetersiz olduğu, akıllı tahtada kullanmak üzere hazırlanan içeriklerin kendileri tarafından hazırlandığı, sınıflarda akıllı tahtayı daha çok yazı yazma ve görsel- işitsel materyalleri sunmada kullandıkları, akıllı tahtanın sınıfta kullanımının öğrencilerin derse karşı motivasyonunu ve tutumunu olumlu yönde etkilediğini belirtilmiştir. Öğretmenler, akıllı tahta kullanımı konusunda öğretmenlerin genellikle yaşadıkları problemlerin yazılımsal ve donanımsal olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan çalışmada öğretmenlerin aldıkları hizmet içi eğitimin teorik, uygulamanın yetersiz, eğitim süresinin ise çok kısa olduğunu belirtmişlerdir.

2.5. Dünyada Eğitim Teknolojisi

2.5.1. Amerika Birleşik Devletleri

Teknolojinin belirgin gücü ile canlandırılan ve öğrencilerin iş hayatına katılımı hem de toplumsal yaşam için teknolojik okuryazarlığın esas olduğu bir dünyada yaşayacağı bilinci ile birçok devlet okullara teknoloji sağlamak için önemli vaatte bulunmuştur (Reimers ve Hamed, 2012, s. 19).

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) baş- ta olmak üzere birçok gelişmiş ülke teknolojinin eğitim ortamlarına entegrasyonunu sağlamak için geniş bütçeli projeler hayata geçirmiştir.

Russel ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaya göre ABD’de okullarda teknoloji kullanımı yatırımları son yıllarda çok ciddi oranda bir artış göstermiş olup 1993 yılında federal hükümetin 1996 yılında eğitim teknolojilerine harcamış olduğu 21 milyon dolarlık bütçe 2003 yılında 729 milyon dolara yükseltilmiştir (Russel ve ark., 2007). Okullardaki hızlı internete erişim neredeyse % 95 gibi yüksek bir orana ulaşmış olup, öğrenci başı bilgisayarda yine bu çalışmaya göre her dört öğrenciye bir bilgisayar düşecek konuma gelmiştir. Amerikan Ulusal Eğitim İstatistik Merkezi (NCES)’nin 2008 verilerine göre Amerika’daki bütün ilk ve orta dereceli okulların hepsinde (%100) öğretim amaçlı bilgisayar ve internet bağlantı hizmeti mevcuttur. Bu çalışmaya göre, her bir sınıfa, yaklaşık olarak 3 adet internet bağlantılı bilgisayar düşmektedir (Gray, Thomas & Lewis, 2010). Yukarıda verilen çalışmalara benzer çalışmalar incelendiğinde ABD’de her öğrenci için bir bilgisayar veya eğitim teknolojileri cihazı vermektense yöneticilerin bu ülkede yatırımlar ve stratejilerini her bir öğrencinin okul içerisinde ihtiyaç duyduğu zaman erişebileceği teknolojileri hazır bulundurma yönünde belirlendiği görülmektedir. NCES’nin 2008 yılında ulusal ölçekte hazırladığı ve yukarıda değinilen raporunda da bu durum açıkça ortaya çıkmaktadır. Yayımlanan istatistiksel verilerde ortalama %50’den fazla bir oranda ilk ve orta dereceli okullarda “laptops on cart” yaklaşımı içerisinde taşınabilir bilgisayarı öğretmen ve öğrenci kullanımı için hazır bulundurulduğu belirtilmiştir. Ayrıca, çalışmanın yapıldığı okulların % 5 gibi bir oranda da öğrencilerin taşınabilir bilgisayarları ödünç alıp eve götürebilme imkânı sağladıkları vurgulanmıştır. Kişisel bilgisayar teknolojilerinin yanı sıra % 75 civarında bir oranda okullarda etkileşimli tahtanın da mevcut olduğu tespit edilmiştir (Pamuk, 2012, s. 15).

Yeni teknolojinin okullarda büyümesini kesinlikle kimse yavaş bir hareket olarak telaffuz edemez. Geçen bir yılda, Birleşik Devletlerde okullarda bilgisayar kullanımında % 56’lık bir artış rapor edildi, bu bile ılımlı bir hesaplama olabilir. Görüşme yapılan 25,642 okuldan 15.000’i biraz bilgisayar kullanımı rapor etti. Sadece Birleşik Devletlerde son 4 yılda 350.000’den fazla bilgisayarın devlet okullarına sunulduğu tahmin edilmekte (Apple, 2012, s. 24).

Büyük ölçüde teknolojiye erişimde fırsat eşitliğini sağlamış olan ABD’de birçok proje hayata geçirilmiş ve sonuçları değişik perspektiflerden irdelenmiştir. Yürütülen projelerden en önemlilerinden bazıları; 1980’lerde “Apple’s Classrooms of Tomorrow (ACOT)” “Apple’ın Geleceğin Sınıfları”, 2000’li yıllarda “Preparing Tomorrow’s Teachers to Use

Technology (PT3)” “Geleceğin Öğretmenlerini Teknoloji Kullanımına Hazırlama” gibi projeler hayata geçirilmiştir (Pamuk, 2012, s. 15).

Her ne kadar ABD’de teknolojiye erişim noktasında bir sorun bulunmasa da sağlanan teknolojilerin ne derece etkili ve yerinde kullanıldığı, öğrenmeye ne derece olumlu katkı sağladığı da bazıları tarafından ciddi bir şekilde sorgulanmaktadır (Cuban, 1998). Ciddi eleştiriler ve sorgulamalara rağmen görünen o ki ABD bu teknolojinin eğitim sistemi içinde yer almasına büyük bir önem atfetmek ve bu konuda ileriye yönelik planlamalar yapmaktadır. Bu bağlamda, ABD’nin 2010 yılında yayımladığı “Ulusal Eğitim Teknolojileri Planı”nda 2020 yılına kadar eğitim sisteminin “devrimci bir dönüşüm” anlayışı ile yeniden yapılandırılması gerektiği; ülkede her geçen gün artarak ciddi bir problem olan mezuniyet oranlarının artırılması; eğitim sisteminin esnek, verimli ve etkili bir biçimde yapılandırılabilmesi ve öğrenmenin güçlendirilebilmesi gibi birçok stratejik hedeflerin gerçekleştirilmesi hususunda teknolojinin etkin bir rol oynayacağına vurgu yapılmıştır. Bu raporda özetle teknolojinin eğitim sistemi içerisinde 5 temel alanda (öğrenme, öğretme, değerlendirme, yapısal işlemler, üretkenlik) etkili bir biçimde kullanılması gerektiği tartışılmıştır (Pamuk, 2012, s. 15).

2.5.2. Portekiz

Ekonomik gelişme ve bilgi toplumunu oluşturma yolunda vatandaşlarının yeterliliklerinin artırılması gerektiğini düşünen Portekiz Hükümeti teknolojinin bu çabalarına ve politikalarına yardımcı olacağını düşünerek eğitim sisteminde teknolojinin yer almasının ulusal bir strateji ve öncelik olduğunu belirlemiştir (Portekiz Eğitim Bakanlığı, 2008). Bu kapsamda “okullarda teknoloji modernizasyonu” diye tanımladıkları süreçte temel hedefler arasında: Okullar arasındaki teknolojiye erişim eşitsizliklerini ortadan kaldırma, teknolojinin öğrenme ve öğretme faaliyetlerine tam entegrasyonu, okul yönetiminin verimliliğini artıracak tutarlı bir teknoloji kullanımı olarak belirlemiştir. Bu çabalar ile Portekiz’i okullarda teknoloji modernizasyonu konusunda en iyi 5 Avrupa ülkesi arasına yerleştirmek ve gelişmekte olan ekonomilerine ivme kazandırma hedefinde ve yolunda önemli bir mesafe kat edilmiştir (Pamuk, 2012, s. 15).

Bu hedefler doğrultusunda Portekiz’in 2008’de hayata geçirdiği “Macellan Projesi” ile her öğrenciye bir dizüstü bilgisayar verilmesi planlanmış ve bu plan aşamalı olarak hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında her bir öğrenciye 750.000 bilgisayar dağıtılması planlanmış, sınıflara hızlı internet bağlantısı ve etkileşimli tahta yerleştirilmiştir (Portekiz

Eğitim Bakanlığı, 2008; Intel, 2011). Portekiz başlatmış olduğu bu projede öğrencilere ve öğretmenlere dağıtılacak dizüstü bilgisayarların yanı sıra ders kaynaklarının da dijital olarak yeniden hazırlanması ve öğretmenlere hizmetiçi eğitim gibi çalışmaları da kapsamaktadır (Pamuk, 2012, s. 16).

Dünya Bankası yayınlarına göre Portekiz modeli diğer ülkelere de model olabilecek dikkat çekici bir proje. Gelişmekte olan ekonomilerin Portekiz modeli ile teknolojiyi eğitim sistemlerine entegre edebileceklerini ve ABD gibi ülkelere kıyasla daha kısa bir süre içerisinde entegrasyonu yapabilecekleri ve zaman kazanabileceklerine vurgu yapılmaktadır (Worldbank, 2012).

2.5.3. Güney Kore

Teknolojinin etkin bir şekilde kullanılması için geniş ölçekli proje başlatan ülkeler arasında yer alan Güney Kore Hükümeti de 2015 yılına kadar bütün müfredatın dijital formata geçirilmesi ve öğrencilere “dijital kitap” olarak ulaştırılmasını hedeflemektedir (Eason, 2011; Strauss, 2012). Güney Kore Eğitim Bakanlığı’nın 2007 yılında yayımladığı raporda dijital kitaba geçiş projesi geliştirmiştir. Projenin başarıya ulaşması halinde, öğrenciler daha zengin kaynaklara rahatlıkla ulaşabilecek ve kişisel bir öğrenme tecrübesi yaşamaları sağlanacaktır. Belirlenen teknoloji entegrasyonu planları doğrultusunda Güney Kore Eğitim Bakanlığı dijital kitap pilot uygulamasına ilaveten projenin ikinci önemli bileşeninin öğretmenlerin ve diğer destek birimlerinin sağlanan teknolojileri etkili kullanımlarına yönelik eğitimi sağlamak olarak belirlemiştir. Planın üçüncü bileşeni ise dijital kitapların hazır hale getirilmesi ve öğretmen ve diğer destek birimlerinin eğitim sürecinin tamamlanması ile birlikte öğrencilerin bu sağlanan materyallere erişimlerini sağlayacak teknolojilere sahip olmaları olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda pilot okullardaki her bir öğrenciye bir tablet PC verilmesi ve sınıflarda kablosuz internet ile kaynaklara erişimin sağlanması planlanmıştır. Güney Kore son adımda ise kalite kontrol ve diğer standartların belirlenmesi ve yürütülmesi olarak belirlemiştir. (Pamuk, 2012, s. 16).

2.6. Ülkemizde Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Beyaz ya da kara tahta uygulaması yerine internet ortamında olan tüm bilgilere erişimi sağlayan, okul ve sınıf ortamında dünyayla doğrudan bağlantı kurma imkanı veren, internete açık aktif ve akıllı tahta uygulamasına geçilmesini sağlayan FATİH Projesi’ni, bu

yönüyle eğitim sisteminde dönüm noktası niteliğinde bir gelişme olarak değerlendirilebilir. (Gündoğdu, 2012, s. 1). Günümüzde, bireylerin sosyal ve ekonomik başarısı, teknolojiyi akıllı bir biçimde kullanmalarına bağlıdır (Tuncel, 2012, s. 7).

Türkiye’de ve dünyada başlayan “One Laptop Per Child Her bir Çocuk İçin bir Bilgisayar” düşüncesini kabul eden ülkelerden birisidir. 2011 yılında pilot çalışmasına başlanılan “Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH)” projesi ile ilk ve ortaöğretim düzeyindeki yaklaşık 15 milyon öğrenciye, 700 bin öğretmene kademeli olarak tablet bilgisayar dağıtılması ve 570 bin civarındaki sınıflara etkileşimli tahta ve internet altyapısı sağlamayı bu projenin 5 yıl içerisinde tamamlanması öngörülmektedir (MEB, 2012).

2011-2012 eğitim-öğretim yılı itibarıyla 17 il’de 52 okulda pilot çalışması başlatılan FATİH projesi ile bu dönemde toplam 12800 tablet bilgisayar ve yaklaşık 85000 etkileşimli tahta dağıtılmıştır. 2012-2013 yılında ise genişletilmiş pilot çalışma kapsamında 50.000 tablet bilgisayarın dağıtılması da planlanmıştır. Bir yandan donanım ihtiyaçları karşılanırken, diğer yandan içerik ile ilgili çalışmalarda MEB tarafından yürütülmektedir (Pamuk, 2012, s. 17).

Kamuoyunun FATİH Projesi’ni öğrencilere verilecek elektronik kitaptan ibaret sanması, projenin tanıtımı ve farkındalığı konusunda yeterli çalışma yapılmadığını gösteriyor. FATİH projesinin, dersliklerin donanım ve yazılım altyapısı bileşeninin altında tüm okullarımıza çok fonksiyonlu yazıcı ve doküman kamera ile tüm dersliklere etkileşimli tahta ve kablolu internet bağlantısı sağlamakta olduğu, her öğretmenimize tablet bilgisayarın verileceği görülmektedir. Ayrıca projenin 2. fazında her öğrenciye Tablet Bilgisayar temin edilecektir. Etkileşimli tahta: LED Ekran+Etkileşimli Tahta Bilgisayarı+Beyaz Tahta+Yeşil Tahta’dan oluşan bir düzenek kurulmaya devam edilmektedir (Gündoğdu, 2012, s. 2). Eğitimde FATİH Projesi ile eğitim ve öğretimin niteliğini arttırmak ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla BT (Bilişim Teknolojileri) araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde etkin kullanımı için derslikler BT araçları ile donatılacaktır (Tuncel, 2012, s. 7).

FATİH projesi, eğitim sistemini sadece teknolojik olarak yenilemek yanında bundan daha önemlisi şehirler, semtler, mahalleler, okul ve öğrenciler arasında bilgi erişimine ve değişimine imkân sağlamak suretiyle eğitimde bölgeler arası kalite farkını da elemine etmesi bakımından önemli bir girişimdir. Bilgisayarı olmayan ailelerin çocukları bilgisayarla tanışacaklar. Bu bakımdan “FATİH” adının açılımı “Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi” şeklinde olması anlamlıdır. Fakat burada dikkat edilmesi

gereken, teknolojinin amaca ulaşmak için bir araç olduğunu unutmamak ve teknolojiyi amaç haline getirmemektir (Gündoğdu, 2012, s. 2).

Bilişim teknolojilerinin, öğretmenin hizmet sunumunu sadece kolaylaştırdığı ve onun yerine geçemeyeceğini kabul ederek eğitimde teknolojik yenilenmeyi hızlandırmalı ve ivedilikle tamamlanmalıdır. Çok önemli ve de gündemde olan bir konu olması nedeniyle Eğitime Bakış Dergimizin bu sayısını FATİH Projesine ayırdık. Çünkü biz inanıyoruz ki; FATİH Projesi bugüne kadar yapılan tüm yeniliklerin ötesinde bir uygulama olacaktır. Bu projenin başarı veya başarısızlığı eğitim sistemimizin ve dolayısıyla ülkemizin başarısını doğrudan etkileyecektir. Pilot uygulamalar devam etmektedir. Sendika olarak, bu projenin tüm okullarımızda sağlıklı bir şekilde ve zengin bir içerikle çocuklarımızın ve gençlerimizin hizmetine sunulması önemlidir (Gündoğdu, 2012, s. 2).

Öğretmen, yönetici ve müfettişlerin; akıllı tahta kullanımı, bilgisayar teknolojisine dayalı öğrenme stratejileri, e-kaynak kullanımı gibi gerek bilgi teknolojilerini kullanma becerisi, gerekse yeni neslin öğrenme profilleri vb. konularında sürekli denetimin yapılması, ayrıca hizmetiçi eğitim almalarını sağlamak gerekmektedir (Gündoğdu, 2012, s. 2). Dersliklere kurulan BT donanımının öğrenme-öğretme sürecinde etkin kullanımını sağlamak amacıyla öğretmenlere hizmetiçi eğitim seminerleri verilerek, eğitim süreçlerinin temelini oluşturan öğretmenlerin çağı yakalaya- bilmeleri için uygun eğitim ortamları hazırlanacaktır (Tuncel, 2012, s. 7).

FATİH Projesi'nin beş ana bileşeni bulunmaktadır. Bunlar; donanım ve yazılım altyapısının tamamlanması, içeriğin sağlanması ve yönetilmesi, öğretim programlarında etkin BT kullanımı, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi, BT'nin Bilinçli, güvenli, yönetilebilir ve ölçülebilir kullanımının sağlanmasıdır. Eğitimde FATİH Projesi Millî Eğitim Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ve TÜBİTAK işbirliğiyle yürütülmekte; diğer ilgili bakanlıklar tarafından desteklenmektedir. Projenin 5 yılda tamamlanması planlanmaktadır (Tuncel, 2012, s. 7).

Eğitimde FATİH Projesi e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında ve Ülkemizin Bilgi Topluma dönüşüm sürecindeki eylemleri tanımlayan Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi, Kalkınma Planları, Bakanlığımız Stratejik Planı ve BT Politika Raporunda yer alan hedefler doğrultusunda, 2013 yılı sonuna kadar okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarımızda yer alan tüm dersliklere BT araçları sağlanarak, dersliklerde öğretmenler tarafından BT destekli eğitim ve öğretimin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır (Tuncel, 2012, s. 7).

Eğitimde FATİH Projesi, eğitim ve öğretimin niteliğini artırmak ve fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla, BT araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde etkin kullanımı için temel eğitim ve ortaöğretim okullarındaki tüm dersliklere Etkileşimli Tahta ve internet altyapısı; her okula çok amaçlı fotokopi makinesi, doküman kamera ile öğretmenlere ve 5. sınıftan 12. sınıfa kadar örgün eğitime devam eden tüm öğrencilere tablet bilgisayar sağlanacaktır. Projeden ülkemiz genelindeki tüm devlet okulları ve örgün eğitimdeki öğrenciler bölge ayrımı olmaksızın faydalanacaktır (Tuncel, 2012, s. 8).

Proje bileşeni kapsamında; okullarımızda görev yapan yaklaşık 626.000 öğretmenin, sınıflara sağlanan donanım altyapısını, eğitsel e-içerikleri ve BT'ye uyumlu hale getirilen öğretmen kılavuz kitaplarını, etkin biçimde kullanma becerisi geliştirebilmelerine dönük yüz yüze ve uzaktan eğitimler aracılığıyla hizmetiçi eğitim faaliyetleri planlanmıştır ve akademisyenlerden oluşan bir kurul, bu konudaki çalışmaları devam ettirmektedir. Eğitimler FATİH Projesi Hazırlayıcı Eğitimleri, Eğitimde Teknoloji Kullanımı ile Teknoloji ve Liderlik Forumu olmak üzere üç ayrı başlık altında verilmektedir. Bu eğitimlerin yanı sıra tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri, merkezden başlayarak il ve ilçelerde görev yapan tüm hedef kitle için devam etmektedir. Eğitimde FATİH Projesi'nin eğitim öğretim boyutuna sağlaması beklenen katma değerler aşağıdaki biçimde sıralanabilir: (Tuncel, 2012, s. 13).

1. Eğitimde FATİH Projesi'nin tamamlanması süreci sonunda Türkiye'deki internet ağ altyapısı gelişerek çok büyük oranda sağlanan fiber altyapı ile gelişmiş ülkelerin bant genişliği ve internet hızını yakalamış olacaktır.
2. Tüm okulların sınıflarına geniş bant internetin ulaşmasıyla ülkemizde elektronik seçim ve sayımın, elektronik sınav uygulamasının altyapısı oluşmuş olacaktır.
3. Gelişmiş ülkelerle ülkemiz arasındaki BT ekipmanlarının kullanımıyla ilgili sayısal uçurum ortadan kalkacaktır.
4. İnternet kullanım oranları ve güvenli internet kullanımı, bilinçli teknoloji kullanımı konularında büyük mesafeler kat edilmiş olacaktır.
5. Eğitimde FATİH Projesi kapsamında okullara alınacak tüm donanım malzemelerinin, Türkiye'de üretim veya montajının yapılması başta işsizlik sorununun giderilmesi, bilişim sektörünün gelişmesi gibi konularda ülkemize artı değer sağlayacak ve yerli üretim büyük bir oranda artacaktır.

6. Eğitimde FATİH Projesi ile başlayan süreç itibariyle, elektronik ortamdaki eğitim içeriklerinde, bu içerikleri sağlayan üretici firmalarda, Türkiye’deki e-içerik kalitesinde ve miktarında artış olacaktır.
7. Eğitimcilerin, teknoloji ve BT okuryazarlığı seviyesi artacak bu sayede de eğitimcilerimizin kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sunulacaktır.

Teknolojinin eğitim sistemlerine entegrasyonu konusunda öncü bir rol üstlenen ABD’de teknolojinin öğrencilerin öğrenme ve gelişimlerine ciddi derecede katkı sunabileceğini savunan eğitimcilerin yanı sıra, son otuz yıllık tecrübeler sonucunda aslında çok ciddi bir değişimin olmadığını da savunanlar vardır (Cuban, 1998). Sürecin başarıya ulaşmasında çalışmalar bize teknolojinin öğrenci ve öğretmenlere sağlanmasının yalnız başına yeterli olmayacağı, buna ilaveten öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerinin planlanması, öğrenci ve öğretmenlerin teknolojiyi benimseme ile ilgili endişelerinin giderilmesi, ders içeriklerin zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi, destek ve teşvik sistemlerinin belirlenmesi gibi bazı hususların önemine dikkat çekmektedir (Pamuk, 2012, s. 18).

Öğretme-öğrenme ortamında öğrenci-öğretmen etkileşimi açısından bakıldığında, akıllı tahta kullanımı öğretmenin öğrencileri daha iyi gözlemleyerek sorularına daha fazla cevap verme olanağı sunmaktadır (Gillen, Kleine, Littleton, Mercer ve Twiner, 2007).

Elaziz (2008), akıllı tahtayla ilgili yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin, öğretmenlerin ve kurum yöneticilerinin İngilizce öğretiminde akıllı tahta kullanımına yönelik tutumları ile öğrenci ve öğretmenlerin akıllı tahtaları kullanma düzeylerini incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 458 öğrenci ve 82 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada, akıllı tahta kullanım süresine, değişkenine göre akıllı tahtaya yönelik öğrenci tutumlarında anlamlı farklılık olduğu, 1-2 saat grubunda olanların, 6-10 saat ve 11 saat ve üzeri gruplarında olan öğrencilere göre tutum düzeylerinin daha düşük olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin ve öğretmenlerin akıllı tahta kullanımına yönelik tutum düzeyleri oldukça yüksek olduğu Elaziz’in yapmış olduğu çalışmada görülmüştür.

2.7. İlgili Araştırmalar

Kaya (2017) araştırmasında sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumları ve mesleğe yönelik tutumları çeşitli değişkenler açısından

betimlenmiştir. Öğretmenlerin teknoloji kullanımına yönelik tutumları ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiler etkili olabileceği düşünülen bazı bağımsız değişkenler (cinsiyet, yaş, gelir durumu, görevdeki unvan, mesleki kıdem, medeni durum, bilgisayar sertifikasına sahip olma-olmama durumu, yöneticilerle olan ilişkiler) açısından irdelenmiştir. Araştırmada nicel veriler yoluyla sınıf öğretmenlerinin teknolojiye ve mesleğe yönelik tutumları betimlenmiş ve bu değişkenler arasındaki ilişkiler yordanmıştır. Bu anlamda araştırmada hem tarama (survey) hem de korelasyonel araştırma niteliğindedir. Çalışmanın sınırlandırılmış evrenini Kırşehir ili merkez okullarında çalışmakta olan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu evrenden rastgele yolla seçilen 195 sınıf öğretmeni çalışma örneklemini oluşturmuştur. Elde edilen nicel veriler yüzde, frekans değerleri ile birlikte ikili değişkenler için bağımsız t-testi, üç ve fazlası değişkenler için tek yönlü varyans analizi teknikleri kullanılmıştır. Çalışma sonucunda görevdeki unvan, mesleki kıdem, ücret memnuniyeti, yöneticilerle olan ilişki değişkenlerinde katılımcıların öğretmenlik mesleği üzerinde etkisinin olduğu görülürken, cinsiyet, yaş, bilgisayar sertifikasına sahip olma, medeni durum değişkenleri arasında katılımcıların öğretmenlik mesleği üzerinde anlamlı bir ilişkisinin olmadığı belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretmenliğe ilişkin öz yeterlik algıları arasındaki ilişki anlamlıdır. Katılımcıların eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumları incelendiğinde ise yaş, görevdeki unvan, mesleki kıdem, bilgisayar sertifikasına sahip olma, ücret memnuniyeti, yöneticilerle olan ilişki değişkenlerin anlamlı olduğu görülürken, cinsiyet, medeni durum değişkenlerin eğitimde teknoloji kullanımı üzerinde anlamlı bir etkisi görülmemiştir. Mesleğe yönelik tutum düzeyleri yüksek olan sınıf öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımı ile ilgili tutum düzeyleri de yüksek olacağı, aynı şekilde mesleğe yönelik tutum düzeyi düşük olan sınıf öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanma düzeylerinin de düşük olacağı yordanmıştır.

Yılmaz (2016) çalışmasında, ilkokul öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin bilgisayar yeterliliklerinin ve teknoloji tutumlarının (yaş, cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem, okutulan sınıf ve sınıfında bilgisayar bulunma değişkenlerine göre) değerlendirilmesi amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini Adana il merkezinde görev yapan ilkokul öğretmenlerinin tamamı, örneklemini ise Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı resmi ilkokullarda görev yapan 360 ilkokul öğretmeni oluşturmaktadır. Bu çalışma tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Bu yöntem içerisinde hem sosyal bilimlerde hem de eğitimde en çok yararlanılan veri toplama araçlarından biri olan ölçek uygulaması

kullanılmıştır. Bu çalışmada araştırmaya katılan ilkokul öğretmenlerinin demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacı tarafından yapılandırılmış olan "Demografik Bilgi Formu" kullanılmıştır. İlkokul öğretmenlerinin, bilgisayar yeterliliklerini ortaya koymak amacıyla, "Algılanan Bilgisayar Yeterlilik Ölçeği" ve teknolojiye karşı tutumlarını ortaya koymak amacıyla, "Teknoloji Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin bilgisayar ile ilgili temel kavramları, kelime işlemci programları, Internet - World Wide Web kullanımı ve e-posta kullanımını iyi bildikleri, bilgisayarın fiziksel parçaları, işletim sistemi, hesaplama tablosu programları ve sunum programlarını orta düzeyde bildikleri tespit edilmiştir. Veritabanı programları ve Web sayfası geliştirme konularında ise yetersiz oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin öğrenim durumuna göre bilgisayar yeterlilik puanları incelendiğinde önlisans ve doktora mezunları arasında doktora yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemine göre eğitimde teknoloji tutum puanları açısından genel olarak gruplar arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Döğer (2016) çalışmasında Milli Eğitim Bakanlığında görev yapan ve bilgisayar destekli eğitimlere katılan öğretmenlerin görüş ve deneyimlerine bağlı olarak eğitimde teknoloji kullanımını etkileyen dinamikleri irdelemeyi amaçlamıştır. Bu bağlamda, öğretmenlerin sosyodemografik özellikleri, teknoloji kullanım durumları ve sıklıkları, kullanım amaçları ve eğitim teknolojileri kullanımı konusundaki ihtiyaçları, engelleri ve çözüm önerileri betimsel tarama modeli ile tespit edilmiştir. Araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan, teknoloji sınıflarında etkin kullanan ve eğitsel etkinliklere katılan 672 öğretmene ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında veri toplama aracı olarak online anket geliştirilmiş ve verilerin frekans, yüzde ve aritmetik ortalama değerleri incelenmiştir. Araştırmanın bulgularında öğretmenlerin demografik özelliklerinin eğitim teknolojilerini kullanmayı etkilediği görülmektedir. Bu bağlamda araştırmada, teknoloji yeterlikleri konusunda erkek öğretmenlerin, kadın öğretmenlere oranla bilgi teknolojilerini kullanmada kendilerini daha yeterli görmelerine rağmen, internette bir gün içerisinde kadınların erkeklere oranla daha fazla zaman geçirdikleri görülmektedir. Cinsiyet değişkenine ilaveten araştırmada öğretmenlerin yaşlarının teknolojiye karşı tutumlarında bir etken olduğu da söylenebilir. Buna göre araştırmada öğretmenlerin yaşları ilerledikçe internette daha fazla zaman geçirdikleri gözlemlenmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına bakıldığında, katılımcıların yarıdan fazlasının İngilizce ve sınıf öğretmeni olduğu, buna bağlı olarak da öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun yabancı dil

yeterliliğinin olduğu görülmektedir. Araştırmada öğretmenlerin kullandıkları teknolojilere bakıldığında ise teknoloji donanımı olarak öğretmenlerin en çok flash disk, akıllı telefon, yazıcı, internet erişimini ve dizüstü bilgisayarları kullandıkları görülmektedir. Bunlara ek olarak, öğretmenlere bilgisayar kullanma yeterlilikleri sorulduğunda ağırlıklı olarak, teknolojinin kullanımı konusunda kendilerini yeterli görmektedirler. Anketin genelinde öğretmenler, BT araçları eğitim süreçlerine entegre edildiğinde, teknolojinin eğitimin kalitesini arttırdığını, eğlenceli ve kaliteli uygulamalarla öğrencilerin motivasyonunu yükselttiğini, öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olduğunu, teknolojinin eğitime erişimde fırsat eşitliği sunduğunu ve proje çalışmalarına fırsat sağladığını düşünmelerine rağmen; öğretmenler, teknolojinin eğitimde var olan sorunları ortadan kaldıracak bir sihirli değnek olmadığını, bunun yalnızca eğitim deneyimini zenginleştiren bir yardımcı araç olduğunu ve teknolojinin eğitime alternatif olarak değil, onun tamamlayıcısı olarak düşünülmesi gerektiği vurgusunu da yapmaktadırlar.

Baz (2015) araştırmasını 2015-2016 bahar döneminde gerçekleştirmiştir. Bu araştırmanın amacı animasyon dersi alan grafik bölümü öğrencilerinin teknolojiye yönelik tutumlarını ve bu tutumların cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini saptamaktır. Tarama modelinde gerçekleştirilen bu çalışmanın katılımcıları grafik bölümünde öğrenim gören animasyon dersi almış 84 (39 kadın, 43 erkek) öğrencidir. Çalışma giriş, ilgili araştırmalar, yöntem, bulgular ve tartışma ile sonuç ve öneriler kısmından oluşmaktadır. Çalışmada Yavuz (2005) tarafından geliştirilen "Teknoloji Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda animasyon dersi alan grafik bölümü öğrencilerinin teknolojik araçların eğitim alanında kullanılma durumu, teknolojinin eğitim yaşamına etkileri, teknolojik araçların kullanımının öğretilmesi ve teknolojik araçların değerlendirilmesi gibi konularda olumlu tutum gösterdikleri söylenebilir. Ayrıca eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumun bu çalışmaya katılan öğrenciler için cinsiyet açısından herhangi bir fark oluşturmadığı gözlemlenebilir. Son olarak araştırmadaki bulgular ışığında bazı öneriler sunulmuştur.

Hiçyılmaz (2015) çalışmasında, Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin akıllı tahtaya yönelik tutumları ile branş öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına yönelik görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda Görsel Sanatlar dersinde öğrencilerin farklı değişkenlere bağlı olarak akıllı tahtaya yönelik tutumlarında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımıyla ilgili görüşleri alınmıştır. Dolayısıyla araştırma, betimsel nitelikte olup araştırmada tarama

modeli uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Muş il merkezinde akıllı tahta kullanan üç okulun 251 öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada hem nicel hem de nitel veriler toplanmıştır. Veriler "Görsel Sanatlar Dersinde Akıllı Tahtaya Yönelik Tutum Ölçeği", "Kişisel Bilgi Formu" ve "Görüşme Formu" ile elde edilmiştir. Bu şekilde öğrencilerin akıllı tahtaya yönelik tutumlarının olumlu yönde ve orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin akıllı tahtaya yönelik tutumları, öğrencisi oldukları okul ve akıllı tahta kullanım süresi değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ancak Görsel Sanatlar ders başarı algısı, cinsiyet, okul öncesi eğitimi alma durumları, sınıf seviyesi, babanın mesleği, anne-baba öğrenim durumu, aile aylık gelir durumu ve akıllı tahta kullanım sıklığı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmede de öğretmenlerin akıllı tahta kullanmayı aldıkları hizmet içi eğitimle öğrendikleri; akıllı tahta kullanımında yetersiz oldukları; akıllı tahtanın öğrencilerin akademik ders başarılarını olumlu yönde etkilediği; öğrenciyi aktif kılma; görsel öğrenmeyi sağlama ve öğrencinin Görsel Sanatlar dersine yönelik olumlu tutumunu artırma gibi avantajlar sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretmenler, Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanırken en çok karşılaştıkları sorunların Görsel Sanatlar dersi için galerinin sınırlı olması, alt yapı eksikliği, internete ulaşma zorluğu olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin alt yapı eksikliği ile teknik sorunların giderilmesi, Görsel Sanatlar müfredatının akıllı tahtaya uygun şekilde hazırlanması, Görsel Sanatlar dersine uygun farklı programlar kullanılması gibi önerilerde bulundukları gözlemlenmiştir.

Akgül (2013) araştırmasında Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımının İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin ders başarısına olan etkisinin incelenmeyi amaçlamıştır. Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan resmi izin belgesiyle Sincan İl genel Meclisi İlköğretim Okulu'nda yapılan akıllı tahta teknolojisinin görsel sanatlar dersinde öğrencilerin ders başarısına olan etkisi araştırılmaya çalışılmıştır. Araştırma 2012-2013 eğitim öğretim yılında bir grup yedinci sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Yapılan araştırma Tek Grup Öntest (uygulama) Sontest (uygulama) modelindedir. Araştırma dört basamaktan oluşmaktadır. İlk basamağında klasik anlatım yöntemi kullanılarak Sanatsal Düzenleme İlke ve Elemanları konusu anlatılmıştır. Çalışmanın ikinci basamağında ise öğrencilere uygulama çalışması yaptırılmıştır. Üçüncü basamağında akıllı tahta kullanılarak aynı konu tekrar anlatılmış ve çalışmanın son basamağında uygulama çalışması yaptırılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin uygulama çalışmaları akademisyenler tarafından

değerlendirilmiştir. Değerlendirilen uygulamalar istatistik programında incelenmiştir. İlköğretim okulunda yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen ham veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlarda, sanatsal düzenleme ilke ve elemanları konusunun akıllı tahta ile anlatılmasıyla öğrencilerin başarılarında önemli bir artış görülmüştür. Aynı zamanda öğrencilerin ders motivasyonunu artıran bir etmen olarak akıllı tahtanın eğitim öğretimde faydalı bir eğitim aracı olduğu gözlemlenmiştir.

Gül (2013) çalışmasında, eğitim alanında yoğun olarak kullanılmaya başlanan bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim üzerindeki pedagojik ve iktisadi etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada ülkemizde uygulanmakta olan eğitimde 'FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme) Projesi'nin eğitsel amaçlarla uyumluluğu ve ülke ekonomisi üzerinde oluşturduğu mali yükün analizinin yapılması amaçlanmıştır. Bu amaçla tezin ilk bölümünde neoliberal dönüşüme ilişkin küresel söylemlerden 'bilgi toplumu' kavramı ve kavramın eğitime etkileri incelenmiştir. İkinci bölümde eğitim-teknoloji ilişkisi ekonomik ve eğitimsel etkiler ışığında ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise 'FATİH Projesi'nin amaç ve kapsamı ortaya konduktan sonra, proje döneminde gerçekleştirilen ihale süreçleri, projenin ekonomik büyüklüğü ve pilot uygulama kapsamındaki okullarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Yılmaz (2012) araştırmasında, öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumlarını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerin araç-gereç kullanmaya yönelik tutumları belirlenmeye çalışmıştır. Araştırma tarama modelinde olup, İstanbul ili Şişli Endüstri Meslek Lisesi öğretmenleri örneklem grubuna alınmıştır. Öğretmenlerin araç-gereç kullanmaya yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla Öztürk (2006) tarafından geliştirilen tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik olumlu bir tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Eğitimde teknoloji kullanımı konusunda erkek öğretmenlerin lehine anlamlı fark bulunmuştur. Eğitim durumuna göre farklılık belirlenmemiştir. Branş değişkenine göre ise meslek dersi öğretmenleri lehine fark bulunmuştur. Öğretmenlerin kıdemlerine göre her hangi bir farklılık belirlenmemiştir. Bütün bu bulgulara göre öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımının faydalı olacağını düşündüğü, yeni teknolojiler hakkında kendilerini geliştirmeye çalıştıkları ve derslerde teknolojik araç gereç kullandıkları sırada sınıf yönetiminde herhangi bir sorunla karşılaşmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Keleş (2012) çalışmasında, dijital kültür ortamlarında yetişen ilköğretim çağı altıncı sınıf öğrencileri ile bu ortamlardan çeşitli nedenlerden ötürü uzak (yoksun) kalmış olan öğrenciler arasında çizgisel gelişim basamakları açısından olası değişkenler dikkate alınıp incelenerek onların yaratıcılıklarına etkileri araştırılmayı amaçlamıştır. Ayrıca araştırmanın amacı doğrultusunda ilköğretim görsel sanatlar dersinde işlenen konular paralelliğinde kullanılabilecek teknolojik donanımların öğrenci kazanımlarına etkilerinden bahsedilmektedir. Bu bağlamda, kullanılabilecek düzeyde olan teknolojilerin bu derste ortaya koyacağı etkileri öğrencilerin lehine çevirerek, yaratıcılıklarını ve teknolojik okuryazarlıklarını geliştirirken aynı zamanda dijital kültür ortamlarında ve modern eğitim teknolojileri kapsamında yaşanan çağa uyum sağlayabilecek bireyler yetiştirilebileceği düşünülmektedir.

Susuz (2012) İlköğretim ikinci kademe (6, 7 ve 8. sınıf) görsel sanatlar dersinde, değişik teknik ve araç-gereç kullanımının öğrencilerin yaratıcılıklarına katkısının araştırılıp ortaya konularak, buna göre yöntem önerileri sunmayı amaçlamıştır. İçeriğinde; çocukluktan gençliğe çizgisel gelişim evrelerine, çocukların değişik teknik ve araç-gereçlerle yaptıkları çalışmalara, değişik kişi ve kaynaklarca yapılan yaratıcılık tanımlarına yer verilmiştir. Alt bölümlerde ise; çocuğun yaratıcılığının gelişmesinde resmin etkisi, yaratıcılığı geliştiren ve engelleyen etmenler açıklanmıştır. Görsel sanatlar eğitiminin amaçları, bireye kazandırdıkları ve yaratıcılığın geliştirilmesindeki yöntemleri yer alır. Ülkemizin değişik şehirlerinden belirlenen ilköğretim okullarında, görsel sanatlar dersi kapsamında seçilen öğrencilere değişik teknik ve araç-gereç kullanılarak uygulamalar yaptırılmıştır. Yaptırılan uygulamalar ile ilgili öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerine yer verilmiştir. Öğrencilere yaptırılan uygulamalardan ve öğretmenlere uygulanan anket çalışmasından elde edilen bulgulara göre sonuçlar çıkarılarak bu sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

Döl (2009) araştırmasında ilköğretim 8.sınıf görsel sanatlar dersinde eser analizi konusunun, araştırmacı tarafından tasarlanan eğitim CD'si yoluyla öğretilmesinin öğrencilerin ders başarıları üzerindeki etkisinin incelenmeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada, 2007-2008 yılında Ankara'da bulunan bir ilkokulda 8.sınıf görsel sanatlar dersinde öğrenim gören 46 öğrenci üzerinde (deney=23, kontrol=23) deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur. Bu gruplara ön test, son test ve kalıcılık testleri uygulanmıştır. Öğrencilerin derse ilişkin başarılarının ölçülmesinde, araştırmacı tarafından geliştirilen 30 soruluk çoktan seçmeli eser analizi başarı testi uygulanmıştır.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre, ders konularına göre tasarlanan CD'lerin hızlı öğrenmede, öğrenilen bilgilerin kalıcılığını arttıracak ve ders dışında da bilgisayar kullanarak öğreniminin pekiştirileceği ve yapılacak yeni araştırmalara katkıda bulunacağına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Alan (2009) araştırmasında, Sevgi içerikli  izgi Filmlerin ilköğretim 5. Sınıftaki  ocukların Görsel Sanatlar Dersinde Yaptıkları Resimler  zerindeki Etkisinin incelenmesini amaçlamıştır. Araştırmada,  ocuklara yönelik programlar arasında yer alan çizgi filmler her yönüyle ele alınmaya çalışılmıştır.  izgi filmlerin, ilköğretim 5. sınıftaki çocukların üzerinde ne gibi etkileri olduğu ve onları nasıl etkilediği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma; çocuklara yönelik programların içinde yer alan çizgi filmlerin; doğru amaçlar doğrultusunda kullanıldığında eğlenmenin yanında; bilgi edinmede, yaratıcılıklarını geliştirmede, duygu ve düşüncelerini ifade etmede ve en önemlisi de eğitimlerinde olumlu etkilerini ortaya koymaktır. Araştırmanın birinci bölümünde, giriş başlığı altında problem, amaçlar, önem, sayılılar, sınırlılıklar ve tanımlar hakkında açıklamalar yapılmıştır. Araştırmanın ikinci bölümünde, çizgi film ve tarihsel gelişimi başlığı altında çizgi filmin tanımı; çizgi filmin dünyadaki tarihsel gelişimi; Walt Disney'in büyülü dünyası, geçmişten günümüze manga tarihi ve anime; çizgi filmin Türkiye'deki tarihsel gelişimi; çizgi filmin oluşumunda sinema, karikatür, çizgi roman ve plastik sanatların etkileri, çizgi filmlerin özellikleri ile ilgili konular yazılı kaynaklara ve yorumlara dayalı olarak açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın    nc  bölümünde  ocuk, çizgi film ve eğitim başlığı altında görsel sanatlar eğitimi, Türkiye'de görsel sanatlar eğitimin kısa tarihi, ilköğretim  ağı çocuğunun sosyal gelişim özellikleri, duygusal gelişim özellikleri, bilişsel gelişim özellikleri, fiziksel gelişim özellikleri incelenerek, çocukların yas grubuna göre ruhsal ihtiyaçları, çocukların değişik yaslarda ilgi duydukları konular, televizyonla iletişim ve  ocuk, çizgi film ve etkileri, çizgi film ve  ocuk, eğitimde görsel algı, yaratıcılık, yaratıcılığın tanımları, yaratıcılığın önemi, yaratıcılık ve görsel sanatlar, yaratıcılığın geliştirilmesi başlıklı konulara yer verilmiştir.

Yücel, (2002) Kuramsal bilimin, teknik gelişmelerle hayata geçirilmesi, doğal olarak insanların ve toplumların yaşayışlarına, düşünce biçimlerine doğrudan etki eder. Teknik gelişmeler, zaman içerisinde kendilerine ait dil yapılarını da beraberlerinde oluşturup, geliştirmektedirler. Bu dil yapıları aynı zamanda evrensel birer yapı olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Çağdaş dünyada bilim, teknoloji, ekonomi, politika birbirlerine entegre hale gelmiştir. Gelişmeler birbirlerini etkilemekte, her yeni gelişme bir başkasını

oluşturmaktadır. Çağımız sanatçısı da bu zincirde yerini almıştır. Toplum yapısındaki her değişim ve gelişme sanatçının duruşunu ve üretimini etkilemektedir. Endüstrileşmenin ve sanayinin gelişmeye başlamasından sonra, sanatçılar kendilerine yeni ifade biçimleri oluşturmuşlardır. Bugün yaşadığımız dünya teknik bir dünyadır. Sanatçı da bu teknik dünyadan bağımsız bir yaşayış ve üretim sürdüremez. Böyle bir ortamda teknik ve sanat ilişkisinden bahsederken bunların yapılarının karşılaştırılması gerekmektedir. Genel olarak bu iki alan arasında doğrudan bir ortaklık olmamasına rağmen, teknik ve sanat birbirlerinden beslenen yapılardır. Teknik gelişmeler sanatçıya hem yeni bakış açıları, hem de yeni ifade biçimleri kazandırır. Her yüzyılda sanatçıların, değişen toplum yapıları içerisinde, dünyayı algılamaları değişmiştir. İzafiyet teorisinden sonra iyice soyutlaşan bilimsel gelişmelerle birlikte, sanatta da soyut düşünce ve üretimlerin ortaya çıkması gibi, günümüzde de teknik ve bilimsel gelişmelerin etkisinde sanatsal üretimler ortaya çıkmaktadır. Tekniği zayıf olan bir sanat yapıtı, başarılı bir sanat yapıtı olmaktan uzaktır. Toplumlar arası kültür, çağın teknikleriyle üretilmiş sanatın izlerini taşır. Her kültür dönemi de kendine özgü ve artık tekrarında fayda olmayacak sanatsal çalışmalar yaratır. Günümüz sanatı da, yeni gelişmelerin ışığında, sanatçının içselliğini, çağdaş biçimler ve tekniklerle ortaya koymasını sağlamaktadır. Özellikle medya teknolojilerindeki hızlı gelişim, görsel teknolojilerin değişmesine sebep olmuştur. Fotoğraf ve ondan oluşturulmuş dijital imgelerin kuşattığı birey, artık kendisini teknoloji ile oluşturulmuş bir imgeler dünyasında bulmaktadır. Günümüzde görsel teknolojilerdeki gelişmeler, sanatsal alanlarda yapılan disiplinler arası yapıda hızla yerini bulmaktadır. Özellikle fotoğraf, baskı teknolojileri, televizyon, video ve bilgisayar teknolojilerindeki gelişmeler, sanatçının üretimlerini ve ifade biçimlerini değiştirmektedir. İnternetin oluşturduğu yeni alanda sanatçılar, sanatı anlam ve biçim olarak yeniden ele alma gereksinimi duymaktadırlar.

Elitsoy (2008) çalışmada, toplumsal dönüşüm evrelerinde önemli rol oynayan teknolojik gelişmelerin, sanatsal yaratıcılığa etkilerinin ortaya konmayı amaçlamıştır. Mevcut durumun en iyi şekilde kavranabilmesi için, teknoloji ve sanat ilişkisinin tarihsel süreçte nasıl bir etkileşim geçirdiklerini anlamak gerektiği fikrinden yola çıkılarak, çalışmanın ilk bölümünde tarihsel bir anlatım izlenmiştir. Tarihsel evreler, büyük toplumsal dönüşümlerin yaşandığı zaman dilimleri göz önüne alınarak dönemlere ayrılmıştır. Günümüzde bilgisayar ve dijital teknolojiler sayesinde, teknoloji ve sanat her zamankinden daha fazla etkileşime geçmiş; ileri teknolojiler sanatsal yaratım ortamlarına ve dağıtım kanallarına büyük ölçüde hakim olmuştur. Yaşanan bu yeni dönem, sanatsal anlamda bir takım yeni

tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Bu tartışmalar ekseninde ele alınan dijital teknolojilerin, sanatsal üretime etkileri hakkında, bilgisayar ve sanat eğitimi almış profesyonellerin görüşlerini ortaya koymak amacıyla bir anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması kapsamında, Bilgisayar Mühendisliği ve Güzel Sanatlar eğitimi almış iki farklı grubun konuya hangi perspektiften yaklaştıkları tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda, her iki grup arasında anlamlı bir görüş farklılığı bulunamamıştır.

Kahvecioğlu (2007) araştırmasında, ilköğretim II. sınıf görsel sanatlar dersinde geleneksel öğretim yöntemiyle bilgisayar destekli öğretim yönteminin karşılaştırılması ve değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma evreni, Gazi Üniversitesi Vakfı Özel İlköğretim Okulunun II. sınıflarından 80 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırma kapsamında öğrenciler için ön ve son test ile araştırmacı tarafından etkileşimli ders yazılım CD'si hazırlanmıştır. Araştırma sonucunda;

1. Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin, geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerine kıyasla daha başarılı bir sonuca ulaştıkları görülmüştür.
2. Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin son test puanlarının aritmetik ortalamasını karşılaştırdığımızda, deney grubu öğrencilerinin anlamlı bir farkla daha başarılı oldukları görülmüştür.
3. İstatistiksel sonuçların yanında, bilgisayar destekli öğretim sürecinde öğrencilerin derse sevekle katıldıkları, hevesli oldukları ve eğlenerek öğrendikleri gözlemlenmiştir.

Shenton ve Paget (2008), yapmış oldukları araştırmayı, İngiltere’de 6 ayrı ilköğretim okulunda görev yapan 7 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirmişlerdir. Araştırmanın sonuçlarına göre, derslerinde akıllı tahtayı sürekli kullanan öğretmenler etkileşimli tahta kullanımına dair bilgi eksikliğinden kaynaklanarak tahtanın yalnızca bazı özelliklerini kullanmaktadır.

Wall, Higgins ve Smith (2005), yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin etkileşimli tahta kullanımı ve etkileşimli tahtanın öğretme-öğrenme sürecine sunacağı katkıları, etkileşimli tahta kullanımı ile ilgili öğrenci görüşleri hakkında bilgi toplamayı amaçlamışlardır. Araştırmayı 6. sınıftaki öğrencilerden etkileşimli tahtayı en az bir yıl kullanmış olan 46 erkek ve 34 kız ile gerçekleştirmişlerdir. Görüşülen öğrencilerin çoğu etkileşimli tahtanın olumlu özelliklerine yönelik görüş bildirmiştir. Akıllı tahta kullanımı, birlikte öğrenme ve

paylaşma konusunda da öğrencileri olumlu yönde etkilemiş olduğunu çalışmalarında belirtmişlerdir.

Kennewell ve Morgan (2003), yapmış oldukları çalışmalarında etkileşimli tahta teknolojisine karşı öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerini, tutumlarını incelemişlerdir. Çalışmalarında öğretmen ve öğrencilerin söz konusu teknolojiyi bilmeleri ve benimsemeleriyle eğitim ve öğretim sürecinde akıllı tahta kullanımının yaygınlaşmasını sağlayacakları ve bu şekilde bu teknolojinin ilerideki rolü hakkında daha bir iyimser olacakları vurgulanmıştır.

BÖLÜM III

3.YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Bu modelde geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2014).

3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu

Evren (population), araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür. Bu bütün ortak özellikleri olan canlı ya da cansız her türlü elemanı içerebilir. (Karasar, 2014, s. 109). Bu bağlamda araştırmanın evreni İstanbul ilinde Eyüp ilçesinde ortaokula devam eden öğrencilerdir.

Örneklem (sample) belli bir evrenden, belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliği kabul edilen küçük kümedir (Karasar, 2014, s. 110). Bu çerçevede genel evren içinden belirlenen okullara devam eden her sınıf seviyesinden 250 öğrenci toplam 1000 öğrenci örneklem olarak belirlenmiştir.

3.3. Veri toplama Araçları Veri Toplama Yöntemi ve Verilerin Analiz Edilmesi

Araştırmada yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu görüşme formunda katılımcılara kişisel bilgilerin yanı sıra araştırmaya temel oluşturan, problem durumuna yönelik ilgili kazanım listeleri yer almıştır. Bu şekilde oluşturulan 5 li likert tipi bir anketle öğrencilerin görüşleri toplanmıştır. (Ek.1)

Alan araştırmasından toplanan verilerin değerlendirilmesi ve analizinde SPSS 22.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Bu program aracılığıyla çapraz tablo ve ki kare kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Tablo 1.

Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Sınıflar	Demografik Özellikler	Gruplar	<i>f</i>	%
5. sınıf	Cinsiyet	Erkek	88	35,2
		Kız	162	64,8
	Yaş	10 yaş	107	42,8
		11 yaş	143	57,2
		Toplam	250	100,0
6. sınıf	Cinsiyet	Erkek	115	46,0
		Kız	135	54,0
	Yaş	11 yaş	150	60,0
		12 yaş	100	40,0
		Toplam	250	100,0
7. sınıf	Cinsiyet	Erkek	120	48,0
		Kız	130	52,0
	Yaş	12 yaş	75	30,0
		13. yaş	175	70,0
		Toplam	250	100,0
8. sınıf	Cinsiyet	Erkek	132	52,8
		Kız	118	47,2
	Yaş	13 yaş	87	34,8
		14 yaş	163	65,2
		Toplam	250	100,0

Tablo 1’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerden 5. sınıfta okuyanların 88’i (%35,2) erkek, 162’si (%64,8) kızdır. 107’si (%42,8) 10 yaşında, 143’ü (%57,2) 11 yaşındadır. Toplam 250 öğrenci vardır. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerden 6. Sınıfta okuyanların 115’i (%46,0) erkek, 135’i (%54,0) kızdır. 150’si (%60,0) 11 yaşında, 100’ü (%40,0) 12 yaşındadır. Toplam 250 öğrenci vardır. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerden 7. Sınıfta okuyanların 120’si (%48,0) erkek, 130’u (%52,0) kızdır. 75’i (%30,0) 12 yaşında, 175’i (%70,0) 13 yaşındadır. Toplam 250 öğrenci vardır. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerden 8. Sınıfta okuyanların 132’si (%52,8) erkek, 118’i (%47,2) kızdır. 87’si (%34,8) 13 yaşında, 163’ü (%65,2) 14 yaşındadır. Toplam 250 öğrenci vardır.

4.1. Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

4.1.1. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi

5. Sınıf kazanımlarının cinsiyetlerine göre öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

5. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi
Çapraz tablo Sonuçları

Maddeler	Cinsiyet		İç katılmıyor	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Toplam	Ki - Kare Değeri	
									Değer	p
Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	10	0	10	39	29	88	15,478	,004
		%	11,4%	0,0%	11,4%	44,3%	33,0%	100,0%		
	Kız	f	15	5	34	84	24	162		
		%	9,3%	3,1%	21,0%	51,9%	14,8%	100,0%		
	Toplam	f	25	5	44	123	53	250	33,877	,000
		%	10,0%	2,0%	17,6%	49,2%	21,2%	100,0%		
	Erkek	f	15	24	10	29	10	88		
		%	17,0%	27,3%	11,4%	33,0%	11,4%	100,0%		
Görsel sanat çalışmada mekân olgusunu göstermek için ölçü ve oranı kullanmama katkı sağlar.	Kız	f	5	29	40	84	4	162	22,389	,000
		%	3,1%	17,9%	24,7%	51,9%	2,5%	100,0%		
	Toplam	f	20	53	50	113	14	250		
		%	8,0%	21,2%	20,0%	45,2%	5,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmada hava perspektifini kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	25	5	4	39	15	88	22,972	,000
		%	28,4%	5,7%	4,5%	44,3%	17,0%	100,0%		
	Kız	f	25	25	35	52	25	162		
		%	15,4%	15,4%	21,6%	32,1%	15,4%	100,0%		
	Toplam	f	50	30	39	91	40	250	7,524	,111
		%	20,0%	12,0%	15,6%	36,4%	16,0%	100,0%		
	Erkek	f	10	14	25	9	30	88		
		%	11,4%	15,9%	28,4%	10,2%	34,1%	100,0%		
Görsel sanat çalışmada dijital teknolojiyi kullanmama katkı sağlar.	Kız	f	5	30	20	44	63	162	12,431	,014
		%	3,1%	18,5%	12,3%	27,2%	38,9%	100,0%		
	Toplam	f	15	44	45	53	93	250		
		%	6,0%	17,6%	18,0%	21,2%	37,2%	100,0%		
Sanat malzemelerini kullanarak rölyef veya heykel oluşturmama katkı sağlar.	Erkek	f	10	15	24	20	19	88	2,485	,647
		%	11,4%	17,0%	27,3%	22,7%	21,6%	100,0%		
	Kız	f	15	39	24	50	34	162		
		%	9,3%	24,1%	14,8%	30,9%	21,0%	100,0%		
	Toplam	f	25	54	48	70	53	250	27,167	,000
		%	10,0%	21,6%	19,2%	28,0%	21,2%	100,0%		
	Erkek	f	9	14	20	35	10	88		
		%	10,2%	15,9%	22,7%	39,8%	11,4%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.	Kız	f	10	29	20	58	45	162	15,149	,004
		%	6,2%	17,9%	12,3%	35,8%	27,8%	100,0%		
	Toplam	f	19	43	40	93	55	250		
		%	7,6%	17,2%	16,0%	37,2%	22,0%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	10	9	24	20	25	88	27,167	,000
		%	11,4%	10,2%	27,3%	22,7%	28,4%	100,0%		
	Kız	f	15	15	33	44	55	162		
		%	9,3%	9,3%	20,4%	27,2%	34,0%	100,0%		
Farklı kültürlerin sanatı ve sanatçıları arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklamama katkı sağlar.	Toplam	f	25	24	57	64	80	250	15,149	,004
		%	10,0%	9,6%	22,8%	25,6%	32,0%	100,0%		
	Erkek	f	15	24	14	10	25	88		
		%	17,0%	27,3%	15,9%	11,4%	28,4%	100,0%		
Geçmişte ve günümüzde yapılmış olan sanat eserleri arasındaki farklılıkları söylememe katkı sağlar.	Kız	f	15	20	30	64	33	162	15,149	,004
		%	9,3%	12,3%	18,5%	39,5%	20,4%	100,0%		
	Toplam	f	30	44	44	74	58	250		
		%	12,0%	17,6%	17,6%	29,6%	23,2%	100,0%		
	Erkek	f	10	14	25	14	25	88	15,149	,004
		%	11,4%	15,9%	28,4%	15,9%	28,4%	100,0%		
	Kız	f	10	25	24	58	45	162		
		%	6,2%	15,4%	14,8%	35,8%	27,8%	100,0%		
	Toplam	f	20	39	49	72	70	250	15,149	,004
		%	8,0%	15,6%	19,6%	28,8%	28,0%	100,0%		

Tablo 2'nin devamı

Müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeme katkı sağlar.	Erkek	f	10	14	20	15	29	88	17,067	,002
		%	11,4%	15,9%	22,7%	17,0%	33,0%	100,0%		
	Kız	f	10	9	40	60	43	162		
		%	6,2%	5,6%	24,7%	37,0%	26,5%	100,0%		
Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirmeme katkı sağlar.	Toplam	f	20	23	60	75	72	250	16,118	,003
		%	8,0%	9,2%	24,0%	30,0%	28,8%	100,0%		
	Erkek	f	24	20	10	24	10	88		
		%	27,3%	22,7%	11,4%	27,3%	11,4%	100,0%		
Doğal ve inşa edilmiş çevreyi karşılaştırmama katkı sağlar.	Kız	f	15	35	25	53	34	162	11,342	,023
		%	9,3%	21,6%	15,4%	32,7%	21,0%	100,0%		
	Toplam	f	39	55	35	77	44	250		
		%	15,6%	22,0%	14,0%	30,8%	17,6%	100,0%		
Seçilen sanat eserinin görsel özelliklerini analiz etmeme katkı sağlar.	Erkek	f	5	25	24	10	24	88	6,125	,190
		%	5,7%	28,4%	27,3%	11,4%	27,3%	100,0%		
	Kız	f	15	34	29	44	40	162		
		%	9,3%	21,0%	17,9%	27,2%	24,7%	100,0%		
Seçilen sanat eserinin içeriğini yorumlamama katkı sağlar.	Toplam	f	20	59	53	54	64	250	17,644	,001
		%	8,0%	23,6%	21,2%	21,6%	25,6%	100,0%		
	Erkek	f	10	5	24	30	19	88		
		%	11,4%	5,7%	27,3%	34,1%	21,6%	100,0%		
Bir sanat eserini yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz etmeme katkı sağlar.	Kız	f	30	10	25	58	39	162	28,387	,000
		%	18,5%	6,2%	15,4%	35,8%	24,1%	100,0%		
	Toplam	f	40	15	49	88	58	250		
		%	16,0%	6,0%	19,6%	35,2%	23,2%	100,0%		
Kendi görsel sanat çalışmasını değerlendirmeme katkı sağlar.	Erkek	f	15	15	20	9	29	88	18,986	,001
		%	17,0%	17,0%	22,7%	10,2%	33,0%	100,0%		
	Kız	f	10	25	28	49	50	162		
		%	6,2%	15,4%	17,3%	30,2%	30,9%	100,0%		
Sanat eserlerinin neden farklı değerlendirildiğini açıklamama katkı sağlar.	Toplam	f	25	40	48	58	79	250	10,280	,036
		%	10,0%	16,0%	19,2%	23,2%	31,6%	100,0%		
	Erkek	f	10	10	34	10	24	88		
		%	11,4%	11,4%	38,6%	11,4%	27,3%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.	Kız	f	20	29	29	59	25	162	20,303	,000
		%	12,3%	17,9%	17,9%	36,4%	15,4%	100,0%		
	Toplam	f	30	39	63	69	49	250		
		%	12,0%	15,6%	25,2%	27,6%	19,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.	Erkek	f	10	0	9	24	45	88	10,280	,036
		%	11,4%	0,0%	10,2%	27,3%	51,1%	100,0%		
	Kız	f	15	20	34	35	58	162		
		%	9,3%	12,3%	21,0%	21,6%	35,8%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.	Toplam	f	25	20	43	59	103	250	20,303	,000
		%	10,0%	8,0%	17,2%	23,6%	41,2%	100,0%		
	Erkek	f	5	10	10	38	25	88		
		%	5,7%	11,4%	11,4%	43,2%	28,4%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.	Kız	f	20	34	25	49	34	162	20,303	,000
		%	12,3%	21,0%	15,4%	30,2%	21,0%	100,0%		
	Toplam	f	25	44	35	87	59	250		
		%	10,0%	17,6%	14,0%	34,8%	23,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.	Erkek	f	5	10	30	15	28	88	20,303	,000
		%	5,7%	11,4%	34,1%	17,0%	31,8%	100,0%		
	Kız	f	25	20	20	43	54	162		
		%	15,4%	12,3%	12,3%	26,5%	33,3%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.	Toplam	f	30	30	50	58	82	250	20,303	,000
		%	12,0%	12,0%	20,0%	23,2%	32,8%	100,0%		

Tablo 2’de görüldüğü gibi, 5. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 5. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar. Kendi görsel sanat çalışmasını değerlendirmeme katkı sağlar.” İfadelerinde kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu, erkek öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin kızlara göre daha fazla olduğu görülmüştür,

“Görsel sanat çalışmasında mekân olgusunu göstermek için ölçü ve oranı kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında hava perspektifini kullanmama katkı sağlar. Gözlemlerinden yola çıkarak orantılarına uygun insan figürü çizmeme katkı sağlar. Sanat malzemelerini kullanarak rölyef veya heykel oluşturmama katkı sağlar. Farklı kültürlerin sanatı ve sanatçıları arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklamama katkı sağlar. Geçmişte ve günümüzde yapılmış olan sanat eserleri arasındaki farklılıkları söylememe katkı sağlar. Müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeme katkı sağlar. Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirmeme katkı sağlar. Doğal ve inşa edilmiş çevreyi karşılaştırmama katkı sağlar. Seçilen sanat eserinin içeriğini yorumlamama katkı sağlar. Bir sanat eserini yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz etmeme katkı sağlar. Sanat eserlerinin neden farklı değerlendirildiğini açıklamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.” İfadelerinde ise yine kız öğrenciler ile erkek öğrencilere arasında anlamlı bir farklılık olduğu kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre katılım eğilimleri daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmasında dijital teknolojiyi kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Seçilen sanat eserinin görsel özelliklerini analiz etmeme katkı sağlar.” İfadelerinde ise kız ve erkek öğrenci düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 5. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar. Kendi görsel sanat çalışmasını değerlendirmeme katkı sağlar.” İfadeleri öğrencilerin en yüksek katılma eğiliminde oldukları kazanımlar olmuştur. Buna göre öğrencilerin görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin olarak kendi çalışmalarına katkı sağlamaya yönelik olarak daha olumlu düşündükleri anlaşılmaktadır.

“Görsel sanat çalışmasında dijital teknolojiyi kullanmama katkı sağlar. Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirmeme katkı sağlar.” İfadelerinde ise öğrenciler katılım eğiliminde olsalar da bu kazanımlara katkısına ilişkin diğer ifadelerle karşılaştırıldığında daha az katılım eğiliminde olmuşlardır. Bu açıdan öğrencilerin görsel sanatlar dersinde kullanılan teknolojik araçların dijital teknoloji ile görsel sanat alanındaki mesleklerle ilişkilendirme kazanımına katkısının daha az olacağını düşündükleri sonucuna ulaşılabilir.

4.1.2. 5. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

5. Sınıf kazanımlarının yaşlarına göre öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3.

5. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları

Maddeler	Yaş		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Toplam	Ki - Kare Değeri	
									Değer	p
Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar.	10 yaş	f	15	0	19	48	25	107	7,895	,096
		%	14,0%	0,0%	17,8%	44,9%	23,4%	100,0%		
	11 yaş	f	10	5	25	75	28	143		
		%	7,0%	3,5%	17,5%	52,4%	19,6%	100,0%		
	Toplam	f	25	5	44	123	53	250		
		%	10,0%	2,0%	17,6%	49,2%	21,2%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında mekân olgusunu göstermek için ölçü ve oranı kullanmama katkı sağlar.	10 yaş	f	10	23	10	59	5	107	15,424	,004
		%	9,3%	21,5%	9,3%	55,1%	4,7%	100,0%		
	11 yaş	f	10	30	40	54	9	143		
		%	7,0%	21,0%	28,0%	37,8%	6,3%	100,0%		
	Toplam	f	20	53	50	113	14	250		
		%	8,0%	21,2%	20,0%	45,2%	5,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında hava perspektifini kullanmama katkı sağlar.	10 yaş	f	35	0	19	43	10	107	44,029	,000
		%	32,7%	0,0%	17,8%	40,2%	9,3%	100,0%		
	11 yaş	f	15	30	20	48	30	143		
		%	10,5%	21,0%	14,0%	33,6%	21,0%	100,0%		
	Toplam	f	50	30	39	91	40	250		
		%	20,0%	12,0%	15,6%	36,4%	16,0%	100,0%		
Gözlemlerinden yola çıkarak orantılarına uygun insan figürü çizmeme katkı sağlar.	10 yaş	f	5	10	25	23	44	107	11,562	,021
		%	4,7%	9,3%	23,4%	21,5%	41,1%	100,0%		
	11 yaş	f	10	34	20	30	49	143		
		%	7,0%	23,8%	14,0%	21,0%	34,3%	100,0%		
	Toplam	f	15	44	45	53	93	250		
		%	6,0%	17,6%	18,0%	21,2%	37,2%	100,0%		

Tablo 3'ün devamı

Görsel sanat çalışmalarında dijital teknolojiyi kullanmama katkı sağlar.	10 yaş	f	15	29	29	20	14	107	23,329	,000
		%	14,0%	27,1%	27,1%	18,7%	13,1%	100,0%		
	11 yaş	f	10	25	19	50	39	143		
		%	7,0%	17,5%	13,3%	35,0%	27,3%	100,0%		
Sanat malzemelerini kullanarak rölyef veya heykel oluşturmama katkı sağlar.	Toplam	f	25	54	48	70	53	250	6,662	,155
		%	10,0%	21,6%	19,2%	28,0%	21,2%	100,0%		
	10 yaş	f	5	13	20	44	25	107		
		%	4,7%	12,1%	18,7%	41,1%	23,4%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.	11 yaş	f	14	30	20	49	30	143	20,106	,000
		%	9,8%	21,0%	14,0%	34,3%	21,0%	100,0%		
	Toplam	f	19	43	40	93	55	250		
		%	7,6%	17,2%	16,0%	37,2%	22,0%	100,0%		
Farklı kültürlerin sanatı ve sanatçıları arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklamama katkı sağlar.	10 yaş	f	15	15	23	34	20	107	7,645	,105
		%	14,0%	14,0%	21,5%	31,8%	18,7%	100,0%		
	11 yaş	f	10	9	34	30	60	143		
		%	7,0%	6,3%	23,8%	21,0%	42,0%	100,0%		
Geçmişte ve günümüzde yapılmış olan sanat eserleri arasındaki farklılıkları söylememe katkı sağlar.	Toplam	f	25	24	57	64	80	250	40,640	,000
		%	10,0%	9,6%	22,8%	25,6%	32,0%	100,0%		
	10 yaş	f	15	10	34	33	15	107		
		%	14,0%	9,3%	31,8%	30,8%	14,0%	100,0%		
Müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeme katkı sağlar.	11 yaş	f	5	29	15	39	55	143	10,369	,035
		%	3,5%	20,3%	10,5%	27,3%	38,5%	100,0%		
	Toplam	f	20	39	49	72	70	250		
		%	8,0%	15,6%	19,6%	28,8%	28,0%	100,0%		
Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirmeme katkı sağlar.	10 yaş	f	10	4	25	40	28	107	29,199	,000
		%	9,3%	3,7%	23,4%	37,4%	26,2%	100,0%		
	11 yaş	f	10	19	35	35	44	143		
		%	7,0%	13,3%	24,5%	24,5%	30,8%	100,0%		
Doğal ve inşa edilmiş çevreyi karşılaştırmama katkı sağlar.	Toplam	f	20	23	60	75	72	250	37,523	,000
		%	8,0%	9,2%	24,0%	30,0%	28,8%	100,0%		
	10 yaş	f	25	10	20	27	25	107		
		%	23,4%	9,3%	18,7%	25,2%	23,4%	100,0%		
Seçilen sanat eserinin görsel özelliklerini analiz etmeme katkı sağlar.	11 yaş	f	14	45	15	50	19	143	1,728	,786
		%	9,8%	31,5%	10,5%	35,0%	13,3%	100,0%		
	Toplam	f	39	55	35	77	44	250		
		%	15,6%	22,0%	14,0%	30,8%	17,6%	100,0%		
	10 yaş	f	15	9	34	20	29	107		
		%	14,0%	8,4%	31,8%	18,7%	27,1%	100,0%		
	11 yaş	f	5	50	19	34	35	143		
		%	3,5%	35,0%	13,3%	23,8%	24,5%	100,0%		
	Toplam	f	20	59	53	54	64	250		
		%	8,0%	23,6%	21,2%	21,6%	25,6%	100,0%		
	10 yaş	f	20	5	19	38	25	107		
		%	18,7%	4,7%	17,8%	35,5%	23,4%	100,0%		
	11 yaş	f	20	10	30	50	33	143		
		%	14,0%	7,0%	21,0%	35,0%	23,1%	100,0%		
	Toplam	f	40	15	49	88	58	250		
		%	16,0%	6,0%	19,6%	35,2%	23,2%	100,0%		

Tablo 3'ün devamı

Seçilen sanat eserinin içeriğini yorumlamama katkı sağlar.	10 yaş	f	10	15	33	10	39	107	30,610	,000
		%	9,3%	14,0%	30,8%	9,3%	36,4%	100,0%		
	11 yaş	f	15	25	15	48	40	143		
		%	10,5%	17,5%	10,5%	33,6%	28,0%	100,0%		
	Toplam	f	25	40	48	58	79	250		
		%	10,0%	16,0%	19,2%	23,2%	31,6%	100,0%		
Bir sanat eserini yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz etmeme katkı sağlar.	10 yaş	f	15	19	29	19	25	107	9,381	,052
		%	14,0%	17,8%	27,1%	17,8%	23,4%	100,0%		
	11 yaş	f	15	20	34	50	24	143		
		%	10,5%	14,0%	23,8%	35,0%	16,8%	100,0%		
	Toplam	f	30	39	63	69	49	250		
		%	12,0%	15,6%	25,2%	27,6%	19,6%	100,0%		
Kendi görsel sanat çalışmasını değerlendirmeme katkı sağlar.	10 yaş	f	5	0	29	25	48	107	31,551	,000
		%	4,7%	0,0%	27,1%	23,4%	44,9%	100,0%		
	11 yaş	f	20	20	14	34	55	143		
		%	14,0%	14,0%	9,8%	23,8%	38,5%	100,0%		
	Toplam	f	25	20	43	59	103	250		
		%	10,0%	8,0%	17,2%	23,6%	41,2%	100,0%		
Sanat eserlerinin neden farklı değerlendirildiğini açıklamama katkı sağlar.	10 yaş	f	10	19	10	43	25	107	4,541	,338
		%	9,3%	17,8%	9,3%	40,2%	23,4%	100,0%		
	11 yaş	f	15	25	25	44	34	143		
		%	10,5%	17,5%	17,5%	30,8%	23,8%	100,0%		
	Toplam	f	25	44	35	87	59	250		
		%	10,0%	17,6%	14,0%	34,8%	23,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.	10 yaş	f	10	10	25	29	33	107	4,702	,319
		%	9,3%	9,3%	23,4%	27,1%	30,8%	100,0%		
	11 yaş	f	20	20	25	29	49	143		
		%	14,0%	14,0%	17,5%	20,3%	34,3%	100,0%		
	Toplam	f	30	30	50	58	82	250		
		%	12,0%	12,0%	20,0%	23,2%	32,8%	100,0%		

yorumlamama katkı sağlar. Bir sanat eserini yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz etmeme katkı sağlar.” İfadelerinde 10 yaşındakiler ile 11 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 11 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar. Sanat malzemelerini kullanarak rölyef veya heykel oluşturmama katkı sağlar. Farklı kültürlerin sanatı ve sanatçıları arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklamama katkı sağlar. Seçilen sanat eserinin görsel özelliklerini analiz etmeme katkı sağlar. Sanat eserlerinin neden farklı değerlendirildiğini açıklamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.” İfadelerinde ise 10 yaşındaki öğrenci görüşleri ile 11 yaşındaki öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 5. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

4.2. 6. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi

4.2.1. 6. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

6. Sınıf kazanımlarının cinsiyetlerine göre öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.

6. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi
Çapraz tablo Sonuçları

Maddeler	Cinsiyet		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Toplam	Ki - Kare Değeri	
									Değer	p
Öğrenciler görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar.	Erkek	f	5	35	25	45	5	115	37,697	,000
		%	4,3%	30,4%	21,7%	39,1%	4,3%	100,0%		
	Kız	f	20	5	30	70	10	135		
		%	14,8%	3,7%	22,2%	51,9%	7,4%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasını oluştururken farklı materyalleri ve teknikleri kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	15	5	30	45	20	115	25,260	,000
		%	13,0%	4,3%	26,1%	39,1%	17,4%	100,0%		
	Kız	f	0	20	30	60	25	135		
		%	0,0%	14,8%	22,2%	44,4%	18,5%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasındaki fikirlerini ve deneyimlerini; yazılı, sözlü, ritmik, drama vb. yöntemlerle göstermeme katkı sağlar.	Erkek	f	5	20	40	40	10	115	19,577	,001
		%	4,3%	17,4%	34,8%	34,8%	8,7%	100,0%		
	Kız	f	5	35	20	45	30	135		
		%	3,7%	25,9%	14,8%	33,3%	22,2%	100,0%		
Seçilen tema ve konu doğrultusunda fikirlerini görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar.	Erkek	f	5	10	25	55	20	115	7,246	,123
		%	4,3%	8,7%	21,7%	47,8%	17,4%	100,0%		
	Kız	f	0	10	25	70	30	135		
		%	0,0%	7,4%	18,5%	51,9%	22,2%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında perspektifi kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	20	15	25	30	25	115	39,246	,000
		%	17,4%	13,0%	21,7%	26,1%	21,7%	100,0%		
	Kız	f	0	45	35	40	15	135		
		%	0,0%	33,3%	25,9%	29,6%	11,1%	100,0%		
Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar.	Erkek	f	5	20	15	60	15	115	7,649	,105
		%	4,3%	17,4%	13,0%	52,2%	13,0%	100,0%		
	Kız	f	5	20	35	65	10	135		
		%	3,7%	14,8%	25,9%	48,1%	7,4%	100,0%		
Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	20	20	30	25	20	115	9,125	,058
		%	17,4%	17,4%	26,1%	21,7%	17,4%	100,0%		
	Kız	f	30	20	20	25	40	135		
		%	22,2%	14,8%	14,8%	18,5%	29,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	10	25	25	35	20	115	8,218	,084
		%	8,7%	21,7%	21,7%	30,4%	17,4%	100,0%		
	Kız	f	5	25	45	30	30	135		
		%	3,7%	18,5%	33,3%	22,2%	22,2%	100,0%		
	Toplam	f	15	50	70	65	50	250		
		%	6,0%	20,0%	28,0%	26,0%	20,0%	100,0%		

Tablo 4'ün devamı

Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	15	25	20	25	30	115	11,765	,019
		%	13,0%	21,7%	17,4%	21,7%	26,1%	100,0%		
	Kız	f	20	30	40	30	15	135		
		%	14,8%	22,2%	29,6%	22,2%	11,1%	100,0%		
Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklamama katkı sağlar.	Toplam	f	35	55	60	55	45	250	22,170	,000
		%	14,0%	22,0%	24,0%	22,0%	18,0%	100,0%		
	Erkek	f	15	25	35	25	15	115		
		%	13,0%	21,7%	30,4%	21,7%	13,0%	100,0%		
Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar.	Kız	f	10	15	25	40	45	135	34,670	,000
		%	7,4%	11,1%	18,5%	29,6%	33,3%	100,0%		
	Toplam	f	25	40	60	65	60	250		
		%	10,0%	16,0%	24,0%	26,0%	24,0%	100,0%		
Toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	20	15	40	30	10	115	15,365	,004
		%	17,4%	13,0%	34,8%	26,1%	8,7%	100,0%		
	Kız	f	15	45	35	10	30	135		
		%	11,1%	33,3%	25,9%	7,4%	22,2%	100,0%		
Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar.	Toplam	f	35	60	75	40	40	250	5,419	,247
		%	14,0%	24,0%	30,0%	16,0%	16,0%	100,0%		
	Erkek	f	10	30	40	25	10	115		
		%	8,7%	26,1%	34,8%	21,7%	8,7%	100,0%		
Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.	Kız	f	5	25	35	60	10	135	43,057	,000
		%	3,7%	18,5%	25,9%	44,4%	7,4%	100,0%		
	Toplam	f	15	55	75	85	20	250		
		%	6,0%	22,0%	30,0%	34,0%	8,0%	100,0%		
Görsel sanatlardaki meslekler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söylememe katkı sağlar.	Erkek	f	25	10	20	40	20	115	24,666	,000
		%	21,7%	8,7%	17,4%	34,8%	17,4%	100,0%		
	Kız	f	25	25	20	40	25	135		
		%	18,5%	18,5%	14,8%	29,6%	18,5%	100,0%		
Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılamak eleştirel düşünme becerilerini kullanmama katkı sağlar.	Toplam	f	50	35	40	80	45	250	14,957	,005
		%	20,0%	14,0%	16,0%	32,0%	18,0%	100,0%		
	Erkek	f	30	5	40	25	15	115		
		%	26,1%	4,3%	34,8%	21,7%	13,0%	100,0%		
Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar.	Kız	f	5	30	35	50	15	135	32,220	,000
		%	3,7%	22,2%	25,9%	37,0%	11,1%	100,0%		
	Toplam	f	35	35	75	75	30	250		
		%	14,0%	14,0%	30,0%	30,0%	12,0%	100,0%		
Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılamak eleştirel düşünme becerilerini kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	10	30	25	50	0	115	14,957	,005
		%	8,7%	26,1%	21,7%	43,5%	0,0%	100,0%		
	Kız	f	10	30	40	35	20	135		
		%	7,4%	22,2%	29,6%	25,9%	14,8%	100,0%		
Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar.	Toplam	f	20	60	65	85	20	250	32,220	,000
		%	8,0%	24,0%	26,0%	34,0%	8,0%	100,0%		
	Erkek	f	5	5	40	35	30	115		
		%	4,3%	4,3%	34,8%	30,4%	26,1%	100,0%		
Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar.	Kız	f	15	15	25	35	45	135	32,220	,000
		%	11,1%	11,1%	18,5%	25,9%	33,3%	100,0%		
	Toplam	f	20	20	65	70	75	250		
		%	8,0%	8,0%	26,0%	28,0%	30,0%	100,0%		
Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	5	15	40	20	35	115	32,220	,000
		%	4,3%	13,0%	34,8%	17,4%	30,4%	100,0%		
	Kız	f	5	10	15	60	45	135		
		%	3,7%	7,4%	11,1%	44,4%	33,3%	100,0%		
Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar.	Toplam	f	10	25	55	80	80	250	32,220	,000
		%	4,0%	10,0%	22,0%	32,0%	32,0%	100,0%		

Tablo 4'ün devamı

Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar	Erkek	f	20	30	35	25	5	115	48,944	,000
		%	17,4%	26,1%	30,4%	21,7%	4,3%	100,0%		
	Kız	f	5	5	60	40	25	135		
		%	3,7%	3,7%	44,4%	29,6%	18,5%	100,0%		
Toplam		f	25	35	95	65	30	250		
		%	10,0%	14,0%	38,0%	26,0%	12,0%	100,0%		
Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.	Erkek	f	10	15	20	55	15	115	4,932	,294
		%	8,7%	13,0%	17,4%	47,8%	13,0%	100,0%		
	Kız	f	15	25	30	55	10	135		
		%	11,1%	18,5%	22,2%	40,7%	7,4%	100,0%		
Toplam		f	25	40	50	110	25	250		
		%	10,0%	16,0%	20,0%	44,0%	10,0%	100,0%		
Kişisel fikirlerin ve değer yargısının sanat eserinin değerlendirilmesindeki etkisini açıklamama katkı sağlar	Erkek	f	5	30	15	30	35	115	41,810	,000
		%	4,3%	26,1%	13,0%	26,1%	30,4%	100,0%		
	Kız	f	10	10	60	35	20	135		
		%	7,4%	7,4%	44,4%	25,9%	14,8%	100,0%		
Toplam		f	15	40	75	65	55	250		
		%	6,0%	16,0%	30,0%	26,0%	22,0%	100,0%		
Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	5	10	35	40	25	115	23,439	,000
		%	4,3%	8,7%	30,4%	34,8%	21,7%	100,0%		
	Kız	f	20	20	15	60	20	135		
		%	14,8%	14,8%	11,1%	44,4%	14,8%	100,0%		
Toplam		f	25	30	50	100	45	250		
		%	10,0%	12,0%	20,0%	40,0%	18,0%	100,0%		

Tablo 4'te görüldüğü gibi, 6. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 6. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışmasında perspektifi kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar. Görsel sanatlardaki meslekler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söylememe katkı sağlar. Kişisel fikirlerin ve değer yargısının sanat eserinin değerlendirilmesindeki etkisini açıklamama katkı sağlar Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklamama katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkek öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Öğrenciler görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasını oluştururken farklı materyalleri ve teknikleri kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasındaki fikirlerini ve deneyimlerini; yazılı, sözlü, ritmik, drama vb. yöntemlerle göstermeme katkı sağlar. Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklamama katkı sağlar. Toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklamama katkı sağlar. Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl

etkilediğini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılarken eleştirel düşünme becerilerini kullanmama katkı sağlar. Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar. Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve kız öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Seçilen tema ve konu doğrultusunda fikirlerini görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar. Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar. Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.” İfadelerinde ise erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 6. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinde genel olarak öğrencilerin katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler. Ancak katılım eğilimin düşük olduğu ifadeler ise; Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar. Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar.” Olduğu belirlenmiştir. “Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar.” İfadesine ise öğrenciler katılmama eğilimi göstermişlerdir.

4.2.2. 6. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

6. Sınıf kazanımlarının yaşlarına göre öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.

6. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları

Maddeler	Yaş		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Toplam	Ki - Kare Değeri	
									Değer	p
Öğrenciler görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar.	11 yaş	f	15	25	35	70	5	150	4,888	,299
		%	10,0%	16,7%	23,3%	46,7%	3,3%	100,0%		
	12 yaş	f	10	15	20	45	10	100		
		%	10,0%	15,0%	20,0%	45,0%	10,0%	100,0%		
	Toplam	f	25	40	55	115	15	250		
		%	10,0%	16,0%	22,0%	46,0%	6,0%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasını oluştururken farklı materyalleri ve teknikleri kullanmama katkı sağlar.	11 yaş	f	0	15	40	70	25	150	25,926	,000
		%	0,0%	10,0%	26,7%	46,7%	16,7%	100,0%		
	12 yaş	f	15	10	20	35	20	100		
		%	15,0%	10,0%	20,0%	35,0%	20,0%	100,0%		
	Toplam	f	15	25	60	105	45	250		
		%	6,0%	10,0%	24,0%	42,0%	18,0%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasındaki fikirlerini ve deneyimlerini; yazılı, sözlü, ritmik, drama vb. yöntemlerle göstermeme katkı sağlar.	11 yaş	f	10	30	15	65	30	150	51,331	,000
		%	6,7%	20,0%	10,0%	43,3%	20,0%	100,0%		
	12 yaş	f	0	25	45	20	10	100		
		%	0,0%	25,0%	45,0%	20,0%	10,0%	100,0%		
	Toplam	f	10	55	60	85	40	250		
		%	4,0%	22,0%	24,0%	34,0%	16,0%	100,0%		
Seçilen tema ve konu doğrultusunda fikirlerini görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar.	11 yaş	f	0	15	30	55	50	150	56,042	,000
		%	0,0%	10,0%	20,0%	36,7%	33,3%	100,0%		
	12 yaş	f	5	5	20	70	0	100		
		%	5,0%	5,0%	20,0%	70,0%	0,0%	100,0%		
	Toplam	f	5	20	50	125	50	250		
		%	2,0%	8,0%	20,0%	50,0%	20,0%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında perspektifi kullanmama katkı sağlar.	11 yaş	f	5	45	45	35	20	150	26,042	,000
		%	3,3%	30,0%	30,0%	23,3%	13,3%	100,0%		
	12 yaş	f	15	15	15	35	20	100		
		%	15,0%	15,0%	15,0%	35,0%	20,0%	100,0%		
	Toplam	f	20	60	60	70	40	250		
		%	8,0%	24,0%	24,0%	28,0%	16,0%	100,0%		
Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar.	11 yaş	f	5	25	25	85	10	150	10,104	,039
		%	3,3%	16,7%	16,7%	56,7%	6,7%	100,0%		
	12 yaş	f	5	15	25	40	15	100		
		%	5,0%	15,0%	25,0%	40,0%	15,0%	100,0%		
	Toplam	f	10	40	50	125	25	250		
		%	4,0%	16,0%	20,0%	50,0%	10,0%	100,0%		
Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar.	11 yaş	f	35	30	30	35	20	150	25,694	,000
		%	23,3%	20,0%	20,0%	23,3%	13,3%	100,0%		
	12 yaş	f	15	10	20	15	40	100		
		%	15,0%	10,0%	20,0%	15,0%	40,0%	100,0%		
	Toplam	f	50	40	50	50	60	250		
		%								
Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar.	11 yaş	f	5	25	50	30	40	150	23,863	,000
		%	3,3%	16,7%	33,3%	20,0%	26,7%	100,0%		
	12 yaş	f	10	25	20	35	10	100		
		%	10,0%	25,0%	20,0%	35,0%	10,0%	100,0%		
	Toplam	f	15	50	70	65	50	250		
		%	6,0%	20,0%	28,0%	26,0%	20,0%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.	11 yaş	f	20	30	40	40	20	150	10,161	,038
		%	13,3%	20,0%	26,7%	26,7%	13,3%	100,0%		
	12 yaş	f	15	25	20	15	25	100		
		%	15,0%	25,0%	20,0%	15,0%	25,0%	100,0%		
	Toplam	f	35	55	60	55	45	250		
		%	14,0%	22,0%	24,0%	22,0%	18,0%	100,0%		

Tablo 5'in devamı

Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklamama katkı sağlar.	11 yaş	f	5	25	35	45	40	150	20,259	,000
		%	3,3%	16,7%	23,3%	30,0%	26,7%	100,0%		
	12 yaş	f	20	15	25	20	20	100		
		%	20,0%	15,0%	25,0%	20,0%	20,0%	100,0%		
Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar.	Toplam	f	25	40	60	65	60	250	26,265	,000
		%	10,0%	16,0%	24,0%	26,0%	24,0%	100,0%		
	11 yaş	f	15	35	35	35	30	150		
		%	10,0%	23,3%	23,3%	23,3%	20,0%	100,0%		
Toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklamama katkı sağlar.	12 yaş	f	20	25	40	5	10	100	30,325	,000
		%	20,0%	25,0%	40,0%	5,0%	10,0%	100,0%		
	Toplam	f	35	60	75	40	40	250		
		%	14,0%	24,0%	30,0%	16,0%	16,0%	100,0%		
Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar.	11 yaş	f	10	50	35	45	10	150	7,312	,120
		%	6,7%	33,3%	23,3%	30,0%	6,7%	100,0%		
	12 yaş	f	5	5	40	40	10	100		
		%	5,0%	5,0%	40,0%	40,0%	10,0%	100,0%		
Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.	Toplam	f	15	55	75	85	20	250	8,829	,066
		%	6,0%	22,0%	30,0%	34,0%	8,0%	100,0%		
	11 yaş	f	30	15	25	55	25	150		
		%	20,0%	10,0%	16,7%	36,7%	16,7%	100,0%		
Görsel sanatlardaki meslekler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söylememe katkı sağlar.	12 yaş	f	20	20	15	25	20	100	36,639	,000
		%	20,0%	20,0%	15,0%	25,0%	20,0%	100,0%		
	Toplam	f	50	35	40	80	45	250		
		%	20,0%	14,0%	16,0%	32,0%	18,0%	100,0%		
Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılamak eleştirel düşünme becerilerini kullanmama katkı sağlar.	11 yaş	f	15	25	50	45	15	150	5,014	,286
		%	10,0%	16,7%	33,3%	30,0%	10,0%	100,0%		
	12 yaş	f	20	10	25	30	15	100		
		%	20,0%	10,0%	25,0%	30,0%	15,0%	100,0%		
Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar.	Toplam	f	35	35	75	75	30	250	20,928	,000
		%	14,0%	14,0%	30,0%	30,0%	12,0%	100,0%		
	11 yaş	f	10	20	55	55	10	150		
		%	6,7%	13,3%	36,7%	36,7%	6,7%	100,0%		
Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar	12 yaş	f	10	40	10	30	10	100	24,095	,000
		%	10,0%	40,0%	10,0%	30,0%	10,0%	100,0%		
	Toplam	f	20	60	65	85	20	250		
		%	8,0%	24,0%	26,0%	34,0%	8,0%	100,0%		
Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.	11 yaş	f	15	15	35	40	45	150	8,523	,074
		%	10,0%	10,0%	23,3%	26,7%	30,0%	100,0%		
	12 yaş	f	5	5	30	30	30	100		
		%	5,0%	5,0%	30,0%	30,0%	30,0%	100,0%		
Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar	Toplam	f	20	20	65	70	75	250	20,928	,000
		%	8,0%	8,0%	26,0%	28,0%	30,0%	100,0%		
	11 yaş	f	5	15	20	50	60	150		
		%	3,3%	10,0%	13,3%	33,3%	40,0%	100,0%		
Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar	12 yaş	f	5	10	35	30	20	100	24,095	,000
		%	5,0%	10,0%	35,0%	30,0%	20,0%	100,0%		
	Toplam	f	10	25	55	80	80	250		
		%	4,0%	10,0%	22,0%	32,0%	32,0%	100,0%		
Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.	11 yaş	f	15	20	45	55	15	150	8,523	,074
		%	10,0%	13,3%	30,0%	36,7%	10,0%	100,0%		
	12 yaş	f	10	15	50	10	15	100		
		%	10,0%	15,0%	50,0%	10,0%	15,0%	100,0%		
Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.	Toplam	f	25	35	95	65	30	250	8,523	,074
		%	10,0%	14,0%	38,0%	26,0%	12,0%	100,0%		
	11 yaş	f	20	20	25	70	15	150		
		%	13,3%	13,3%	16,7%	46,7%	10,0%	100,0%		
Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.	12 yaş	f	5	20	25	40	10	100	8,523	,074
		%	5,0%	20,0%	25,0%	40,0%	10,0%	100,0%		
	Toplam	f	25	40	50	110	25	250		
		%	10,0%	16,0%	20,0%	44,0%	10,0%	100,0%		

Tablo 5'in devamı

Kişisel fikirlerin ve değer yargısının sanat eserinin değerlendirilmesindeki etkisini açıklamama katkı sağlar	11 yaş	f	5	25	50	45	25	150	13,094	,011
		%	3,3%	16,7%	33,3%	30,0%	16,7%	100,0%		
	12 yaş	f	10	15	25	20	30	100		
		%	10,0%	15,0%	25,0%	20,0%	30,0%	100,0%		
	Toplam	f	15	40	75	65	55	250		
		%	6,0%	16,0%	30,0%	26,0%	22,0%	100,0%		
Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklamama katkı sağlar.	11 yaş	f	10	25	25	65	25	150	14,468	,006
		%	6,7%	16,7%	16,7%	43,3%	16,7%	100,0%		
	12 yaş	f	15	5	25	35	20	100		
		%	15,0%	5,0%	25,0%	35,0%	20,0%	100,0%		
	Toplam	f	25	30	50	100	45	250		
		%	10,0%	12,0%	20,0%	40,0%	18,0%	100,0%		

Tablo 5'te görüldüğü gibi, 6. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 6. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

Görsel sanat çalışmasını oluştururken farklı materyalleri ve teknikleri kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasındaki fikirlerini ve deneyimlerini; yazılı, sözlü, ritmik, drama vb. yöntemlerle göstermeme katkı sağlar. Seçilen tema ve konu doğrultusunda fikirlerini görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar. Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklamama katkı sağlar. Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar. Görsel sanatlardaki meslekler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söylememe katkı sağlar. Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar. Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklamama katkı sağlar." İfadelerinde 11 yaşındakiler ile 12 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 11 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

"Görsel sanat çalışmasında perspektifi kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar. Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklamama katkı sağlar. Kişisel fikirlerin ve değer yargısının sanat eserinin değerlendirilmesindeki etkisini açıklamama katkı sağlar." İfadelerinde 11 yaşındakiler ile 12 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 12 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

Öğrenciler görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar. Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılarken eleştirel düşünme becerilerini kullanmama katkı sağlar. Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.” İfadelerinde ise 11 yaşındaki öğrenci görüşleri ile 12 yaşındaki öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 6. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

4.3. 7. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi

4.3.1 7. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

7. Sınıf kazanımlarının cinsiyetlerine göre öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.

7. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları

Maddeler	Cinsiyet		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Toplam	Ki - Kare Değeri p
Görsel sanat çalışmalarını oluşturmak için araştırmaya dayalı uygulama sürecinin basamaklarını eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar.	Erkek	f	15	15	30	45	15	120	7,211 ,125
		%	12,5%	12,5%	25,0%	37,5%	12,5%	100,0%	
	Kız	f	18	23	36	48	5	130	
		%	13,8%	17,7%	27,7%	36,9%	3,8%	100,0%	
	Toplam	f	33	38	66	93	20	250	
		%	13,2%	15,2%	26,4%	37,2%	8,0%	100,0%	
Görsel sanat çalışmasında sanat tekniklerini birlikte kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	5	25	40	20	30	120	25,476 ,000
		%	4,2%	20,8%	33,3%	16,7%	25,0%	100,0%	
	Kız	f	19	22	31	45	13	130	
		%	14,6%	16,9%	23,8%	34,6%	10,0%	100,0%	
	Toplam	f	24	47	71	65	43	250	
		%	9,6%	18,8%	28,4%	26,0%	17,2%	100,0%	

Tablo 6'nın devamı

Yaşantısının herhangi bir anını hikâyeleştirerek görsel sanat çalışmasına yansıtma katkı sağlar.	Erkek	f	10	15	40	30	25	120	8,500	,075
		%	8,3%	12,5%	33,3%	25,0%	20,8%	100,0%		
	Kız	f	19	27	31	35	18	130		
		%	14,6%	20,8%	23,8%	26,9%	13,8%	100,0%		
	Toplam	f	29	42	71	65	43	250		
		%	11,6%	16,8%	28,4%	26,0%	17,2%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında geleneksel ve güncel sanat malzemeleri ile teknikleri kullanma katkı sağlar.	Erkek	f	0	10	30	65	15	120	24,046	,000
		%	0,0%	8,3%	25,0%	54,2%	12,5%	100,0%		
	Kız	f	22	14	29	51	14	130		
		%	16,9%	10,8%	22,3%	39,2%	10,8%	100,0%		
	Toplam	f	22	24	59	116	29	250		
		%	8,8%	9,6%	23,6%	46,4%	11,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanma katkı sağlar.	Erkek	f	5	5	40	40	30	120	2,070	,723
		%	4,2%	4,2%	33,3%	33,3%	25,0%	100,0%		
	Kız	f	8	5	52	38	27	130		
		%	6,2%	3,8%	40,0%	29,2%	20,8%	100,0%		
	Toplam	f	13	10	92	78	57	250		
		%	5,2%	4,0%	36,8%	31,2%	22,8%	100,0%		
Gözleme dayalı çizimler yapma katkı sağlar.	Erkek	f	0	5	25	40	50	120	25,660	,000
		%	0,0%	4,2%	20,8%	33,3%	41,7%	100,0%		
	Kız	f	5	15	39	50	21	130		
		%	3,8%	11,5%	30,0%	38,5%	16,2%	100,0%		
	Toplam	f	5	20	64	90	71	250		
		%	2,0%	8,0%	25,6%	36,0%	28,4%	100,0%		
Atık malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışma yapma katkı sağlar.	Erkek	f	10	15	40	35	20	120	39,393	,000
		%	8,3%	12,5%	33,3%	29,2%	16,7%	100,0%		
	Kız	f	32	41	22	31	4	130		
		%	24,6%	31,5%	16,9%	23,8%	3,1%	100,0%		
	Toplam	f	42	56	62	66	24	250		
		%	16,8%	22,4%	24,8%	26,4%	9,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanma katkı sağlar.	Erkek	f	10	20	30	40	20	120	13,875	,008
		%	8,3%	16,7%	25,0%	33,3%	16,7%	100,0%		
	Kız	f	16	23	40	47	4	130		
		%	12,3%	17,7%	30,8%	36,2%	3,1%	100,0%		
	Toplam	f	26	43	70	87	24	250		
		%	10,4%	17,2%	28,0%	34,8%	9,6%	100,0%		
Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	5	20	45	35	15	120	28,810	,000
		%	4,2%	16,7%	37,5%	29,2%	12,5%	100,0%		
	Kız	f	22	41	45	17	5	130		
		%	16,9%	31,5%	34,6%	13,1%	3,8%	100,0%		
	Toplam	f	27	61	90	52	20	250		
		%	10,8%	24,4%	36,0%	20,8%	8,0%	100,0%		
Sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini analiz etmeme katkı sağlar.	Erkek	f	10	40	30	20	20	120	22,464	,000
		%	8,3%	33,3%	25,0%	16,7%	16,7%	100,0%		
	Kız	f	4	19	35	49	23	130		
		%	3,1%	14,6%	26,9%	37,7%	17,7%	100,0%		
	Toplam	f	14	59	65	69	43	250		
		%	5,6%	23,6%	26,0%	27,6%	17,2%	100,0%		
Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	10	25	30	40	15	120	12,054	,017
		%	8,3%	20,8%	25,0%	33,3%	12,5%	100,0%		
	Kız	f	26	24	42	26	12	130		
		%	20,0%	18,5%	32,3%	20,0%	9,2%	100,0%		
	Toplam	f	36	49	72	66	27	250		
		%	14,4%	19,6%	28,8%	26,4%	10,8%	100,0%		
Tarihi olayların sanat eserleri üzerindeki etkisini incelememe katkı sağlar.	Erkek	f	0	15	30	40	35	120	47,701	,000
		%	0,0%	12,5%	25,0%	33,3%	29,2%	100,0%		
	Kız	f	14	46	13	45	12	130		
		%	10,8%	35,4%	10,0%	34,6%	9,2%	100,0%		
	Toplam	f	14	61	43	85	47	250		
		%	5,6%	24,4%	17,2%	34,0%	18,8%	100,0%		

Tablo 6'nın devamı

Sanat eserinde ele alınan tema, konu ve sembolleri tanımlamama katkı sağlar.	Erkek	f	0	20	25	50	25	120	26,488	,000
		%	0,0%	16,7%	20,8%	41,7%	20,8%	100,0%		
	Kız	f	13	23	36	23	35	130		
		%	10,0%	17,7%	27,7%	17,7%	26,9%	100,0%		
	Toplam	f	13	43	61	73	60	250		
		%	5,2%	17,2%	24,4%	29,2%	24,0%	100,0%		
Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	10	20	45	20	25	120	26,494	,000
		%	8,3%	16,7%	37,5%	16,7%	20,8%	100,0%		
	Kız	f	31	30	23	33	13	130		
		%	23,8%	23,1%	17,7%	25,4%	10,0%	100,0%		
	Toplam	f	41	50	68	53	38	250		
		%	16,4%	20,0%	27,2%	21,2%	15,2%	100,0%		
Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar.	Erkek	f	30	15	35	35	5	120	16,621	,002
		%	25,0%	12,5%	29,2%	29,2%	4,2%	100,0%		
	Kız	f	31	43	22	30	4	130		
		%	23,8%	33,1%	16,9%	23,1%	3,1%	100,0%		
	Toplam	f	61	58	57	65	9	250		
		%	24,4%	23,2%	22,8%	26,0%	3,6%	100,0%		
Görsel sanat eserlerindeki sanatçının görsel sanat eserine yansıyan üslubunu farketmeme katkı sağlar.	Erkek	f	5	20	30	40	25	120	36,174	,000
		%	4,2%	16,7%	25,0%	33,3%	20,8%	100,0%		
	Kız	f	38	14	39	30	9	130		
		%	29,2%	10,8%	30,0%	23,1%	6,9%	100,0%		
	Toplam	f	43	34	69	70	34	250		
		%	17,2%	13,6%	27,6%	28,0%	13,6%	100,0%		
Kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini incelememe katkı sağlar.	Erkek	f	5	10	35	25	45	120	49,010	,000
		%	4,2%	8,3%	29,2%	20,8%	37,5%	100,0%		
	Kız	f	32	21	33	35	9	130		
		%	24,6%	16,2%	25,4%	26,9%	6,9%	100,0%		
	Toplam	f	37	31	68	60	54	250		
		%	14,8%	12,4%	27,2%	24,0%	21,6%	100,0%		
Sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlamama katkı sağlar.	Erkek	f	0	15	25	45	35	120	37,028	,000
		%	0,0%	12,5%	20,8%	37,5%	29,2%	100,0%		
	Kız	f	14	32	28	48	8	130		
		%	10,8%	24,6%	21,5%	36,9%	6,2%	100,0%		
	Toplam	f	14	47	53	93	43	250		
		%	5,6%	18,8%	21,2%	37,2%	17,2%	100,0%		
Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	10	5	50	35	20	120	17,030	,002
		%	8,3%	4,2%	41,7%	29,2%	16,7%	100,0%		
	Kız	f	9	28	45	27	21	130		
		%	6,9%	21,5%	34,6%	20,8%	16,2%	100,0%		
	Toplam	f	19	33	95	62	41	250		
		%	7,6%	13,2%	38,0%	24,8%	16,4%	100,0%		
Bilgi ve deneyimlerin sanat eserine yönelik bakış açısını nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	5	10	35	35	35	120	10,223	,037
		%	4,2%	8,3%	29,2%	29,2%	29,2%	100,0%		
	Kız	f	8	24	26	46	26	130		
		%	6,2%	18,5%	20,0%	35,4%	20,0%	100,0%		
	Toplam	f	13	34	61	81	61	250		
		%	5,2%	13,6%	24,4%	32,4%	24,4%	100,0%		

Tablo 6'da görüldüğü gibi, 7. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 7. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışmasında geleneksel ve güncel sanat malzemeleri ile teknikleri kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı çizimler yapmama katkı sağlar. Atık malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını

oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar. Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar. Tarihî olayların sanat eserleri üzerindeki etkisini incelememe katkı sağlar. Sanat eserinde ele alınan tema, konu ve sembolleri tanımlamama katkı sağlar. Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar. Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar. Görsel sanat eserlerindeki sanatçının görsel sanat eserine yansıyan üslubunu farketmeme katkı sağlar. Kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini incelememe katkı sağlar. Sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlamama katkı sağlar. Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklamama katkı sağlar. Bilgi ve deneyimlerin sanat eserine yönelik bakış açısını nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkek öğrencilerin bu ifadelerle katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmasında sanat tekniklerini birlikte kullanmama katkı sağlar. Sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini analiz etmeme katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve kız öğrencilerin bu ifadelerle katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

Görsel sanat çalışmalarını oluşturmak için araştırmaya dayalı uygulama sürecinin basamaklarını eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar. Yaşantısının herhangi bir anını hikâyeleştirerek görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. İfadelerinde ise erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 7. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinde genel olarak öğrencilerin katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler. Ancak katılım eğilimin düşük olduğu ifadeler ise; “Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar. Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar.” olduğu belirlenmiştir. “Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar. Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar. Atık malzemeleri

kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar.” İfadesine ise öğrenciler katılmama eğilimi göstermişlerdir.

4.3.2 7. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

7. Sınıf kazanımlarının yaşlarına göre öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi tablo 4.4.2. de verilmiştir.

Tablo 7.

7. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları

Maddeler	Yaş		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Toplam	Ki - Kare Değeri	p
Görsel sanat çalışmalarını oluşturmak için araştırmaya dayalı uygulama sürecinin basamaklarını eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar.	12 yaş	f	13	14	29	9	10	75	30,440	,000
		%	17,3%	18,7%	38,7%	12,0%	13,3%	100,0%		
	13 yaş	f	20	24	37	84	10	175		
		%	11,4%	13,7%	21,1%	48,0%	5,7%	100,0%		
	Toplam	f	33	38	66	93	20	250		
		%	13,2%	15,2%	26,4%	37,2%	8,0%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında sanat tekniklerini birlikte kullanmama katkı sağlar.	12 yaş	f	14	9	28	10	14	75	21,566	,000
		%	18,7%	12,0%	37,3%	13,3%	18,7%	100,0%		
	13 yaş	f	10	38	43	55	29	175		
		%	5,7%	21,7%	24,6%	31,4%	16,6%	100,0%		
	Toplam	f	24	47	71	65	43	250		
		%	9,6%	18,8%	28,4%	26,0%	17,2%	100,0%		
Yaşantısının herhangi bir anını hikâyeleştirerek görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar.	12 yaş	f	9	14	15	28	9	75	9,876	,043
		%	12,0%	18,7%	20,0%	37,3%	12,0%	100,0%		
	13 yaş	f	20	28	56	37	34	175		
		%	11,4%	16,0%	32,0%	21,1%	19,4%	100,0%		
	Toplam	f	29	42	71	65	43	250		
		%	11,6%	16,8%	28,4%	26,0%	17,2%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında geleneksel ve güncel sanat malzemeleri ile teknikleri kullanmama katkı sağlar.	12 yaş	f	12	4	25	24	10	75	17,710	,001
		%	16,0%	5,3%	33,3%	32,0%	13,3%	100,0%		
	13 yaş	f	10	20	34	92	19	175		
		%	5,7%	11,4%	19,4%	52,6%	10,9%	100,0%		
	Toplam	f	22	24	59	116	29	250		
		%	8,8%	9,6%	23,6%	46,4%	11,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar.	12 yaş	f	4	0	39	12	20	75	19,653	,001
		%	5,3%	0,0%	52,0%	16,0%	26,7%	100,0%		
	13 yaş	f	9	10	53	66	37	175		
		%	5,1%	5,7%	30,3%	37,7%	21,1%	100,0%		
	Toplam	f	13	10	92	78	57	250		
		%	5,2%	4,0%	36,8%	31,2%	22,8%	100,0%		
Gözleme dayalı çizimler yapmama katkı sağlar.	12 yaş	f	5	0	28	32	10	75	35,887	,000
		%	6,7%	0,0%	37,3%	42,7%	13,3%	100,0%		
	13 yaş	f	0	20	36	58	61	175		
		%	0,0%	11,4%	20,6%	33,1%	34,9%	100,0%		
	Toplam	f	5	20	64	90	71	250		
		%	2,0%	8,0%	25,6%	36,0%	28,4%	100,0%		

Tablo 7'nin devamı

Atık malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar.	12 yaş	f	23	8	24	10	10	75	29,573	,000
		%	30,7%	10,7%	32,0%	13,3%	13,3%	100,0%		
	13 yaş	f	19	48	38	56	14	175		
		%	10,9%	27,4%	21,7%	32,0%	8,0%	100,0%		
	Toplam	f	42	56	62	66	24	250		
		%	16,8%	22,4%	24,8%	26,4%	9,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.	12 yaş	f	9	9	28	15	14	75	21,200	,000
		%	12,0%	12,0%	37,3%	20,0%	18,7%	100,0%		
	13 yaş	f	17	34	42	72	10	175		
		%	9,7%	19,4%	24,0%	41,1%	5,7%	100,0%		
	Toplam	f	26	43	70	87	24	250		
		%	10,4%	17,2%	28,0%	34,8%	9,6%	100,0%		
Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar.	12 yaş	f	5	22	24	19	5	75	4,536	,338
		%	6,7%	29,3%	32,0%	25,3%	6,7%	100,0%		
	13 yaş	f	22	39	66	33	15	175		
		%	12,6%	22,3%	37,7%	18,9%	8,6%	100,0%		
	Toplam	f	27	61	90	52	20	250		
		%	10,8%	24,4%	36,0%	20,8%	8,0%	100,0%		
Sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini analiz etmeme katkı sağlar.	12 yaş	f	4	10	18	18	25	75	21,681	,000
		%	5,3%	13,3%	24,0%	24,0%	33,3%	100,0%		
	13 yaş	f	10	49	47	51	18	175		
		%	5,7%	28,0%	26,9%	29,1%	10,3%	100,0%		
	Toplam	f	14	59	65	69	43	250		
		%	5,6%	23,6%	26,0%	27,6%	17,2%	100,0%		
Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar.	12 yaş	f	13	5	20	28	9	75	14,948	,005
		%	17,3%	6,7%	26,7%	37,3%	12,0%	100,0%		
	13 yaş	f	23	44	52	38	18	175		
		%	13,1%	25,1%	29,7%	21,7%	10,3%	100,0%		
	Toplam	f	36	49	72	66	27	250		
		%	14,4%	19,6%	28,8%	26,4%	10,8%	100,0%		
Tarihi olayların sanat eserleri üzerindeki etkisini incelememe katkı sağlar.	12 yaş	f	9	13	29	10	14	75	52,195	,000
		%	12,0%	17,3%	38,7%	13,3%	18,7%	100,0%		
	13 yaş	f	5	48	14	75	33	175		
		%	2,9%	27,4%	8,0%	42,9%	18,9%	100,0%		
	Toplam	f	14	61	43	85	47	250		
		%	5,6%	24,4%	17,2%	34,0%	18,8%	100,0%		
Sanat eserinde ele alınan tema, konu ve sembolleri tanımlamama katkı sağlar.	12 yaş	f	4	9	20	24	18	75	2,201	,699
		%	5,3%	12,0%	26,7%	32,0%	24,0%	100,0%		
	13 yaş	f	9	34	41	49	42	175		
		%	5,1%	19,4%	23,4%	28,0%	24,0%	100,0%		
	Toplam	f	13	43	61	73	60	250		
		%	5,2%	17,2%	24,4%	29,2%	24,0%	100,0%		
Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar.	12 yaş	f	22	10	25	8	10	75	20,644	,000
		%	29,3%	13,3%	33,3%	10,7%	13,3%	100,0%		
	13 yaş	f	19	40	43	45	28	175		
		%	10,9%	22,9%	24,6%	25,7%	16,0%	100,0%		
	Toplam	f	41	50	68	53	38	250		
		%	16,4%	20,0%	27,2%	21,2%	15,2%	100,0%		
Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar.	12 yaş	f	28	9	14	19	5	75	16,758	,002
		%	37,3%	12,0%	18,7%	25,3%	6,7%	100,0%		
	13 yaş	f	33	49	43	46	4	175		
		%	18,9%	28,0%	24,6%	26,3%	2,3%	100,0%		
	Toplam	f	61	58	57	65	9	250		
		%	24,4%	23,2%	22,8%	26,0%	3,6%	100,0%		
Görsel sanat eserlerindeki sanatçının görsel sanat eserine yansıyan üslubunu farketmeme katkı sağlar.	12 yaş	f	20	14	18	13	10	75	12,467	,014
		%	26,7%	18,7%	24,0%	17,3%	13,3%	100,0%		
	13 yaş	f	23	20	51	57	24	175		
		%	13,1%	11,4%	29,1%	32,6%	13,7%	100,0%		
	Toplam	f	43	34	69	70	34	250		
		%	17,2%	13,6%	27,6%	28,0%	13,6%	100,0%		

Tablo 7'nin devamı

Kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini incelememe katkı sağlar.	12 yaş	f	14	13	20	18	10	75	6,586	,159
		%	18,7%	17,3%	26,7%	24,0%	13,3%	100,0%		
	13 yaş	f	23	18	48	42	44	175		
		%	13,1%	10,3%	27,4%	24,0%	25,1%	100,0%		
Sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlamama katkı sağlar.	Toplam	f	37	31	68	60	54	250	10,272	,036
		%	14,8%	12,4%	27,2%	24,0%	21,6%	100,0%		
	12 yaş	f	4	23	15	23	10	75		
		%	5,3%	30,7%	20,0%	30,7%	13,3%	100,0%		
Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklamama katkı sağlar.	13 yaş	f	10	24	38	70	33	175	7,612	,107
		%	5,7%	13,7%	21,7%	40,0%	18,9%	100,0%		
	Toplam	f	14	47	53	93	43	250		
		%	5,6%	18,8%	21,2%	37,2%	17,2%	100,0%		
Bilgi ve deneyimlerin sanat eserine yönelik bakış açısını nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.	12 yaş	f	4	4	34	19	14	75	7,823	,098
		%	5,3%	5,3%	45,3%	25,3%	18,7%	100,0%		
	13 yaş	f	15	29	61	43	27	175		
		%	8,6%	16,6%	34,9%	24,6%	15,4%	100,0%		
Sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlamama katkı sağlar.	Toplam	f	19	33	95	62	41	250	7,823	,098
		%	7,6%	13,2%	38,0%	24,8%	16,4%	100,0%		
	12 yaş	f	0	9	23	23	20	75		
		%	0,0%	12,0%	30,7%	30,7%	26,7%	100,0%		
Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklamama katkı sağlar.	13 yaş	f	13	25	38	58	41	175	7,823	,098
		%	7,4%	14,3%	21,7%	33,1%	23,4%	100,0%		
	Toplam	f	13	34	61	81	61	250		
		%	5,2%	13,6%	24,4%	32,4%	24,4%	100,0%		

Tablo 7’de görüldüğü gibi, 7. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 7. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Yaşantısının herhangi bir anını hikâyeleştirerek görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini analiz etmeme katkı sağlar. Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar. Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar.” İfadelerinde 12 yaşındakiler ile 13 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 13 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmalarını oluşturmak için araştırmaya dayalı uygulama sürecinin basamaklarını eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında sanat tekniklerini birlikte kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında geleneksel ve güncel sanat malzemeleri ile teknikleri kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı çizimler yapmama katkı sağlar. Atık malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Tarihi olayların sanat eserleri üzerindeki etkisini incelememe katkı sağlar. Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar. Görsel

sanat eserlerindeki sanatçının görsel sanat eserine yansıyan üslubunu farketmeme katkı sağlar. Sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlamama katkı sağlar.” İfadelerinde 12yaşındakiler ile 13 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 13 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinde ele alınan tema, konu ve sembolleri tanımlamama katkı sağlar. Kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini incelememe katkı sağlar. Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklamama katkı sağlar Bilgi ve deneyimlerin sanat eserine yönelik bakış açısını nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.” İfadelerinde ise 12 yaşındaki öğrenci görüşleri ile 13 yaşındaki öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 6. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

4.4. 8. Sınıf Kazanımlarının Değerlendirilmesi

4.4.1. 8. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

8. Sınıf kazanımlarının cinsiyetlerine göre öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.

8. Sınıf Kazanımlarının Cinsiyetlerine Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi
Çapraz tablo Sonuçları

Maddeler	Cinsiyet		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Toplam	Ki - Kare Değeri	
									Değer	p
Görsel sanat çalışması oluşturma sürecini eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar.	Erkek	f	28	14	39	26	25	132	52,105	,000
		%	21,2%	10,6%	29,5%	19,7%	18,9%	100,0%		
	Kız	f	4	10	17	73	14	118		
		%	3,4%	8,5%	14,4%	61,9%	11,9%	100,0%		
	Toplam	f	32	24	56	99	39	250		
		%	12,8%	9,6%	22,4%	39,6%	15,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar.	Erkek	f	33	8	34	33	24	132	23,027	,000
		%	25,0%	6,1%	25,8%	25,0%	18,2%	100,0%		
	Kız	f	14	4	14	55	31	118		
		%	11,9%	3,4%	11,9%	46,6%	26,3%	100,0%		
	Toplam	f	47	12	48	88	55	250		
		%	18,8%	4,8%	19,2%	35,2%	22,0%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasını oluşturmak için güncel sanattan yararlanmama katkı sağlar.	Erkek	f	19	10	19	50	34	132	23,147	,000
		%	14,4%	7,6%	14,4%	37,9%	25,8%	100,0%		
	Kız	f	0	14	23	36	45	118		
		%	0,0%	11,9%	19,5%	30,5%	38,1%	100,0%		
	Toplam	f	19	24	42	86	79	250		
		%	7,6%	9,6%	16,8%	34,4%	31,6%	100,0%		
Yazı ve görsel kullanarak görsel sanat çalışması oluşturmama katkı sağlar.	Erkek	f	24	13	34	36	25	132	28,831	,000
		%	18,2%	9,8%	25,8%	27,3%	18,9%	100,0%		
	Kız	f	0	5	36	47	30	118		
		%	0,0%	4,2%	30,5%	39,8%	25,4%	100,0%		
	Toplam	f	24	18	70	83	55	250		
		%	9,6%	7,2%	28,0%	33,2%	22,0%	100,0%		
Güncel olayları görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar.	Erkek	f	25	24	27	18	38	132	40,240	,000
		%	18,9%	18,2%	20,5%	13,6%	28,8%	100,0%		
	Kız	f	0	9	27	41	41	118		
		%	0,0%	7,6%	22,9%	34,7%	34,7%	100,0%		
	Toplam	f	25	33	54	59	79	250		
		%	10,0%	13,2%	21,6%	23,6%	31,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	29	39	22	28	14	132	67,542	,000
		%	22,0%	29,5%	16,7%	21,2%	10,6%	100,0%		
	Kız	f	0	9	27	33	49	118		
		%	0,0%	7,6%	22,9%	28,0%	41,5%	100,0%		
	Toplam	f	29	48	49	61	63	250		
		%	11,6%	19,2%	19,6%	24,4%	25,2%	100,0%		
Gözleme dayalı çizimlerinde farklı bakış açılarını yansıtmama katkı sağlar.	Erkek	f	20	19	38	45	10	132	36,818	,000
		%	15,2%	14,4%	28,8%	34,1%	7,6%	100,0%		
	Kız	f	0	10	45	31	32	118		
		%	0,0%	8,5%	38,1%	26,3%	27,1%	100,0%		
	Toplam	f	20	29	83	76	42	250		
		%	8,0%	11,6%	33,2%	30,4%	16,8%	100,0%		
Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar.	Erkek	f	28	24	24	26	30	132	29,875	,000
		%	21,2%	18,2%	18,2%	19,7%	22,7%	100,0%		
	Kız	f	0	26	33	22	37	118		
		%	0,0%	22,0%	28,0%	18,6%	31,4%	100,0%		
	Toplam	f	28	50	57	48	67	250		
		%	11,2%	20,0%	22,8%	19,2%	26,8%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.	Erkek	f	28	9	47	24	24	132	23,377	,000
		%	21,2%	6,8%	35,6%	18,2%	18,2%	100,0%		
	Kız	f	5	19	34	36	24	118		
		%	4,2%	16,1%	28,8%	30,5%	20,3%	100,0%		
	Toplam	f	33	28	81	60	48	250		
		%	13,2%	11,2%	32,4%	24,0%	19,2%	100,0%		

Tablo 8'in devamı

Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	38	28	20	27	19	132	29,978	,000
		%	28,8%	21,2%	15,2%	20,5%	14,4%	100,0%		
	Kız	f	5	21	28	36	28	118		
		%	4,2%	17,8%	23,7%	30,5%	23,7%	100,0%		
	Toplam	f	43	49	48	63	47	250		
		%	17,2%	19,6%	19,2%	25,2%	18,8%	100,0%		
Sanatçıların toplumda üstlendiği rolleri yorumlamama katkı sağlar.	Erkek	f	24	29	26	23	30	132	31,681	,000
		%	18,2%	22,0%	19,7%	17,4%	22,7%	100,0%		
	Kız	f	0	20	46	28	24	118		
		%	0,0%	16,9%	39,0%	23,7%	20,3%	100,0%		
	Toplam	f	24	49	72	51	54	250		
		%	9,6%	19,6%	28,8%	20,4%	21,6%	100,0%		
Dönem, üslup ve kullanılan malzemelere göre sanat eserlerinin özelliklerini karşılaştırmama katkı sağlar.	Erkek	f	10	24	41	37	20	132	3,081	,544
		%	7,6%	18,2%	31,1%	28,0%	15,2%	100,0%		
	Kız	f	8	19	45	24	22	118		
		%	6,8%	16,1%	38,1%	20,3%	18,6%	100,0%		
	Toplam	f	18	43	86	61	42	250		
		%	7,2%	17,2%	34,4%	24,4%	16,8%	100,0%		
Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	40	13	18	32	29	132	34,815	,000
		%	30,3%	9,8%	13,6%	24,2%	22,0%	100,0%		
	Kız	f	5	20	37	29	27	118		
		%	4,2%	16,9%	31,4%	24,6%	22,9%	100,0%		
	Toplam	f	45	33	55	61	56	250		
		%	18,0%	13,2%	22,0%	24,4%	22,4%	100,0%		
Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar.	Erkek	f	32	19	34	22	25	132	22,835	,000
		%	24,2%	14,4%	25,8%	16,7%	18,9%	100,0%		
	Kız	f	5	25	46	24	18	118		
		%	4,2%	21,2%	39,0%	20,3%	15,3%	100,0%		
	Toplam	f	37	44	80	46	43	250		
		%	14,8%	17,6%	32,0%	18,4%	17,2%	100,0%		
Bir sanat eserinin değerlendirilmesinde bilgi ve deneyimlerin etkisini söylememe katkı sağlar.	Erkek	f	35	18	28	18	33	132	47,580	,000
		%	26,5%	13,6%	21,2%	13,6%	25,0%	100,0%		
	Kız	f	14	5	14	63	22	118		
		%	11,9%	4,2%	11,9%	53,4%	18,6%	100,0%		
	Toplam	f	49	23	42	81	55	250		
		%	19,6%	9,2%	16,8%	32,4%	22,0%	100,0%		
Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	29	32	37	24	10	132	10,960	,027
		%	22,0%	24,2%	28,0%	18,2%	7,6%	100,0%		
	Kız	f	13	22	32	36	15	118		
		%	11,0%	18,6%	27,1%	30,5%	12,7%	100,0%		
	Toplam	f	42	54	69	60	25	250		
		%	16,8%	21,6%	27,6%	24,0%	10,0%	100,0%		
Kendisinin ve akranlarının çalışmalarını analiz etmeme katkı sağlar.	Erkek	f	20	20	59	13	20	132	42,794	,000
		%	15,2%	15,2%	44,7%	9,8%	15,2%	100,0%		
	Kız	f	15	17	19	50	17	118		
		%	12,7%	14,4%	16,1%	42,4%	14,4%	100,0%		
	Toplam	f	35	37	78	63	37	250		
		%	14,0%	14,8%	31,2%	25,2%	14,8%	100,0%		
Sanatın tanımlamasını yapmama katkı sağlar.	Erkek	f	35	24	46	19	8	132	72,554	,000
		%	26,5%	18,2%	34,8%	14,4%	6,1%	100,0%		
	Kız	f	0	9	36	24	49	118		
		%	0,0%	7,6%	30,5%	20,3%	41,5%	100,0%		
	Toplam	f	35	33	82	43	57	250		
		%	14,0%	13,2%	32,8%	17,2%	22,8%	100,0%		
Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların etkisini analiz etmeme katkı sağlar.	Erkek	f	20	13	27	38	34	132	26,372	,000
		%	15,2%	9,8%	20,5%	28,8%	25,8%	100,0%		
	Kız	f	0	4	39	38	37	118		
		%	0,0%	3,4%	33,1%	32,2%	31,4%	100,0%		
	Toplam	f	20	17	66	76	71	250		
		%	8,0%	6,8%	26,4%	30,4%	28,4%	100,0%		

Tablo 8'in devamı

Popüler kültürün günümüz görsel sanatlarına etkisini açıklamama katkı sağlar.	Erkek	f	35	18	18	41	20	132	25,366	,000
		%	26,5%	13,6%	13,6%	31,1%	15,2%	100,0%		
	Kız	f	5	16	27	41	29	118		
		%	4,2%	13,6%	22,9%	34,7%	24,6%	100,0%		
	Toplam	f	40	34	45	82	49	250		
		%	16,0%	13,6%	18,0%	32,8%	19,6%	100,0%		

Tablo 8’de görüldüğü gibi, 8. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 8. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışması oluşturma sürecini eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasını oluşturmak için güncel sanattan yararlanmama katkı sağlar. Yazı ve görsel kullanarak görsel sanat çalışması oluşturmama katkı sağlar. Güncel olayları görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı çizimlerinde farklı bakış açılarını yansıtmama katkı sağlar. Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar. Sanatçıların toplumda üstlendiği rolleri yorumlamama katkı sağlar. Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Bir sanat eserinin değerlendirilmesinde bilgi ve deneyimlerin etkisini söylememe katkı sağlar. Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar. Kendisinin ve akranlarının çalışmalarını analiz etmeme katkı sağlar. Sanatın tanımlamasını yapmama katkı sağlar. Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Popüler kültürün günümüz görsel sanatlarına etkisini açıklamama katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve kız öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

Dönem, üslup ve kullanılan malzemelere göre sanat eserlerinin özelliklerini karşılaştırmama katkı sağlar.” İfadelerinde ise erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 8. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinde genel olarak öğrencilerin katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle

öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler. Ancak katılım eğiliminin düşük olduğu ifadeler ise; “Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar. Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar.” olduğu belirlenmiştir.

4.4.2. 8. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

8. Sınıf kazanımlarının yaşlarına göre öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.

8. Sınıf Kazanımlarının Yaşlarına Göre Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi Çapraz tablo Sonuçları

Maddeler	Yaş		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	Toplam	Ki - Kare Değeri	
									Değer	p
Görsel sanat çalışması oluşturma sürecini eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar.	13 yaş	f	5	5	22	45	10	87	14,140	,007
		%	5,7%	5,7%	25,3%	51,7%	11,5%	100,0%		
	14 yaş	f	27	19	34	54	29	163		
		%	16,6%	11,7%	20,9%	33,1%	17,8%	100,0%		
	Toplam	f	32	24	56	99	39	250		
		%	12,8%	9,6%	22,4%	39,6%	15,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar.	13 yaş	f	24	4	5	40	14	87	24,588	,000
		%	27,6%	4,6%	5,7%	46,0%	16,1%	100,0%		
	14 yaş	f	23	8	43	48	41	163		
		%	14,1%	4,9%	26,4%	29,4%	25,2%	100,0%		
	Toplam	f	47	12	48	88	55	250		
		%	18,8%	4,8%	19,2%	35,2%	22,0%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasını oluşturmak için güncel sanattan yararlanmama katkı sağlar.	13 yaş	f	5	0	18	31	33	87	16,366	,003
		%	5,7%	0,0%	20,7%	35,6%	37,9%	100,0%		
	14 yaş	f	14	24	24	55	46	163		
		%	8,6%	14,7%	14,7%	33,7%	28,2%	100,0%		
	Toplam	f	19	24	42	86	79	250		
		%	7,6%	9,6%	16,8%	34,4%	31,6%	100,0%		

Tablo 9'un devamı

Yazı ve görsel kullanarak görsel sanat çalışması oluşturmama katkı sağlar.	13 yaş	f	5	14	13	37	18	87	28,444	,000
		%	5,7%	16,1%	14,9%	42,5%	20,7%	100,0%		
	14 yaş	f	19	4	57	46	37	163		
		%	11,7%	2,5%	35,0%	28,2%	22,7%	100,0%		
	Toplam	f	24	18	70	83	55	250		
		%	9,6%	7,2%	28,0%	33,2%	22,0%	100,0%		
Güncel olayları görsel sanat çalışmasına yansıtımama katkı sağlar.	13 yaş	f	15	9	23	22	18	87	14,454	,006
		%	17,2%	10,3%	26,4%	25,3%	20,7%	100,0%		
	14 yaş	f	10	24	31	37	61	163		
		%	6,1%	14,7%	19,0%	22,7%	37,4%	100,0%		
	Toplam	f	25	33	54	59	79	250		
		%	10,0%	13,2%	21,6%	23,6%	31,6%	100,0%		
Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar.	13 yaş	f	10	10	13	26	28	87	9,833	,043
		%	11,5%	11,5%	14,9%	29,9%	32,2%	100,0%		
	14 yaş	f	19	38	36	35	35	163		
		%	11,7%	23,3%	22,1%	21,5%	21,5%	100,0%		
	Toplam	f	29	48	49	61	63	250		
		%	11,6%	19,2%	19,6%	24,4%	25,2%	100,0%		
Gözleme dayalı çizimlerinde farklı bakış açılarını yansıtımama katkı sağlar.	13 yaş	f	10	0	19	40	18	87	34,555	,000
		%	11,5%	0,0%	21,8%	46,0%	20,7%	100,0%		
	14 yaş	f	10	29	64	36	24	163		
		%	6,1%	17,8%	39,3%	22,1%	14,7%	100,0%		
	Toplam	f	20	29	83	76	42	250		
		%	8,0%	11,6%	33,2%	30,4%	16,8%	100,0%		
Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar.	13 yaş	f	10	12	19	17	29	87	4,768	,312
		%	11,5%	13,8%	21,8%	19,5%	33,3%	100,0%		
	14 yaş	f	18	38	38	31	38	163		
		%	11,0%	23,3%	23,3%	19,0%	23,3%	100,0%		
	Toplam	f	28	50	57	48	67	250		
		%	11,2%	20,0%	22,8%	19,2%	26,8%	100,0%		
Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.	13 yaş	f	10	5	30	19	23	87	7,915	,095
		%	11,5%	5,7%	34,5%	21,8%	26,4%	100,0%		
	14 yaş	f	23	23	51	41	25	163		
		%	14,1%	14,1%	31,3%	25,2%	15,3%	100,0%		
	Toplam	f	33	28	81	60	48	250		
		%	13,2%	11,2%	32,4%	24,0%	19,2%	100,0%		
Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar.	13 yaş	f	14	12	20	22	19	87	4,044	,400
		%	16,1%	13,8%	23,0%	25,3%	21,8%	100,0%		
	14 yaş	f	29	37	28	41	28	163		
		%	17,8%	22,7%	17,2%	25,2%	17,2%	100,0%		
	Toplam	f	43	49	48	63	47	250		
		%	17,2%	19,6%	19,2%	25,2%	18,8%	100,0%		
Sanatçıların toplumda üstlendiği rolleri yorumlamama katkı sağlar.	13 yaş	f	14	22	19	22	10	87	18,176	,001
		%	16,1%	25,3%	21,8%	25,3%	11,5%	100,0%		
	14 yaş	f	10	27	53	29	44	163		
		%	6,1%	16,6%	32,5%	17,8%	27,0%	100,0%		
	Toplam	f	24	49	72	51	54	250		
		%	9,6%	19,6%	28,8%	20,4%	21,6%	100,0%		
Dönem, üslup ve kullanılan malzemelere göre sanat eserlerinin özelliklerini karşılaştırmama katkı sağlar.	13 yaş	f	10	13	21	24	19	87	10,470	,033
		%	11,5%	14,9%	24,1%	27,6%	21,8%	100,0%		
	14 yaş	f	8	30	65	37	23	163		
		%	4,9%	18,4%	39,9%	22,7%	14,1%	100,0%		
	Toplam	f	18	43	86	61	42	250		
		%	7,2%	17,2%	34,4%	24,4%	16,8%	100,0%		
Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar.	13 yaş	f	20	16	5	18	28	87	27,045	,000
		%	23,0%	18,4%	5,7%	20,7%	32,2%	100,0%		
	14 yaş	f	25	17	50	43	28	163		
		%	15,3%	10,4%	30,7%	26,4%	17,2%	100,0%		
	Toplam	f	45	33	55	61	56	250		
		%	18,0%	13,2%	22,0%	24,4%	22,4%	100,0%		

Tablo 9'un devamı

Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar.	13 yaş	f	24	8	23	13	19	87	23,922	,000
		%	27,6%	9,2%	26,4%	14,9%	21,8%	100,0%		
	14 yaş	f	13	36	57	33	24	163		
		%	8,0%	22,1%	35,0%	20,2%	14,7%	100,0%		
	Toplam	f	37	44	80	46	43	250		
		%	14,8%	17,6%	32,0%	18,4%	17,2%	100,0%		
Bir sanat eserinin değerlendirilmesinde bilgi ve deneyimlerin etkisini söylememe katkı sağlar.	13 yaş	f	15	0	22	36	14	87	23,814	,000
		%	17,2%	0,0%	25,3%	41,4%	16,1%	100,0%		
	14 yaş	f	34	23	20	45	41	163		
		%	20,9%	14,1%	12,3%	27,6%	25,2%	100,0%		
	Toplam	f	49	23	42	81	55	250		
		%	19,6%	9,2%	16,8%	32,4%	22,0%	100,0%		
Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar.	13 yaş	f	15	17	27	18	10	87	1,755	,781
		%	17,2%	19,5%	31,0%	20,7%	11,5%	100,0%		
	14 yaş	f	27	37	42	42	15	163		
		%	16,6%	22,7%	25,8%	25,8%	9,2%	100,0%		
	Toplam	f	42	54	69	60	25	250		
		%	16,8%	21,6%	27,6%	24,0%	10,0%	100,0%		
Kendisinin ve akranlarının çalışmalarını analiz etmeme katkı sağlar.	13 yaş	f	10	19	18	31	9	87	17,342	,002
		%	11,5%	21,8%	20,7%	35,6%	10,3%	100,0%		
	14 yaş	f	25	18	60	32	28	163		
		%	15,3%	11,0%	36,8%	19,6%	17,2%	100,0%		
	Toplam	f	35	37	78	63	37	250		
		%	14,0%	14,8%	31,2%	25,2%	14,8%	100,0%		
Sanatın tanımlamasını yapmama katkı sağlar.	13 yaş	f	20	5	26	18	18	87	14,866	,005
		%	23,0%	5,7%	29,9%	20,7%	20,7%	100,0%		
	14 yaş	f	15	28	56	25	39	163		
		%	9,2%	17,2%	34,4%	15,3%	23,9%	100,0%		
	Toplam	f	35	33	82	43	57	250		
		%	14,0%	13,2%	32,8%	17,2%	22,8%	100,0%		
Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların etkisini analiz etmeme katkı sağlar.	13 yaş	f	15	4	21	24	23	87	15,984	,003
		%	17,2%	4,6%	24,1%	27,6%	26,4%	100,0%		
	14 yaş	f	5	13	45	52	48	163		
		%	3,1%	8,0%	27,6%	31,9%	29,4%	100,0%		
	Toplam	f	20	17	66	76	71	250		
		%	8,0%	6,8%	26,4%	30,4%	28,4%	100,0%		
Popüler kültürün günümüz görsel sanatlarına etkisini açıklamama katkı sağlar.	13 yaş	f	20	17	18	22	10	87	14,841	,005
		%	23,0%	19,5%	20,7%	25,3%	11,5%	100,0%		
	14 yaş	f	20	17	27	60	39	163		
		%	12,3%	10,4%	16,6%	36,8%	23,9%	100,0%		
	Toplam	f	40	34	45	82	49	250		
		%	16,0%	13,6%	18,0%	32,8%	19,6%	100,0%		

Tablo 9'da görüldüğü gibi, 8. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 8. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışması oluşturma sürecini eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasını oluşturmak için güncel sanattan yararlanmama katkı sağlar. Yazı ve görsel kullanarak görsel sanat çalışması oluşturmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı çizimlerinde farklı bakış açılarını yansıtmama katkı sağlar. Farklı teknik ve materyalleri bir

arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar. Dönem, üslup ve kullanılan malzemelere göre sanat eserlerinin özelliklerini karşılaştırmama katkı sağlar. Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Bir sanat eserinin değerlendirilmesinde bilgi ve deneyimlerin etkisini söylememe katkı sağlar. Kendisinin ve akranlarının çalışmalarını analiz etmeme katkı sağlar. Sanatın tanımlamasını yapmama katkı sağlar.” İfadelerinde 13 yaşındakiler ile 14 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 13 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Güncel olayları görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Sanatçıların toplumda üstlendiği rolleri yorumlamama katkı sağlar. Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Popüler kültürün günümüz görsel sanatlarına etkisini açıklamama katkı sağlar.” İfadelerinde 13 yaşındakiler ile 14 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 14 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar. Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar.” İfadelerinde ise 13 yaşındaki öğrenci görüşleri ile 14 yaşındaki öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 8. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

BÖLÜM V

SONUÇLAR

5.1. Sonuçlar ve Tartışma

5. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 5. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda; “Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar. Kendi görsel sanat çalışmasını değerlendirmeme katkı sağlar.” İfadelerinde kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu, erkek öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin kızlara göre daha fazla olduğu görülmüştür,

“Görsel sanat çalışmasında mekân olgusunu göstermek için ölçü ve oranı kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında hava perspektifini kullanmama katkı sağlar. Gözlemlerinden yola çıkarak orantılarına uygun insan figürü çizmeme katkı sağlar. Sanat malzemelerini kullanarak rölyef veya heykel oluşturmama katkı sağlar. Farklı kültürlerin sanatı ve sanatçıları arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklamama katkı sağlar. Geçmişte ve günümüzde yapılmış olan sanat eserleri arasındaki farklılıkları söylememe katkı sağlar. Müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeme katkı sağlar. Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirmeme katkı sağlar. Doğal ve inşa edilmiş çevreyi karşılaştırmama katkı sağlar. Seçilen sanat eserinin içeriğini yorumlamama katkı sağlar. Bir sanat eserini yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz etmeme katkı sağlar. Sanat eserlerinin neden farklı değerlendirildiğini açıklamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.” İfadelerinde ise yine kız öğrenciler ile erkek öğrencilere arasında anlamlı bir farklılık olduğu kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre katılım eğilimleri daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmasında dijital teknolojiyi kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Seçilen sanat eserinin görsel özelliklerini analiz etmeme katkı sağlar.” İfadelerinde ise kız ve erkek öğrenci düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 5. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

“Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar. Kendi görsel sanat çalışmasını değerlendirmeme katkı sağlar.” İfadeleri öğrencilerin en yüksek katılma eğiliminde oldukları kazanımlar olmuştur. Buna göre öğrencilerin görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin olarak kendi çalışmalarına katkı sağlamaya yönelik olarak daha olumlu düşündükleri anlaşılmaktadır.

“Görsel sanat çalışmasında dijital teknolojiyi kullanmama katkı sağlar. Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirmeme katkı sağlar.” İfadelerinde ise öğrenciler katılım eğiliminde olsalar da bu kazanımlara katkısına ilişkin diğer ifadelerle karşılaştırıldığında daha az katılım eğiliminde olmuşlardır. Bu açıdan öğrencilerin görsel sanatlar dersinde kullanılan teknolojik araçların dijital teknoloji ile görsel sanat alanındaki mesleklerle ilişkilendirme kazanımına katkısının daha az olacağını düşündükleri sonucuna ulaşılabilir.

5. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 5. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışmasında mekân olgusunu göstermek için ölçü ve oranı kullanmama katkı sağlar. Gözlemlerinden yola çıkarak orantılarına uygun insan figürü çizmeme katkı sağlar. Müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeme katkı sağlar. Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirmeme katkı sağlar. Kendi görsel sanat çalışmasını değerlendirmeme katkı sağlar.” İfadelerinde 10 yaşındakiler ile 11 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 10 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmasında hava perspektifini kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında dijital teknolojiyi kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Geçmişte ve günümüzde yapılmış olan sanat eserleri arasındaki farklılıkları söylememe katkı sağlar. Doğal ve inşa edilmiş çevreyi karşılaştırmama katkı sağlar. Seçilen sanat eserinin içeriğini yorumlamama katkı sağlar. Bir sanat eserini yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz etmeme katkı sağlar.” İfadelerinde 10 yaşındakiler ile 11 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 11 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar. Sanat malzemelerini kullanarak rölyef veya heykel oluşturmama katkı sağlar. Farklı kültürlerin sanatı ve sanatçıları arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklamama katkı sağlar. Seçilen sanat eserinin görsel özelliklerini analiz etmeme katkı sağlar. Sanat eserlerinin neden farklı değerlendirildiğini açıklamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.” İfadelerinde ise 10 yaşındaki öğrenci görüşleri ile 11 yaşındaki öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 5. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

6. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 6. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışmasında perspektifi kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar. Görsel sanatlardaki meslekler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söylememe katkı sağlar. Kişisel fikirlerin ve değer yargısının sanat eserinin değerlendirilmesindeki etkisini açıklamama katkı sağlar Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklamama katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkek öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Öğrenciler görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasını oluştururken farklı materyalleri ve teknikleri kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasındaki fikirlerini ve deneyimlerini; yazılı, sözlü, ritmik, drama vb. yöntemlerle göstermeme katkı sağlar. Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklamama katkı sağlar. Toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklamama katkı sağlar. Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılarken eleştirel düşünme becerilerini kullanmama katkı sağlar. Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar. Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve kız öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Seçilen tema ve konu doğrultusunda fikirlerini görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar. Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar. Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.” İfadelerinde ise erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 6. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinde genel olarak öğrencilerin katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler. Ancak katılım eğiliminin düşük olduğu ifadeler ise; Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar. Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar.” Olduğu belirlenmiştir. “Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar.” İfadesine ise öğrenciler katılmama eğilimi göstermişlerdir.

6. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 6. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki-kare testi sonucunda;

Görsel sanat çalışmasını oluştururken farklı materyalleri ve teknikleri kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasındaki fikirlerini ve deneyimlerini; yazılı, sözlü, ritmik, drama vb. yöntemlerle göstermeme katkı sağlar. Seçilen tema ve konu doğrultusunda fikirlerini görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar. Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklamama katkı sağlar. Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar. Görsel sanatlardaki meslekler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söylememe katkı sağlar. Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar. Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklamama katkı sağlar.” İfadelerinde 11 yaşındakiler ile 12 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 11 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmasında perspektifi kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar. Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, assemblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklamama katkı sağlar. Kişisel fikirlerin ve değer yargısının sanat eserinin değerlendirilmesindeki etkisini açıklamama katkı sağlar.” İfadelerinde 11 yaşındakiler ile 12 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 12 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

Öğrenciler görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar. Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar. Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılarken eleştirel düşünme becerilerini kullanmama katkı sağlar. Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.” İfadelerinde ise 11 yaşındaki öğrenci görüşleri ile 12 yaşındaki öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 6. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle

öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

7. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 7. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışmasında geleneksel ve güncel sanat malzemeleri ile teknikleri kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı çizimler yapmama katkı sağlar. Atık malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar. Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar. Tarihî olayların sanat eserleri üzerindeki etkisini incelememe katkı sağlar. Sanat eserinde ele alınan tema, konu ve sembolleri tanımlamama katkı sağlar. Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar. Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar. Görsel sanat eserlerindeki sanatçının görsel sanat eserine yansıyan üslubunu farketmeme katkı sağlar. Kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini incelememe katkı sağlar. Sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlamama katkı sağlar. Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklamama katkı sağlar. Bilgi ve deneyimlerin sanat eserine yönelik bakış açısını nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkek öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmasında sanat tekniklerini birlikte kullanmama katkı sağlar. Sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini analiz etmeme katkı sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve kız öğrencilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

Görsel sanat çalışmalarını oluşturmak için araştırmaya dayalı uygulama sürecinin basamaklarını eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar. Yaşantısının herhangi bir anını hikâyeleştirerek görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. İfadelerinde ise erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 7. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinde genel olarak öğrencilerin katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler. Ancak katılım eğiliminin düşük olduğu ifadeler ise; “Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar. Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar.” olduğu belirlenmiştir. “Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar. Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar. Atık malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar.” İfadesine ise öğrenciler katılmama eğilimi göstermişlerdir.

7. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 7. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Yaşantısının herhangi bir anını hikâyeleştirerek görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini analiz etmeme katkı sağlar. Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar. Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar.” İfadelerinde 12 yaşındakiler ile 13 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 13 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Görsel sanat çalışmalarını oluşturmak için araştırmaya dayalı uygulama sürecinin basamaklarını eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında sanat tekniklerini birlikte kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında geleneksel ve güncel sanat malzemeleri ile teknikleri kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı çizimler yapmama katkı sağlar. Atık malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Tarihi olayların sanat eserleri üzerindeki etkisini incelememe katkı sağlar. Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar. Görsel sanat eserlerindeki sanatçının görsel sanat eserine yansıyan üslubunu farketmeme katkı sağlar. Sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlamama katkı sağlar.” İfadelerinde 12 yaşındakiler ile 13 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 13 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinde ele alınan tema, konu ve sembolleri tanımlamama katkı sağlar. Kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini incelememe katkı sağlar. Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklamama katkı sağlar Bilgi ve deneyimlerin sanat eserine yönelik bakış açısını nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.” İfadelerinde ise 12 yaşındaki öğrenci görüşleri ile 13 yaşındaki öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 6. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

8. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 8. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda; “Görsel sanat çalışması oluşturma sürecini eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasını oluşturmak için güncel sanattan yararlanmama katkı sağlar. Yazı ve görsel kullanarak görsel sanat çalışması oluşturmama katkı sağlar. Güncel olayları görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı çizimlerinde farklı bakış açılarını yansıtmama katkı sağlar. Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar. Sanatçıların toplumda üstlendiği rolleri yorumlamama katkı sağlar. Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Bir sanat eserinin değerlendirilmesinde bilgi ve deneyimlerin etkisini söylememe katkı sağlar. Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar. Kendisinin ve akranlarının çalışmalarını analiz etmeme katkı sağlar. Sanatın tanımlamasını yapmama katkı sağlar. Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Popüler kültürün günümüz görsel sanatlarına etkisini açıklamama katkı

sağlar.” erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve kız öğrencilerin bu ifadelerle katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Dönem, üslup ve kullanılan malzemelere göre sanat eserlerinin özelliklerini karşılaştırmama katkı sağlar.” İfadelerinde ise erkek öğrenciler ile kız öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 8. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinde genel olarak öğrencilerin katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler. Ancak katılım eğilimin düşük olduğu ifadeler ise; “Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar. Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar.” olduğu belirlenmiştir.

8. Sınıfta okuyan öğrencilerin teknolojik araçların kullanımının 8. Sınıf kazanımlarına etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde yaşlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yapılan ki kare testi sonucunda;

“Görsel sanat çalışması oluşturma sürecini eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasını oluşturmak için güncel sanattan yararlanmama katkı sağlar. Yazı ve görsel kullanarak görsel sanat çalışması oluşturmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar. Gözleme dayalı çizimlerinde farklı bakış açılarını yansıtmama katkı sağlar. Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar. Dönem, üslup ve kullanılan malzemelere göre sanat eserlerinin özelliklerini karşılaştırmama katkı sağlar. Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar. Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Bir sanat eserinin değerlendirilmesinde bilgi ve deneyimlerin etkisini

söylememe katkı sağlar. Kendisinin ve akranlarının çalışmalarını analiz etmeme katkı sağlar. Sanatın tanımlamasını yapmama katkı sağlar.” İfadelerinde 13 yaşındakiler ile 14 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 13 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Güncel olayları görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar. Sanatçıların toplumda üstlendiği rolleri yorumlamama katkı sağlar. Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların etkisini analiz etmeme katkı sağlar. Popüler kültürün günümüz görsel sanatlarına etkisini açıklamama katkı sağlar.” İfadelerinde 13 yaşındakiler ile 14 yaşındaki grup arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve 14 yaşındakilerin bu ifadelere katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür.

“Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar. Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar. Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl etkilendiğini açıklamama katkı sağlar. Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar.” İfadelerinde ise 13 yaşındaki öğrenci görüşleri ile 14 yaşındaki öğrenci görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Toplam puanlar değerlendirildiğinde 8. sınıf kazanımlarına ilişkin olarak verilen kazanım ifadelerinin tümüne öğrenciler katılım eğilimi gösterdiği görülmüştür. Bu yönüyle öğrenciler görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşleri olumlu olmuştur. Derste kullanılan teknolojik araçların kazanımlarına katkı sağladığını düşünmektedirler.

Bu bulgular literatürde birçok araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Döl (2009) araştırmasında ilköğretim 8.sınıf görsel sanatlar dersinde eser analizi konusunun, araştırmacı tarafından tasarlanan eğitim CD'si yoluyla öğretilmesinin öğrencilerin ders başarısı üzerindeki etkisinin incelenmeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, ders konularına göre tasarlanan CD'lerin hızlı öğrenmede, öğrenilen bilgilerin kalıcılığını arttıracak ve ders dışında da bilgisayar kullanılarak öğreniminin pekiştirileceği ve yapılacak yeni araştırmalara katkıda bulunacağına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Alan (2009) araştırmasında, Sevgi içerikli Çizgi Filmlerin ilköğretim 5. Sınıftaki Çocukların Görsel Sanatlar Dersinde Yaptıkları Resimler Üzerindeki Etkisinin incelenmesini amaçlamıştır. Araştırmada, çocuklara yönelik programlar arasında yer alan

çizgi filmler her yönüyle ele alınmaya çalışılmıştır. Çizgi filmlerin, ilköğretim 5. sınıftaki çocukların üzerinde ne gibi etkileri olduğu ve onları nasıl etkilediği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma; çocuklara yönelik programların içinde yer alan çizgi filmlerin; doğru amaçlar doğrultusunda kullanıldığında eğlenmenin yanında; bilgi edinmede, yaratıcılıklarını geliştirmede, duygu ve düşüncelerini ifade etmede ve en önemlisi de eğitimlerinde olumlu etkilerini ortaya koymaktır.

Baz (2015) grafik bölümü öğrencilerinin teknolojiye yönelik tutumlarını ve bu tutumların cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini saptamaya çalışmıştır. Araştırmanın sonucunda animasyon dersi alan grafik bölümü öğrencilerinin teknolojik araçların eğitim alanında kullanılma durumu, teknolojinin eğitim yaşamına etkileri, teknolojik araçların kullanımının öğretilmesi ve teknolojik araçların değerlendirilmesi gibi konularda olumlu tutum gösterdikleri söylenebilir. Ayrıca eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumun bu çalışmaya katılan öğrenciler için cinsiyet açısından herhangi bir fark oluşturmadığı gözlemlenmiştir.

Kahvecioğlu (2007) araştırmasında, ilköğretim II. sınıf görsel sanatlar dersinde geleneksel öğretim yöntemiyle bilgisayar destekli öğretim yönteminin karşılaştırılması ve değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma evrenin, Gazi Üniversitesi Vakfı Özel İlköğretim Okulunun II. sınıflarından 80 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırma kapsamında öğrenciler için ön ve son test ile araştırmacı tarafından etkileşimli ders yazılım CD'si hazırlanmıştır. Araştırma sonucunda;

1. Bilgisayar destekli öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin, geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerine kıyasla daha başarılı bir sonuca ulaştıkları görülmüştür.
2. Kontrol ve deney grubu öğrencilerinin son test puanlarının aritmetik ortalamasını karşılaştırdığımızda, deney grubu öğrencilerinin anlamlı bir farkla daha başarılı oldukları görülmüştür.
3. İstatistiksel sonuçların yanında, bilgisayar destekli öğretim sürecinde öğrencilerin derse seyerek katıldıkları, hevesli oldukları ve eğlenerek öğrendikleri gözlemlenmiştir.

Wall, Higgins ve Smith (2005), yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin etkileşimli tahta kullanımı ve etkileşimli tahtanın öğretme-öğrenme sürecine sunacağı katkıları, etkileşimli tahta kullanımı ile ilgili öğrenci görüşleri hakkında bilgi toplamayı amaçlamışlardır. Araştırmayı 6. sınıftaki öğrencilerden etkileşimli tahtayı en az bir yıl kullanmış olan 46

erkek ve 34 kız ile gerçekleştirmişlerdir. Görüşülen öğrencilerin çoğu etkileşimli tahtanın olumlu özelliklerine yönelik görüş bildirmiştir. Akıllı tahta kullanımı, birlikte öğrenme ve paylaşma konusunda da öğrencileri olumlu yönde etkilemiş olduğunu çalışmalarında belirtmişlerdir. Kennewell ve Morgan (2003), yapmış oldukları çalışmalarında etkileşimli tahta teknolojisine karşı öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerini, tutumlarını incelemişlerdir. Çalışmalarında öğretmen ve öğrencilerin söz konusu teknolojiyi bilmeleri ve benimsemeleriyle eğitim ve öğretim sürecinde akıllı tahta kullanımının yaygınlaşmasını sağlayacakları ve bu şekilde bu teknolojinin ilerideki rolü hakkında daha bir iyimser olacakları vurgulanmıştır.

Akgül (2013) araştırmasında Görsel Sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımının İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin ders başarısına olan etkisinin incelenmeyi amaçlamıştır. Araştırma dört basamaktan oluşmaktadır. İlk basamağında klasik anlatım yöntemi kullanılarak Sanatsal Düzenleme İlke ve Elemanları konusu anlatılmıştır. Çalışmanın ikinci basamağında ise öğrencilere uygulama çalışması yaptırılmıştır. Üçüncü basamağında akıllı tahta kullanılarak aynı konu tekrar anlatılmış ve çalışmanın son basamağında uygulama çalışması yaptırılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin uygulama çalışmaları akademisyenler tarafından değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlarda, Sanatsal Düzenleme İlke ve Elemanları Konusunun akıllı tahta ile anlatılmasıyla öğrencilerin başarılarında önemli bir artış görülmüştür. Aynı zamanda öğrencilerin ders motivasyonunu artıran bir etmen olarak akıllı tahtanın eğitim öğretimde faydalı bir eğitim aracı olduğu gözlemlenmiştir.

Gül (2013) çalışmasında, eğitim alanında yoğun olarak kullanılmaya başlanan bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim üzerindeki pedagojik ve iktisadi etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada ülkemizde uygulanmakta olan eğitimde 'FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme) Projesi'nin eğitsel amaçlarla uyumluluğu ve ülke ekonomisi üzerinde oluşturduğu mali yükün analizinin yapılması amaçlanmıştır. Bu amaçla tezin ilk bölümünde neoliberal dönüşüme ilişkin küresel söylemlerden 'bilgi toplumu' kavramı ve kavramın eğitime etkileri incelenmiştir. İkinci bölümde eğitim-teknoloji ilişkisi ekonomik ve eğitimsel etkiler ışığında ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise 'FATİH Projesi'nin amaç ve kapsamı ortaya konduktan sonra, proje döneminde gerçekleştirilen ihale süreçleri, projenin ekonomik büyüklüğü ve pilot uygulama kapsamındaki okullarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Keleş (2012) çalışmasında, dijital kültür ortamlarında yetişen ilköğretim çağı altıncı sınıf öğrencileri ile bu ortamlardan çeşitli nedenlerden ötürü uzak (yoksun) kalmış olan öğrenciler arasında çizgisel gelişim basamakları açısından olası değişkenler dikkate alınıp incelenerek onların yaratıcılıklarına etkileri araştırılmayı amaçlamıştır. Ayrıca araştırmanın amacı doğrultusunda ilköğretim görsel sanatlar dersinde işlenen konular paralelliğinde kullanılabilecek teknolojik donanımların öğrenci kazanımlarına etkilerinden bahsedilmektedir. Bu bağlamda, kullanılabilecek düzeyde olan teknolojilerin bu derste ortaya koyacağı etkileri öğrencilerin lehine çevirerek, yaratıcılıklarını ve teknolojik okuryazarlıklarını geliştirirken aynı zamanda dijital kültür ortamlarında ve modern eğitim teknolojileri kapsamında yaşanan çağa uyum sağlayabilecek bireyler yetiştirilebileceği düşünülmektedir.

Susuz (2012) İlköğretim ikinci kademe (6, 7 ve 8. sınıf) görsel sanatlar dersinde, değişik teknik ve araç-gereç kullanımının öğrencilerin yaratıcılıklarına katkısının araştırılıp ortaya konularak, buna göre yöntem önerileri sunmayı amaçlamıştır. İçeriğinde; çocukluktan gençliğe çizgisel gelişim evrelerine, çocukların değişik teknik ve araç-gereçlerle yaptıkları çalışmalara, değişik kişi ve kaynaklarca yapılan yaratıcılık tanımlarına yer verilmiştir. Alt bölümlerde ise; çocuğun yaratıcılığının gelişmesinde resmin etkisi, yaratıcılığı geliştiren ve engelleyen etmenler açıklanmıştır. Görsel sanatlar eğitiminin amaçları, bireye kazandırdıkları ve yaratıcılığın geliştirilmesindeki yöntemleri yer alır. Ülkemizin değişik şehirlerinden belirlenen ilköğretim okullarında, görsel sanatlar dersi kapsamında seçilen öğrencilere değişik teknik ve araç-gereç kullanılarak uygulamalar yaptırılmıştır. Yaptırılan uygulamalar ile ilgili öğrenci ve öğretmenlerin görüşlerine yer verilmiştir. Öğrencilere yaptırılan uygulamalardan ve öğretmenlere uygulanan anket çalışmasından elde edilen bulgulara göre sonuçlar çıkarılarak bu sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

5.2. Öneriler

1. Araştırma sonucunda teknoloji kullanımının ortaokul öğrencilerinde görsel sanatlar dersinin kazanımların gerçekleştirilmesinde fayda sağladığı sonucu bulunmuştur. Bu doğrultuda derslerin teknolojik araçlardan yararlanarak işlenmesinin önemli olduğu sonucuna gereği öğretmenlerin bu sonucu dikkate almaları önerilmektedir.

2. MEB'in bu sonuçlar doğrultusunda kazanımların gerçekleştirilmesinde teknolojik araçların önemi gereği bu araçların kullanılmasını ve materyal geliştirilmesini desteklemesi ve teşvik etmesi önerilebilir.
3. Eğitimde fırsat eşitliği gereği teknolojik araçlara ulaşmakta güçlük çeken imkanları sınırlı okulların desteklenmesi önerilebilir.
4. Teknolojik araçların kullanılmasını teşvik eden öğretim programlarına yansıtacak, öğretmene kılavuz olacak müfredatların hazırlanması gerekmektedir.
5. Eğitim teknolojisine dayalı uygulamaları projelendirmek ve uygulamak için alanda yetişmiş uzman personele gereksinim vardır. Bütün çalışmaların bir ekip çalışması olduğu bilinciyle eğitim-deki tüm görevli personel aynı anlayışla yetiştirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Akgül, B. (2013). *İlköğretim görsel sanatlar dersinde akıllı tahta kullanımının öğrenci başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akkoyunlu, B. (2008). Bilgisayar ortamında öğretim. H. F. Odabaşı (Ed.), *Okulöncesinde öğretim teknolojisi ve materyal tasarım* içinde (s. 121-143). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Akpınar, Y. (2008). Eğitim yazılımlarının incelenmesi. (Ed.), *Okulöncesinde öğretim teknolojisi ve materyal tasarım* içinde (s. 145-169). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Alan, İ. (2009). *Sevgi içerikli çizgi filmlerin ilköğretim 5. sınıftaki çocukların görsel sanatlar dersinde yaptıkları resimler üzerindeki etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Apple, M. W. (2012). Öğretim ve teknoloji: bilgisayarların öğretmen ve öğrenciler üzerindeki gizli etkileri. (A. Bozkurt, Çev.) *Eğitime Bakış, Eğitim Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 8(24), 24-34.
- Artut, K. (2009). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri* (6. Baskı) Ankara: Anı.
- Ateş, M. (2010). Ortaöğretim coğrafya derslerinde akıllı tahta kullanımı. *Marmara Üniversitesi Coğrafya Dergisi*, 8(22), 409-427.
- Bakioğlu, A. (2016). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Nobel.
- Baz, N. G. (2015). *Animasyon dersi alan grafik bölümü öğrencilerinin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Bilgin, K. U. (2004). *Kamu performans yönetimi - memur hak ve yükümlülüklerin performansa etkisi*, Ankara: Todaie.
- Bransford, J. D. (2000). *How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School*. National Research Council. Washington, DC: National Academy.
- Can, T. (2003). Bolu orta öğretim okulları yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlilikleri. *The Turkish Online Journal of Education Technology*, 3(12), 94-107.
- Cuban, L. (1998). High-tech schools and lowtech teaching. *Journal of Computing in Teacher Education*, 14 (2), 6-7.
- Doğan, Z. (2008). Öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı: sunu materyalleri. H. F. Odabaşı (Ed.), *Okulöncesinde öğretim teknolojisi ve materyal tasarım içinde* (s. 77-95). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Döğer, M. F. (2016). *Bilgisayar destekli eğitimlere katılan öğretmenlerin görüş ve deneyimlerine bağlı olarak eğitimde teknoloji kullanımını etkileyen dinamikler*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Döl, A. (2009). *İlköğretim ikinci kademe 8. sınıf görsel sanatlar dersinde "eser analizi" etkinliğinin, sanat eleştirisine yönelik bilgisayar destekli öğretimi ve örnek cd tasarımı*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eason, G. (2011). *Digital textbooks open a new chapter*. <http://www.bbc.co.uk/news/business-15175962> sayfasından erişilmiştir.
- Elaziz, F.M. (2008). *Attitudes of students and teachers towards the use of interactive whiteboards in EFL classrooms*. Unpublished Master Thesis. The Department Of Teaching English As A Foreign Language, Bilkent University, Ankara.
- Elitsoy, Z.A. (2008). *Toplumsal dönüşümler bağlamında teknoloji - sanat ilişkisi ve (bilgi teknolojilerinin sanatta estetik ve yaratıcılığa etkilerinin algılanışı üzerine bir araştırma)*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erbay, M. (1997). *Plastik sanatlar eğitiminin gelişimi*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.

- Ergin, A. (2008). Öğretim teknolojisi ve iletişim H. F. Odabaşı (Ed.), *Okulöncesinde öğretim teknolojisi ve materyal tasarım* içinde (s. 1-21). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Ersoy, A. (2002). *Sanat kavramlarına giriş*. İstanbul: Yorum Sanat.
- Gillen J., Kleine S.J., Littleton K., Mercer N. and Twiner, A. (2007). A “learning revolution”? Investigating pedagogic practices around interactive whiteboards in british primary classrooms learning. *Media and Technology*, 32(3), 243–256.
- Göksoy, S. (2012). Okul yönetiminde bilgi-iletişim teknolojileri (BİT) *Eğitime Bakış, Eğitim Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 8(24), 39-44.
- Gray, L., Thomas, N. & Lewis, L. (2010). *Teachers’ use of educational technology in U.S. public schools* <https://nces.ed.gov/> sayfasından erişilmiştir.
- Gül, K. (2013). *Eğitimde teknoloji kullanımı bağlamında Fatih Projesi'nin analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gündoğdu, A. (2012). Eğitimde fırsat eşitliğini sağlama aracı olarak fatih projesi. *Eğitime Bakış, Eğitim Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 8(24), 1-4.
- Herman, J. (2014). *Responses to the Question “What is Art?”* <http://mentalfloss.com/article/57501/27-responses-question-what-art>, sayfasından erişilmiştir.
- Hiçyılmaz, Y. (2015). *Görsel sanatlar dersinde öğrencilerin akıllı tahtaya yönelik tutumları ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Intel. (2011). *Portugal Transforms Primary Education with 1:1 Technology Integration*. http://download.intel.com/educati-on/transformation/Ed_Transformation_CS_Portugal_LoRes.pdf sayfasından erişilmiştir.
- İşman, A. (2008). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* (3. Baskı). Ankara: Pegem.
- Kahvecioğlu, N.S. (2007). *İlköğretim II. sınıf görsel sanatlar dersinde bilgisayar destekli öğretim ve geleneksel öğretim yöntemlerinin öğrenme üzerindeki etkisinin*

karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.

Kaya, B. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum düzeyi ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

Keleş, P. (2012). *İlköğretim görsel sanatlar dersinde dijital kültürün öğrencilerin yaratım sürecine etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Kennewell, S. ve Morgan A. (2003). Student teachers' experiences and attitudes towards using interactive whiteboards in the teaching and learning of young children. <http://crpit.com/confpapers/CRPITV34Kennewell1.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Korkmaz, Ö., Usta, E. (2010). Öğretmen adaylarının bilgisayar yeterlikleri ve teknoloji kullanımına ilişkin algıları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 64-81.

Kurubacak, G. (2008). Öğretim Teknolojilerinin Öğretim Sürecindeki Yeri ve Kullanımı: Görsel-İşitsel Araçlar. H. F. Odabaşı (Ed.), *Okulöncesinde öğretim teknolojisi ve materyal tasarım* içinde (s. 55-76). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Marder, L. (2017) Ways of Defining Art <https://www.thoughtco.com/what-is-the-definition-of-art-182707>, sayfasından erişilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). *Temel eğitim projesi u. faz. bt entegrasyonu temel araştırması*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı Bilgitek Eğitim.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *FATİH projesi*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *Görsel sanatlar dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.

- Namlu, A.G. (1998). Öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumları. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (1-2), 45-59.
- Oktay, A. (1994). *Türkiye’de popüler kültür*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Özhan, U. (2012). *İlköğretim öğrencilerinin öğrenme stilleri ile derslerindeki akıllı tahta kullanımına yönelik görüşleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özsoy, V. (2003). *Görsel sanatlar eğitimi*. Ankara: Gündüz Eğitim.
- Pamuk, S. (2012). Dünyada ve Türkiye’de eğitimde teknoloji entegrasyonu. *Eğitime Bakış, Eğitim Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 8(24), 14-18.
- Portekiz Eğitim Bakanlığı. (2008). *Technological Plan for Education*. http://www.pte.gov.pt/idc/groups/public/documents/pte_documentos/002839.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Reimers, F.M. & Hamed, Z.M. (2012). Teknolojinin yardımı ile okulları ve eğitimde yeniliği yönlendirmek. (A. Bozkurt, Çev.) *Eğitime Bakış, Eğitim Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 8(24), 19-23.
- Sakallı, M., Bakay, G., Hüssein, G. (2008). *Yeni eğitim teknolojilerine ilişkin öğretmen görüşleri*, Proceedings Of 8th. International Educational Technology Conference, İstanbul.
- Seferoğlu, S.S. (2008). Öğretim durumlarını planlama (H. F. Odabaşı (Ed.), *Okulöncesinde öğretim teknolojisi ve materyal tasarım* içinde (s. 23-38). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Shenton, A. and Pagett, L. (2008). From ‘bored’ to screen: the use of the interactive whiteboard for literacy in six primary classrooms in England. *Literacy*, 41(3), 129-136.
- Strauss, V. (2012). *South Korea’s surprising stand-down on digital textbooks*. http://www.washingtonpost.com/blogs/answer-sheet/post/south-koreas-surprising-stand-down-on-digital-textbooks/2012/03/25/gIQA6djvbS_blog.html sayfasından erişilmiştir.

- Susuz, M. (2012). *İlköğretim ikinci kademe görsel sanatlar dersinde değişik teknik ve araç-gereç kullanımının öğrencilerin yaratıcılıklarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Şenel, A. & Gençoğlu, S. (2003). Küreselleşen dünyada teknoloji eğitimi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi* 11(12), 45-65.
- Şentürk Erenel, A., Gönenç, İ.M., Ünal Köksal, F., Vural, G. (2011). Teknoloji ve kadın sağlığı, *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 2(2), 66-74.
- Şimşek, A. (2012). Eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi A. Şimşek Ve H. Z. Tonus, (Ed.), *İşletmelerde eğitim ve geliştirme* içinde (s. 26-50). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Şimşek, Y. (2008). Sınıf ve grup lideri olarak öğretmen E. Ağaoğlu (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde (s. 63-80). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Tatlı, C. & Kılıç, E. (2013). Etkileşimli tahtaların kullanımına ilişkin alınan hizmet içi eğitimin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmesi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 12(24), 137-158.
- TDK, (2017). *Güncel Türkçe Sözlüğü*. Ankara: TDK.
- Tuncel, M. (2012). Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (Fatih) Projesi. Eğitime Bakış, *Eğitim Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 8(24), 7-13.
- Uşun, S. (2000). *Dünyada ve Türkiye’de bilgisayar destekli öğretim*, Ankara: Pegem.
- Wall, K., Higgins, S. and Smith, H. (2005). The visual helps me understand the complicated things’: pupil views of teaching and learning with interactive whiteboards. *British Journal of Educational Technology*, 36(5), 851–867.
- Worldbank. (2012). *Around the World with Portugal’s eEscola Project and Magellan Initiative*. <http://blogs.worldbank.org/edutech/portugal> sayfasından erişilmiştir.
- Yalın, H.İ. (2008). Çeşitli öğretim materyallerinin seçimi, tasarımı ve hazırlanması. H. F. Odabaşı (Ed.), *Okulöncesinde öğretim teknolojisi ve materyal tasarım* içinde (s. 41-53). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

- Yılmaz, H. (2012). *Öğretmenlerin eğitimde teknoloji kullanımı konusunda tutumlarının değerlendirilmesi (Şişli Endüstri Meslek Lisesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, H. (2016). *İlkokul öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin bilgisayar yeterliliklerinin ve teknoloji tutumlarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Yolcu, E. (2009). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Nobel.
- Yücel, G. (2002). *Görsel teknolojideki gelişmelerin çağdaş sanattaki yansımaları*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Yüzer, V. (2008). Öğretim Materyallerinin Öğretim Sürecindeki Yeri ve Kullanımı: Kitle İletişim Teknolojisi Araçlar. H. F. Odabaşı (Ed.), *Okulöncesinde öğretim teknolojisi ve materyal tasarım* içinde (s. 97-119). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Zor, A. (2008). *Yapılandırmacı yaklaşıma göre web tabanlı bilgisayar destekli sanat eğitimi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK 1. Görsel Sanatlar Dersinde Teknoloji Kullanımının Kazanımlara Etkisine İlişkin Anket

Sevgili Öğrenciler,

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde yer alan kazanımların gerçekleştirilmesinde gelişen teknolojik materyallerin katkısına ilişkin görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışmaya katkıda bulunmayı kabul ettiğiniz ve zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Ankette iki bölüm bulunmaktadır. Birinci bölümde kişisel durumunuzla ilgili bilgiler bulunmaktadır. İkinci bölümde kazanım listesi verilmiştir. Soruların, samimi ve objektif, tarafsız olarak cevap vermeniz araştırma bulgularının geçerli olması için gereklidir. Lütfen hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız. Sonuçlar toplu olarak değerlendirileceğinden isim yazmanıza da gerek yoktur.

Elif AKGÜN
Yüksek Lisans Öğrencisi

SOSYO DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1-Cinsiyetiniz nedir?

() Erkek () Kız

2-Yaşınız: ()10 ()11 ()12 ()13 ()14

3-Kaçıncı sınıfta okuyorsunuz: ()5. ()6. ()7. ()8.

No	Sınıflarınızda bulunan etkileşimli tahtaların ve elektronik ortamda sunulan eğitim portallarının görsel sanatlar dersinde hedeflenen kazanımlara katkısına ilişkin düşüncelerinizi belirtiniz.	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
	Kazanımlar					
	5. SINIF KAZANIMLARI					
5.1.1.	Görsel sanat çalışmasını oluştururken uygulama basamaklarını kullanmama katkı sağlar.					
5.1.2.	Görsel sanat çalışmasında mekân olgusunu göstermek için ölçü ve oranı kullanmama katkı sağlar.					
5.1.3.	Görsel sanat çalışmasında hava perspektifini kullanmama katkı sağlar.					
5.1.4.	Gözlemlerinden yola çıkarak orantılarına uygun insan figürü çizmeme katkı sağlar.					
5.1.5.	Görsel sanat çalışmasında dijital teknolojiyi kullanmama katkı sağlar.					
5.1.6.	Sanat malzemelerini kullanarak rölyef veya heykel oluşturmama katkı sağlar.					
5.1.7.	Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.					
5.2.1.	Farklı kültürlerin sanatı ve sanatçıları arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklamama katkı sağlar.					
5.2.2.	Geçmişte ve günümüzde yapılmış olan sanat eserleri arasındaki farklılıkları söylememe katkı sağlar.					
5.2.3.	Müzeler ile Görsel Sanatları ilişkilendirmeme katkı sağlar.					
5.2.4.	Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirmeme katkı sağlar.					
5.3.1.	Doğal ve inşa edilmiş çevreyi karşılaştırmama katkı sağlar.					
5.3.2.	Seçilen sanat eserinin görsel özelliklerini analiz etmeme katkı sağlar.					
5.3.3.	Seçilen sanat eserinin içeriğini yorumlamama katkı sağlar.					
5.3.4.	Bir sanat eserini yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz etmeme katkı sağlar.					

5.3.5.	Kendi görsel sanat çalışmasını değerlendirmeme katkı sağlar.					
5.3.6	Sanat eserlerinin neden farklı değerlendirildiğini açıklamama katkı sağlar.					
5.3.7.	Görsel sanat çalışmasında etik kurallara uymama katkı sağlar.					
	6. SINIF KAZANIMLARI					
6.1.1	Öğrenciler görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar.					
6.1.2	Görsel sanat çalışmasını oluştururken farklı materyalleri ve teknikleri kullanmama katkı sağlar.					
6.1.3.	Görsel sanat çalışmasındaki fikirlerini ve deneyimlerini; yazılı, sözlü, ritmik, drama vb. yöntemlerle göstermeme katkı sağlar.					
6.1.4.	Seçilen tema ve konu doğrultusunda fikirlerini görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar.					
6.1.5.	Görsel sanat çalışmasında perspektifi kullanmama katkı sağlar.					
6.1.6.	Gözleme dayalı kısa ve uzun süreli çizimler yapmama katkı sağlar.					
6.1.7.	Üç boyutlu çalışmalar oluşturmak için oyma, asamblaj veya modelleme tekniklerini kullanmama katkı sağlar.					
6.1.8.	Görsel sanat çalışmasında farklı geleneksel Türk sanatları alanlarını bir arada kullanmama katkı sağlar.					
6.1.9.	Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.					
6.2.1.	Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklamama katkı sağlar.					
6.2.2.	Etnografya müzelerindeki ürünler aracılığıyla geleneksel sanat örneklerini incelememe katkı sağlar.					
6.2.3.	Toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklamama katkı sağlar.					
6.2.4.	Anadolu uygarlıklarına ait eserleri müzeler aracılığıyla incelememe katkı sağlar.					
6.2.5.	Görsel sanatlar, tarih ve kültürün birbirlerini nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.					

6.2.6.	Görsel sanatlardaki meslekler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söylememe katkı sağlar.					
6.3.1.	Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılarken eleştirel düşünme becerilerini kullanmama katkı sağlar.					
6.3.2.	Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklamama katkı sağlar.					
6.3.3.	Görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini açıklamama katkı sağlar.					
6.3.4.	Sanatçıların niçin sanat eseri oluşturduklarını tartışmama katkı sağlar.					
6.3.5.	Kişisel fikirlerin ve değer yargısının sanat eserinin değerlendirilmesindeki etkisini açıklamama katkı sağlar.					
6.3.6.	Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklamama katkı sağlar.					
	7. SINIF KAZANIMLARI					
7.1.1.	Görsel sanat çalışmalarını oluşturmak için araştırmaya dayalı uygulama sürecinin basamaklarını eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar.					
7.1.2.	Görsel sanat çalışmasında sanat tekniklerini birlikte kullanmama katkı sağlar.					
7.1.3.	Yaşantısının herhangi bir anını hikâyeleştirerek görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar.					
7.1.4.	Görsel sanat çalışmasında geleneksel ve güncel sanat malzemeleri ile teknikleri kullanmama katkı sağlar.					
7.1.5.	Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar.					
7.1.6.	Gözleme dayalı çizimler yapmama katkı sağlar.					
7.1.7.	Atık malzemeleri kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar.					
7.1.8.	Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.					
7.2.1.	Sanat eserlerindeki üslupları açıklamama katkı sağlar.					
7.2.2.	Sanat, tarih ve kültürün birbirini nasıl etkilediğini analiz etmeme katkı sağlar.					
7.2.3.	Sanatçıların topluma sağladığı katkıları açıklamama katkı sağlar.					

7.2.4.	Tarihî olayların sanat eserleri üzerindeki etkisini incelememe katkı sağlar.					
7.3.1.	Sanat eserinde ele alınan tema, konu ve sembollerini tanımlamama katkı sağlar.					
7.3.2.	Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanmama katkı sağlar.					
7.3.3.	Sanatçıların eserlerini oluşturma süreçlerini karşılaştırmama katkı sağlar.					
7.3.4.	Görsel sanat eserlerindeki sanatçının görsel sanat eserine yansıyan üslubunu farketmeme katkı sağlar.					
7.3.5.	Kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini incelememe katkı sağlar.					
7.3.6.	Sanat eserinde sosyal ve kültürel inanışların etkisini yorumlamama katkı sağlar.					
7.3.7.	Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların yönlendirici etkisini açıklamama katkı sağlar.					
7.3.8.	Bilgi ve deneyimlerin sanat eserine yönelik bakış açısını nasıl etkilediğini açıklamama katkı sağlar.					
	8. SINIF KAZANIMLARI					
8.1.1.	Görsel sanat çalışması oluşturma sürecini eskiz defterinde göstermeme katkı sağlar.					
8.1.2.	Görsel sanat çalışmalarından oluşan bir sunum dosyası hazırlamama katkı sağlar.					
8.1.3.	Görsel sanat çalışmasını oluşturmak için güncel sanattan yararlanmama katkı sağlar.					
8.1.4.	Yazı ve görsel kullanarak görsel sanat çalışması oluşturmama katkı sağlar.					
8.1.5.	Güncel olayları görsel sanat çalışmasına yansıtmama katkı sağlar.					
8.1.6.	Görsel sanat çalışmasında farklı perspektif tekniklerini kullanmama katkı sağlar.					
8.1.7.	Gözleme dayalı çizimlerinde farklı bakış açılarını yansıtmama katkı sağlar.					
8.1.8.	Farklı teknik ve materyalleri bir arada kullanarak üç boyutlu çalışma yapmama katkı sağlar.					
8.1.9.	Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanları ve tasarım ilkelerini kullanmama katkı sağlar.					
8.2.1.	Sanat eserinin sosyal, politik ve ekonomik faktörlerden nasıl					

	etkilendiğini açıklamama katkı sağlar.					
8.2.2.	Sanatçıların toplumda üstlendiği rolleri yorumlamama katkı sağlar.					
8.2.3.	Dönem, üslup ve kullanılan malzemelere göre sanat eserlerinin özelliklerini karşılaştırmama katkı sağlar.					
8.2.4.	Müzelerdeki eserlerin korunmasının önemini açıklamama katkı sağlar.					
8.3.1.	Sanat eserinde kullanılan görsel dilin ifadeleri aktarmadaki etkisini analiz etmeme katkı sağlar.					
8.3.2.	Bir sanat eserinin değerlendirilmesinde bilgi ve deneyimlerin etkisini söylememe katkı sağlar.					
8.3.3.	Sanatla ilişkili olarak estetiğin ne olduğunu açıklamama katkı sağlar.					
8.3.4.	Kendisinin ve akranlarının çalışmalarını analiz etmeme katkı sağlar.					
8.3.5.	Sanatın tanımlamasını yapmama katkı sağlar.					
8.3.6.	Çağdaş medyadaki imaj, yazı ve sembol gibi unsurların etkisini analiz etmeme katkı sağlar.					
8.3.7.	Popüler kültürün günümüz görsel sanatlarına etkisini açıklamama katkı sağlar.					

EK 2. Araştırma İzin Yazısı

TC.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı'nda 158121204 numaralı tezli yüksek lisans öğrencisiyim. Yrd. Doç. Hüseyin Esat ARPACI danışmanlığında yürütülen “Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Yer Alan Kazanımların Gerçekleştirilmesinde Gelişen Teknolojik Materyallerin Katkısına İlişkin Görüşleri” adlı yüksek lisans tezimin uygulamasını yapabilmek için Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı İstanbul ilindeki ilköğretim kurumuna bağlı ortaokul öğrencileri ile anket uygulaması yapmak amacıyla araştırma sürecinin başlatılmasını istiyorum. Araştırma yapılmak istenen tez önerim ve anket sorularım ekte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

14.03.2018

Elif AKGÜN

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..